

Editörden

Yeni bir eğitim öğretim yılı başlarken yeni sayımız da elinize ulaşmış oldu. Yenilikler bizimle sınırlı değil elbette, yeni bir yönetim sistemi ile tanışıyoruz. Yeni bir eğitim bakanı ile başlarken umutlarımızı ötelemek istemiyoruz. Dua ediyoruz, değişiklikler hayırlı hizmetlere vesile olsun.

Takipte olmaya devam edeceğiz, her hayra motor olacağız ama her şerre de fren olma vazifemizden asla vazgeçmeyeceğiz. Biliyoruz ki bu ülke hepimizin, şartlar ne olursa olsun iyyin-güzelin, doğrunun, faydalının ve adil olanın daima yanında olacağız.

Daha önce defalarca ifade ettik ama yinelemekte fayda var: Batılı bizimle asla dost olmamıştır, olamaz da. O hâlde onları dost belleyenler, yaşanan bu son olaylar mucibince tekrar salim kafa ile düşünüp hakkın ve haklının yanında olmaya niyet ederek ve bu uğurda karşılaşılacak güçlüklerle de göğüs germe azminde olursak ancak bu coğrafyada bize barış ve huzur gelir. Aksi hâlde daima huzursuzluğumuz artacak ve acılarımız dinmeyecektir.

Es-Selamu Aleykum
Bismillahirrahmanirrahim.

Emperyalizme karşı, kale gibi duran ecdadımız nerede, bizim celladımızı sever hâlimiz nerede? Bazımız emperyalizme karşı olduğunu söylerken, diğer taraftan Amerika ve AB ile dost olmakta bir beis görmüyor.

Yine de yaşanan son olaylar uyanışımıza vesile olur ümidi içerisindeyiz.

Bu sayımızda materyalist eğitimi okurken, millî bünyemize uygun Selçuklu ve Osmanlıdaki eğitimi iyi kavramanın önemini, nasıl bir eğitim modeli seçmemiz gerektiğinin ipuçlarını, sömürgeci anlayışla hazırlanan müfredatlardan kurtulmanın ipuçlarını,

Zorunlu ve karma eğitime dair önemli bir değerlendirmeyi, model insan öğretmeni, mobil bağımlılık karşısındaki durumumuzu, nitelikli okulu,

Nefsin edep ve kimyası ile çocuk, terbiye ve edebe dair yazıları, tabi ki heyecan oluşturmayı ve diğer değerli yazıları bulabileceksiniz.

İstifade edeceğinizi umuyoruz.

Selam ve dualarımızla...

Mustafa AYDIN

SAHİBİ

ÖĞ-DER Şuurlu Öğretmenler Derneği Adına
İsmail Hakkı AKKİRAZ

SORUMLU YAZI İŞLERİ MÜDÜRÜ
Hüseyin YAVUZ

YAYIN TÜRÜ
Yaygın 3 Aylık Süreli Yayın

GENEL YAYIN YÖNETMENİ
Abdurrahman ERBAŞ

EDİTÖR
Mustafa AYDIN

YAYIN KURULU
Hamdi SÜRÜCÜ
Ali ÖZCAN
Nizamettin KARS
Mecit DÖNMEZBİLEK
Mustafa ALKAN
İbrahim PÜR
Erdal BİLİR
Tacetin ÇETİNKAYA

TASHİH
Yusuf AYDIN
Ömer POLAT

HUKUK DANIŞMANI
Prof. Dr. Mustafa KAMALAK

REKLAM
Mustafa DEMİR

DAĞITIM
FURKAN ALİ ÖYMEZ

GRAFİK TASARIM
KARAME TEANİTİM TASARIM
Tel: (0312) 287 40 47 - Faks: (0312) 287 41 88
Ziyabey Cad. No: 26/4 Balgat/ANKARA

BASKI
Semih Ofset
Büyük Sanayi 1. Cadde No:74
İskitler - ANKARA / 06060
Telefon: (0312) 341 40 75
Fax: (0312) 341 98 98

BASIM TARİHİ
EYLÜL 2018

YAYIN İDARE MERKEZİ
Ziyabey Cad. 1420 Sk. No: 2/1
BALGAT/ANKARA
Tel: (0312) 286 18 83
Fax: (0312) 287 61 80
Web: www.millisuur.com.tr
e-posta: bilgi@millisuur.com.tr

ÖĞ-DER; Şuurlu Öğretmenler Derneği yayınıdır.
Yazı ve fotoğrafların tüm hakları Millî Şuur
Dergisi'ne aittir. Kaynak gösterilmek suretiyle
alıntı yapılabilir. Millî Şuur Dergisi basın ve
meslek ilkelerine uyar. Yayınlanan yazıların
sorumluluğu yazarına aittir.

İÇİNDEKİLER

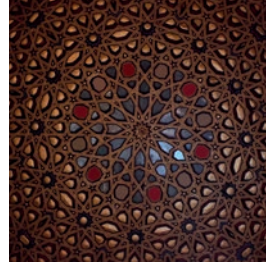
- 04 Eğitimde Materyalizm ve Irkçılık Cahiliyeti
- 08 Eğitimimizin Binbir Derdinden İkisi: Zorunlu ve Karma Eğitim
- 12 Eğitimde Sevgi, İdeal ve Hedef Eksikliği
- 14 Bakan Merkezli Eğitim
- 16 Ahlak ve Maneviyatı Kaybetmek Üzereyiz
- 18 Model İnsan Öğretmen
- 22 Çocuk Terörü
- 24 Sayın Bakanım!
- 26 Eğitimde Öğretmen Unsuru
- 28 Mobil Bağımlılık ve Eğitim
- 32 Siber Hayatta Geleceğin Eğitimi
- 34 Aile-Okul İkileminde Öğrenci ve Eğitim Öğretim
- 36 Şâ'bî
- 40 Edep ve Hayâ
- 42 Nitelikli Okul Niteliksiz Eğitim
- 44 Heyecan Oluşturmayan Bilgi
- 45 Kur'an'dan
- 46 Eğitimde Öğretmen Unsuru
- 48 Sanayide Kalifiye Eleman İhtiyacı Ya da Memleket Meselesi
- 50 Mutlu Çocuklar
- 52 Sala ile İnfomal Eğitim
- 56 Yeni Millî Eğitim Bakanından Beklentiler
- 58 Erguvan Renkli Şehir
- 59 Hayat Suyu
- 60 Teknolojiye Teslim Yaşantılar
- 62 Sözü'n Gücü
- 64 Çiziyön

04

EĞİTİMDE MATERİYALİZM
VE İRKÇILIK CAHİLİYETİ

İsmail Hakkı AKKİRAZ

40

EDEP VE HAYÂ

Abdurrahman SEVGİLİ

08

EĞİTİMİMİZİN BİNİR
DERDİNDEN İKİSİ: ZORUNLU VE
KARMA EĞİTİM

Prof. Dr. Selahattin TURAN

44

HEYECAN OLUŞTURMAYAN
BİLGİ

İbrahim VELİ

14

BAKAN MERKEZLİ EĞİTİM

Ömer POLAT

48

SANAYİDE KALİFİYE ELEMAN
İHTİYACI YA DA MEMLEKET
MESELESİ

Ramazan YİĞİTOĞLU

18

MODEL İNSAN ÖĞRETMEN

Tacettin ÇETİNKAYA

50

MUTLU ÇOCUKLAR

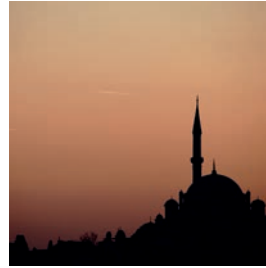
Hüseyin MUTLU

32

SİBER HAYATTA GELECEĞİN
EĞİTİMİ

Aydın KAROĞLU

52

SALA İLE İNFORMAL EĞİTİM

Murat ÖZTÜRK

36

ŞÂ'Î

Kamil ÇALIŞKAN

56

YENİ MİLLÎ EĞİTİM
BAKANINDAN BEKLENTİLER

Ömer KANTARCI

İsmail Hakkı AKKİRAZ / Eğitimci-Yazar

EĞİTİMDE MATERİYALİZM VE IRKÇILIK CAHİLİYETİ

Eğitim, bir toplumun üzerinde durması gereken en önemli konudur. Eğitim dendiğinde dikkat edilmesi gereken husus; hak ile batıl, doğru ile yanlış, faydalı ile zararlı, adalet ile zulüm, iyilik ile kötülük, güzellik ile çirkinlik, hayır ile şer kıstaslarıdır. Eğitimin gayesi insanı faydalı hâle getirmektir. Eğer bir eğitim, insanın yaratıldığı fitratı koruyup faydalı hâle getiremiyorsa, o eğitim zararlı ve tehlikelidir. Korunması gereken fitrat ise İslam'dır. İnsan, İslam ile yaşar ve çalışır ise hayırlı ve faydalı bir kimse olur.

Müslüman toplum olarak bir nefis muhasebesi yapacak olursak Türkiye'de, İslam ve insanlık dünyasında hâkim eğitim, insanın yaratıldığı İslam fitratını gözeten, koruyan ve kollayan bir eğitim değildir. Hâkim olan eğitim, muhtevası

yani içeriği bakımından materyalisttir ve ırkçıdır.

İrkçılık ve materyalizm esas itibarıyla inkârcıdır, müşriktir ve işe ilahi ve manevi olan ne varsa reddetmekle başlar. **Materyalizm**; gerçek olanın Allah değil madde olduğunu, madde ve maddenin değişimleri dışında hiçbir şeyin var olmadığını, varlığın sadece madde cinsinden olduğunu; yaratılmamış, kendi kendine var olan maddenin, evrenin biricik ya da temel bileşeni olduğunu savunan görüştür. Bu görüşe göre madde ilahı ve maddenin dışında başka bir ilah da yoktur. **İrkçılık** ise ırklar arasındaki fiziksel farklılıkların insanların yeteneklerinde farklılıklar oluşturduğunu ve bazı ırkların ötekilerden üstün olduğunu savunan görüştür.

Materyalizm ve ırkçılık gerçekte, kendilerini üstün ve seçilmiş kavim olarak ilan eden **“ırkçı emperyalizm”**in insanlığın başına bela ettiği, **İslam’ın** yerine ikame etmeye çalıştığı batıl bir dindir. Materyalizm ve ırkçılık yaşadığımız asrın cahiliyesidir. Cahiliye **“hak kitabın”** tabiriyle **“atalar yolu”**dur ve her bakımdan tutuculuktur. BAKARA 170: **“Onlara, ‘Allah’ın indirdiğine (İslam’a) uyun’ denildiğinde, ‘Hayır, biz, atalarımızı üzerinde bulduğumuz (yola) uyarız’ derler. Peki, ama ataları bir şey anlamayan, doğru yolu bulamayan kimseler olsalar da mı onların yoluna uyacaklar.”**

Eğitimde belli bir bilgisizliğe, sapıklığa saplanıp da materyalizmi ve ırkçılığı tercih etmek, aklen de ilmen de yanlıştır ve tehlikelidir. Müslüman toplumların muhtevası materyalizm ve ırkçılık olan bir eğitime rıza göstermeleri ve bundan bir gelecek ummaları olsa olsa derin bir gafletin, akılsızlığın ve şuursuzluğun eseri olabilir. Bu konu ile ilgili olarak Kur’an’ın şu benzetmesine kulak vermek faydalı olacaktır. BAKARA 171: **“(Hidayet yoluna çağırana kulak vermeyen) inkârcıların durumu, bağırıp çağırmandan başka bir şey duymayan hayvanlara seslenen (çoban) ile hayvanların durumu gibidir. Onlar sağırdırlar, dilsizdirler, kördürler. Bundan dolayı akıl erdiremezler.”**

MATERYALİZM VE IRKÇILIK ÇAĞDAŞ CEHALET DİNİDİR

İnsanlar genellikle düşünce ve yaşamlarında büyük ölçüde geçmişten devraldıkları kültür ve geleneksel yaşam tarzıyla şekillenirler. İnsan, doğduğu andan itibaren; doğru ya da yanlış atalarının kültür ve geleneğiyle iç içedir. İnsan, içinde bulunduğu bu kültür ve gelenekle yetişir, onun bir parçası olur, bir dişli olarak önceki nesillerden aldığını sonraki nesillere aktarır.

İnsanı günümüz dünyasında kuşatan ve esir alan geleneksel ve taklitçi yapı, materyalizm ve ırkçılık ile şekillenmiş sentezci bir yapıdır. Bu geleneksel ve taklitçi yapıda hak ile batıl birbirine karıştırılmıştır. Bu muhafazakâr, materyalist ve ırkçı yapı **“çağdaş cehalet dini”** olarak **“hak din”**miş gibi kabul görmüştür. İnsanın muha-

fazakâr, materyalist ve ırkçı muhtevalı **“çağdaş cehalet dini”**nden kuşkuyla kapılıp kurtulması ya tamamen düşman bildiği ABD, İsrail ve AB ülkelerinin açıktan işgali ile karşılaşmasına ya da **“hak dini ve düzeni”** kendisine telkin ve teklif eden **Millî Görüş** sahibi kadroların çağrısına icabet etmesine bağlıdır. Bu faktörlerin etkisi ile bir değişim söz konusu olmadığı müddetçe, gelecekte materyalist ve ırkçı çark dönmeye devam edecek, ahtapotun kolları gibi bu **“çağdaş cehalet dini”** tüm toplumu sarıp **“İslamca düşünme”** kanallarını tıkayıp hikmetle düşünmeyi yok edecektir.

MATERYALİZM VE IRKÇILIK GEÇTE, KENDİLERİNİ ÜSTÜN VE SEÇİLMİŞ KAVİM OLARAK İLAN EDEN “IRKÇI EMPERYALİZM”İN İNSANLIĞIN BAŞINA BELA ETTİĞİ, İSLAM’IN YERİNE İKAME ETMEYE ÇALIŞTIĞI BATIL BİR DİNDİR.

Bu **“çağdaş cehalet dini”** insanın doğru, sağlıklı ve hür düşünebilmesine, buna bağlı olarak da **“İslam’ı”** din ve düzen olarak yaşayıp özgürlüğüne kavuşmasına engel olmaktadır. **“Çağdaş cehalet dini”** taraftarlarının ve taklitçilerinin durumu, dünya hayatında zillete düşmek ve rezil olmak iken **“İslam’a”** din ve düzen olarak iman edenler dünya hayatında izzet bulacak ve saadete ermek olacaktır.

DOĞRU VE YANLIŞ

Doğru ve hak olmayan **“çağdaş cehalet dini”**nin materyalist ve ırkçı kabullerini gözü kapalı olarak doğru saymak ne kadar yanlış ise doğru-

luğu ve hak oluşu kesin delillerle ortaya konmuş “hak din”in temel esaslarını yanlış ve zararlı saymak da o kadar yanlıştır.

“Toplum “gerçekten doğru”ya ancak Kur’an’ın, Sünnet’in ve salim fıkhnın rehberliğinde ulaşabilir.”

Toplum “gerçekten doğru”ya ancak Kur’an’ın, Sünnet’in ve salim fıkhnın rehberliğinde ulaşabilir. Gerçeğe ulaşmak, ancak bu kaynakların rehberliği ile mümkündür. Gerçeğin bana göresi, sana göresi olmaz. Doğru ve yanlış ilim tespit eder. Zanlar ile yön tayin edilemeyeceği gibi doğru ile yanlış da belirlenemez. Akıl ve ilim olmadan insanlık hiçbir saadete eremez.

Hevayı yani arzuları ilah edinmek bazen ataları ve efendileri yüceltmekle, ırkçılıkla, tarihi kut-sallaştırmakla ortaya çıkar bazen gelenek, görenek, örf adet ve körü körüne taklitçilikle kendini gösterir. Toplum öyle demiyor, ben bu yaşa geldim bunları duymadım, dolayısıyla bu yanlıştır, senin yaştın müsait değil, sen bunları bilmezsin, biz hocalarımızdan, atalarımızdan, efendilerimizden böyle gördük böyle duyduk o yüzden doğrusu budur gibi beyanlarla ortaya çıkar.

Günümüzde şuurulu Müslüman gençlerin “ehli-sünnet” çizgisinde “İslâm’ı” din ve düzen olarak anlayıp inanarak yaşamalarının önündeki engellerden, belki de en büyüklerinden biri “efendiler ve atalar yolu” anlayışıdır.

HALKIN DİNİ VE HAKKIN DİNİ

Yozlaşma, bir toplumu yok olmaya götüren en tehlikeli durumdur. RAD 11: “Bir toplum, kendi durumlarını değiştirmedikçe şüphesiz Allah da onların durumunu değiştirmez. Allah bir kavme (işledikleri günahlar sebebiyle) bir kötülük murad etti mi artık onu geri çevirecek

yoktur. Zaten onların O’ndan başka koruyup kollayanları da yoktur.”

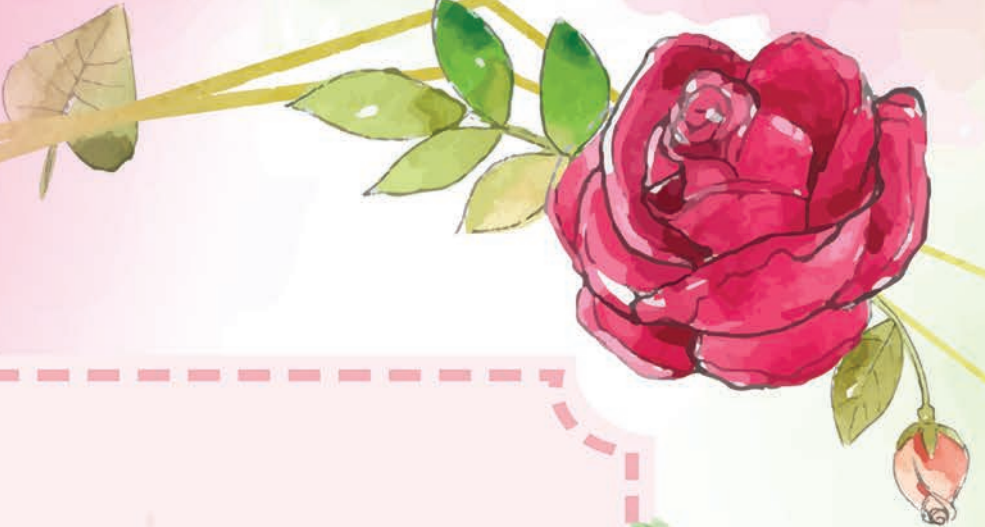
Her zaman hak yolda olmak için her konuda analizci, araştırmacı olmamız gerekir. İnkârcıların ve münafıkların yaptığı gibi hayır istikametinde değişmeye, yenilenmeye, nefislerimizi terbiye etmeye karşı olmak “efendiler ve atalar yolu”nu körü körüne taklit etmek demektir.

Yozlaşma bir anlamda “hak din”in “halk dini” hâline dönüşmesidir. Müslümanlar, bu vahim hataya düşmemek için yoğun bir çaba göstermek zorundadırlar. “Halkın dinine” karşı “Hakkın dinini” din ve düzen olarak muhafaza etmenin mücadelesinden asla vazgeçilmemelidir.

Yaşadığımız dönemde türeyen hikâyecilerin, felsefecilerin, fasık kelâmcıların, hocaların ve kimi tarikat mensuplarının İslam’dandır diye gündeme taşıdıkları bidat ve hurafelere karşı uyanık olunmalıdır. **İslam**, din ve düzen olarak Allah’ın, Peygamberi vasıtasıyla bize bildirdiği, eksikliği ve fazlası olmayan, Kur’an’da yazılı olan ve Peygamberimizin bize tebliğ ettiği, Peygamberimiz ve O’nun ashabı, bize bu dinin pratiklerini göstermiş ve O’nun sahih sünneti ile bize doğru bir şekilde ulaşmıştır. İslam dininin güncellenmeye de ihtiyacı yoktur.

Hayatlarına İslam ile yön vermesi gerekenler, hayatın içinde buldukları şeyleri kendileri için din hâline getirmemelidirler. İslam adına rasyonalizm, demokrasi, sağcılık, solculuk, kemalizm, laiklik... İslam’ın neyi kabul edip neyi kabul etmediğini nerede ise Allah’ın rızası değil, çağın icapları tayin etmekte ve çağın icaplarına göre tefsir edilmek suretiyle sürekli değişen bir din anlayışı ortaya çıkmaktadır. Bu ise Müslümanları ve insanlığı zillilete düşürmektedir. Bunun için Müslümanların yapması gereken iş çağın krizlerine İslam ile çözümler üretmektir.

Duamız; “Ey Allah’ım, bize hakkı hak olarak göster ve hakka tabii olmayı nasip et. Batılı batıl olarak görmeyi ve batılardan kaçınmayı nasip et. Selam hidayete tabi olanlara...”

*Gül alırlar gül satarlar
Gülden terazi tutarlar
Gülü gül ile tartarlar
Çarşı pazar güldür gül*

KADIOĞLU BİLGİSAYAR A.Ş.

Macun Mah. 198. Cad. No:27/1 Yenimahalle / ANKARA

Tel: 0312 583 00 00 Fax: 0312 583 00 29

www.kadioglu.gen.tr www.bilgisayarim.com.tr

Prof. Dr. Selahattin TURAN / Bursa Uludağ Üni. Eğ. Fak.

EĞİTİMİMİZİN BİNBİR DİRDİNDEN İKİSİ: ZORUNLU VE KARMA EĞİTİM

“Zorunlu eğitim” ne kadar itici bir kavram. Bir kişiyi zorla eğitmek anlamına geliyor. Oysaki eğitim insan aklına ve gönlüne birlikte hitap eder, kişiyi özgürleştirir, kendi ruhunun ufkuna yürütür, iyi ve ahlaklı bir insan olması için zemin ve imkânlar hazırlar. Cumhuriyetin ilk yıllarında yurtdışına eğitim almak için gönderilen bilim insanlarımızdan olan Remzi Oğuz Arık, yaşadığı zamanın diğer entelektüelleri gibi, alanı arkeoloji olmasına rağmen eğitime epey kafa yormuş düşünürlerimizden birisidir. On yedinci yüzyıldan beri eğitim sistemimizin sorunları her geçen gün katlanarak artmış, son yarım asırda ise ciddi kriz ve çıkmazlarla karşı karşıya kalmıştır. İstikameti belirsiz, mefkûresiz, ülküsüz gündelik yaşamın sıradanlığı ve Avrupa Eğitim Komisyonu’nun rehberliğinde bazı uyum ve iyileştirme çalışmaları yapmaya çalışsa da bütün reform girişimleri hüs-

ranla bitiyor. İyi düşünülmemiş, planlanmamış veya yanlış varsayımlar üzerine inşa edilmiş eğitim düzenimiz ve bu minvalde ortaya çıkan birçok eğitim sorununuz var; bunların başında zorunlu eğitim gelmektedir.

Bilindiği üzere 2012 yılında *Avrupa Eğitim Komisyonu*’nun teşvik ve desteği ile Türkiye’de 12 yıllık zorunlu eğitime geçildi. O günden bugüne, 1997 yılında uygulamaya konulan kesintisiz sekiz yıllık eğitim dâhil, çeyrek asır geçmesine rağmen zorunlu eğitimin getiri ve götürüleri etraflıca analiz edilmemiş, değerlendirilmemiştir. Hangi meselesi etraflı tartışıldı ki diyebilirsiniz. Eğitimimizi iyi olduğunu söyleyenler de var, itiraz etmiyoruz. Bizim eğitimden anladığımız ile eğitim düzenimiz iyi diyenlerle hayata aynı pencereden bakmıyoruz.

Eğitimimizin binbir derdi var, eğitim meselesi derin. Herkes günü kurtarmaya çalışıyor. Remzi Oğuz Arık'ı dinleyelim, yıl 1948: "Maarifimizin binbir derdi var. Ama bu, görmesini bilen gözler, duymasını bilen kulaklar, sızlamasını bilen vicdanlar içindir. Maarifimizin öğrenci sayısı, okul sayısı, öğretmenlerin sayısı hâlinde gören kupkuru hesap makine-leri için ise bu dert yoktur. Kışla gibi okullar, onların kör olası gözlerini doyuran ölçüdedir. Spordan nasipsiz, müzikten habersiz, en basit makineden habersiz, yaşayan yabancı dillerden habersiz, sağlık kültürü sıfır, memleket görgüsü sıfır, dünyadan haberi sıfırın altında, yarı aç, yarı tok; öğrenci, sağır vicdanlar için konu bile değil. Konu olduğu zaman ise bir rakam böbürlenmesi sınırını aşmaz. Şu memlekete, bütçeye yük olan kalem efendileri yetiştiren maarifimizden kahrolan hemşeriler! Gelin sizinle bugün bu bin bir dertten birisini objektifin altına koyalım."

Bu kısa makalede gelin sizinle zorunlu eğitimi sohbet edelim. Edebilirsek. Biz bu sohbeti yaparken yükseköğretime geçiş sınavı yapıldı. Sınava girenlerin 496 bin 616'sı 150 barajını aşamadı. 12 yıllık zorunlu lise eğitimi alan 41 bin 281 aday ise sınavdan sıfır çıktı. Bunun üzerine YÖK ani bir kararla baraj enkazı altında kalan öğrencileri kurtarmak ve kamuoyunu rahatlatmak için üniversitelerin bazı programlarına koymuş olduğu baraj sınırlamasını bir hafta içinde kaldırdı, değiştirdi. Değişime alışmış kamuoyu ve öğrenciler buna pek tepki göstermedi. Sınava giren öğrencilerin net ortalamaları ise beklenenden çok düşük idi. Diğer taraftan ortaöğretimden liseye geçişte yaşanan kargaşa aileleri bayağı perişan etmiş gibi gözüküyor. Görünen manzara çok açık bir mesaj veriyor: Türkiye'de ve dünyada eğitim ve okul derin bir krizdedir. Bu krizleri günlük, gündelik politikalarla çözmek mümkün değil. Bu krizi çözecek özgün bakış açıları ve modelleri de ortalıkta görünmüyor. Eğitimdeki krizin arka planını ve gerekçelerini burada tartışmak oldukça zor. Eğitim sorunlarının kaynağı, sebepleri ve bazı hâl çareleri için kafa yorulması gerekiyor. Bu makalede dünden bugüne zorunlu eğitim ile ilgili genel bir değerlendirme yapmaya çalışacağız.

DÜNDEN BUGÜNE ZORUNLU EĞİTİM

Zorunlu eğitimin ortaya çıkışı bizde ve Batı'da göreceli olarak yenidir. Modern kapitalist devle-

Zorunlu eğitim ile ilgili 1800'lü yılların başından bugüne birçok girişimde bulunulmuş, yasa çıkarılmış, yönetmelik düzenlenmiş, politika geliştirilmiş fakat hiçbir zaman başarılı olunamamış ve bu girişimden verimli bir sonuç alınamamıştır.

tin ortaya çıkışıyla gündeme gelmiş ve her ülke bütün nüfusun zorunlu eğitimden geçmesi için politika geliştirmiştir. Türkiye'de zorunlu eğitimin gelişimi Batı ülkelerine paralel bir seyir izlemiştir. Bizde modern eğitimin ve okulun başlangıcı 1839 yılında açılan ilk sivil rüştiyelerdir. Bundan önceki eğitim ve uygulamaları farklı tür ve biçimlerde farklı adlar (Küttap, Darüttalim, Mektephane, Muallimhane, Darulilm vb.) altında faaliyet göstermiştir.

Zorunlu eğitim ile ilgili 1800'lü yılların başından bugüne birçok girişimde bulunulmuş, yasa çıkarılmış, yönetmelik düzenlenmiş, politika geliştirilmiş fakat hiçbir zaman başarılı olunamamış ve bu girişimden verimli bir sonuç alınamamıştır. Zorunlu eğitimle ilgili ilk ferman II. Mahmut tarafından 1824 ve 1826 yıllarında yayımlanmıştır. Bu fermana göre çocukların ergenlik çağına kadar okula gönderilmeleri zorunlu hâle getirilmiştir. Bu fermanın 21 yıl sonra 1847 yılında Sıbyan Okullarının dört yılı Rüştiyelerin ise iki yılı zorunlu hâle getirilmiştir. Fakat zorunlu eğitim ile ilgili en önemli yasal metin 1869 yılında yayımlanan *Maarifi Umumiye Nizamnamesi*'dir. Bu yönetmelik, 1847 yılında alınan zorunlu eğitim kararının 4+2 şeklinde devam edilmesine karar verilmiştir. Bu nizamnameden iki yıl önce ise Fransa eğitimde yenileşme konusunda Osmanlı Devletine bir nota vermiş, eğitimde yenileşme çabalarının hızlandırılması talep edilmiştir. Zorunlu eğitim ile ilgili yasal düzenleme ve kararlar izleyen yıllarda da tekrar gündeme gelmiş 1913 yılında zorunlu eğitim 6 yıla çıkarılmıştır. Bununla birlikte zorunlu eğitim farklı gerekçelerle 1921

Türkiye’de yaklaşık 25 milyon öğrenci var ve bunun 5 milyonu açıköğretim öğrencisi. Bu oran Türkiye’deki toplam öğrenci sayısının 5’te 1’ine tekabül ediyor. Yani yaklaşık 5 milyon öğrenci bir örgün eğitim kurumuna devam etmemektedir.

yılında tekrar 4 yıla indirilmiştir. Cumhuriyet döneminin ilk yıllarında eğitimde farklı yenilikler yapılmaya çalışılmış, ciddi reformlar uygulamaya konulmuş ve bu kapsamda 1923 yılında ise zorunlu eğitimin süresi tekrar 5 yıla çıkarılmıştır. 1973 yılında çıkarılan ve bugünkü eğitim sistemimizin yasal temellerini oluşturan 1739 sayılı *Millî Eğitim Temel Kanunu* ile zorunlu eğitimin sekiz yıla çıkarılmasına karar verilmiştir. Fakat bu karar çeşitli sebeplerden dolayı bir türlü uygulanamamıştır. 1997 yılında ise 8 yıllık kesintisiz zorunlu eğitimin bütün yurttaki katı bir şekilde uygulanması kararı alınmıştır. Bu karardan 15 yıl sonra Fransızların Osmanlı Devletine vermiş olduğu eğitimde yenilik yapın notasından tam 145 yıl sonra bu defada Avrupa Birliği Eğitim Komisyonu’nun tavsiye ve yönlendirmesi ile zorunlu eğitim 12 yıla çıkarılmıştır.

DÜNYADA ZORUNLU EĞİTİM

Bugün dünyada zorunlu eğitim ile ilgili farklı uygulamalar bulunmaktadır. Her ülke kendi öz-gün koşullarına uygun modeller geliştirmeye çalışmış, zorunlu eğitim ile ilgili farklı politikalar geliştirmiştir. Türkiye’nin 2012 yılında 12 yıllık kesintisiz zorunlu eğitim kararını almasındaki temel amaç eğitimde “Avrupa ülkeleri ile aynı seviyeye gelmek” olarak ifade edilmiştir. Bugün birçok Avrupa ülkesinde zorunlu eğitim 9 ile 13 yıl arasında değişmektedir. Belçika’da zorunlu eğitim 9 yıl, Malta’da 13 yıl, bazı ülkelerde ise 15 yaşına kadar zorunlu, 18 yaşına kadar 3 yılı

ise kısmı zamanlı olmak üzere farklı model ve uygulamalar söz konusudur. Bununla birlikte söz konusu ülkeler birçok temel eğitim meselesini çözmüş, kendi çocukları ve ülke çıkarlarına göre okul tür ve kademelerini ve müfredatı ona göre şekillendirmişlerdir. Türkiye kendine özgü bir model geliştirme yerine Batı toplumlarının kendi bağlam ve koşullarına göre geliştirdiği modelleri kopyalamakta ve taklitte boğulmaktadır.

Türkiye’de 1824’den bugüne farklı tarihlerde zorunlu eğitim ile ilgili fermanlar yayımlanmış, yasalar çıkarılmış fakat hiçbirinde başarı elde edilememiş ya yasa esnekleştirilmiş veya bazı sorunlar hasırlatı edilerek zorunlu eğitimin sebep olduğu sorunlar görmezden gelinmiştir. Öteden beri zorunlu eğitim ile ilgili kararların alınma zamanı ve izlenilen politikaların arka planı ve gerekçeleri etraflıca kamuoyu ile paylaşılmamış, yasaların çıkarıldığı yıllarda bütün topluma nitelikli eğitim götürme hedefi gibi genel geçer beylik laflar edilmiştir. Zorunlu eğitimin ilk çıktığı günden bugüne getirileri ve götürüleri etraflıca tartışılmamış, raporlar hazırlanmamış; zorunlu eğitimden kaynaklanan meseleler etraflıca ele alıp çözülmemiştir. 2012 yılından sonra uygulamaya konulan zorunlu eğitim kararından sonra ciddi sorunlar gündeme gelmiş ve zorunlu eğitimden kaçan öğrenciler kendileri için açık bir liman olarak gördükleri açık ortaokul ve liselere yığılmışlardır. Hiç kuşkusuz zorunlu eğitimin diğer yönleri pedagojik, politik, ekonomik ve sosyal yönlerden analize muhtaç bir konudur.

ÖRGÜN EĞİTİMDEN AÇIK LİSEYE KAÇIŞ

Türkiye’de okul çağında olup da hiç eğitim kurumlarına devam etmeyen on binlerce öğrenci vardır. 2012 yılında uygulamaya konan 12 yıllık zorunlu eğitimin getirdiği en önemli sorunlardan biri okul terk oranlarındaki artıştır. Son çeyrek yüzyılda açıköğretim ve okul terk oranlarındaki artış, zorunlu ve örgün eğitimin farklı açılardan incelenmesini, tartışmaya açılmasını ve alternatif modellerin geliştirilmesini zorunlu kılmaktadır. Türkiye’de yaklaşık 25 milyon öğrenci var ve bunun 5 milyonu açıköğretim öğrencisi. Bu oran Türkiye’deki toplam öğrenci sayısının 5’te 1’ine tekabül ediyor. Yani yaklaşık 5 milyon öğrenci bir örgün eğitim kurumuna devam etmemektedir.

MEB'in 2016-2017 verilerine göre açıköğretim ortaokullarında 198 bin 869 öğrenci var. Açık liselerde ise bu rakam daha yüksek; 397 bin 920'si aktif ve 337 bin 486'ı kaydını dondurmuş toplamda 1 milyon 135 bin 406'sı örgün eğitimden mahrumdur. Açık ortaöğretim ve liseye devam eden öğrenci sayısı ise 1 milyon 334 bin 275'dir. 2012 yılından günümüze doğru gelindikçe açık liselerin öğrenci sayılarında sürekli bir artış gözlenmektedir. Sözgelimi, 2012-2013 yılında açık lise öğrenci sayısı 804 bin 523 iken bu sayı 2016-2017 yılında 1 milyon 135 bin 406'a ulaşmıştır. Bu rakamlardaki artış sürekli sistem değişikliklerinden ve veriye dayanmayan yanlış eğitim politikalarının bir sonucu olarak yorumlanabilir. Benzer durum üniversiteler için de söz konusudur. YÖK'ün 2017 yılı verilerine göre üniversitelerde okuyan toplam öğrenci sayısı 7 milyon 198 bin 987 ve bu öğrencilerin 3 milyon 306 bin 787'si açıköğretimde okuyor.

ÖĞRENCİLER ÖRGÜN EĞİTİMİ TERK EDİYOR

Yükseköğretim de dâhil bütün eğitim kademelerinde okul terk oranları artmaktadır. Okul terki üzerine yapılan araştırmalar okul terkinin sebepleri arasında sosyal ve ekonomik koşullar, okulların cazip olmaması, eğitimin öğrencilere seçenekler sunmaması, programların esnek olmaması, eğitim niteliğe gibi birçok değişkenler göstermektedirler. Zorunlu eğitime geçildikten sonra okul terk oranlarında büyük artış olmuş hatta okul terk oranlarında son verilere göre Türkiye OECD ülkeleri arasında en yüksek okul terk oranına sahip ülke unvanına sahip olmuştur. Şöyle ki, OECD ülkeleri arasında en yüksek okul terk oranına sahip ülke Türkiye'dir. Türkiye'de okul terk oranı %34,3, İzlanda'da %19,8, Malta'da ise bu oran %19,6'dır. Okul terkinin en düşük olduğu ülkeler ise Hırvatistan (%2,8), İsviçre (%4,8) ve Litvanya'dır (%4,8).

KARMA EĞİTİM

Yalnızca Türkiye değil dünyada da zorunlu ve karma eğitime taraf olanlar olduğu gibi karşı olanlarda bulunmaktadır. Yukarıda zorunlu eğitim ve bazı sonuçlarını ana hatlarıyla tartışmaya çalıştık. Karma eğitimle ilgili tartışmaları bazı

başlıklar altında toplayabiliriz. Bunlar kız ve erkeklerin farklı ve psikolojik özelliklere sahip olması, öğrenme stillerinin farklılığı, kız ve erkek öğrencilerin etkileşiminin cinsiyete göre farklılık göstermesi gibi konulardır. Fakat zorunlu eğitimde olduğu gibi karma eğitimin de felsefi, ekonomik, siyasi, psikolojik, dinî ve kişisel açılardan da tartışılması ve Türkiye'ye özgün ve bütün tarafların ihtiyaçlarına cevap verecek bir politikanın geliştirilmesi gerekmektedir. Türkiye'deki tartışmaların sağlıklı bir zemine çekilmesi ve farklı toplum ihtiyaç ve beklentilerine uygun bir politikanın geliştirilmesi için Türkiye'de matematik performansı, matematik tutumu, fen performansı, bilim tutumu, sözel performans, sözel tutum, genel başarı, okul tutumu, eğitimin amaçları, cinsiyet ön yargıları, kendilik algısı, kişile rarası ilişkiler, saldırganlık, şiddet, beden algısı, okullarda taciz ve benzeri konuların çalışılarak eğitimin önce iyi insan ve önce ahlak anlayışı ışığında zorunlu ve karma eğitimle ilgili politika ve bu politikanın getirdiği, sonuçların yeniden değerlendirilerek Türkiye'ye özgü özgün bir zorunlu ve karma eğitim modeli geliştirilmesi gerekir.

SONUÇ YERİNE

Eğitimimizin binbir derdi var. Bütün dünyada olduğu gibi ülkemizde de eğitimin krizde olduğunu söyleyebiliriz. Özge bir ifadeyle eğitim sistemimiz ve okullar sarsıntı geçirmektedir. Krizin esas kaynağı eğitim birikimimize dayalı özgün bir model geliştirmememizdir. Özgün bir model geliştirme yerine kolay olanı seçtik. Batı'dan aktarma model ve yaklaşımlarla eğitim sorunlarımızı çözmeye çalıştık. Her başarısız olduğumuzda başka bir ülkenin modelini yeniden denedik; yükseköğretimde ABD, ilköğretim, ortaöğretimde Fransa şimdilerde Finlandiya, mesleki eğitimde Almanya'yı örnek aldık. Türkiye Batı'dan aktarma eğitim model ve uygulamaları ile taklitte boğulmaktadır. Kendi insan ve toplumumuzun üstün yararları doğrultusunda eğitimde bir istikamet ve mefkûreye ihtiyacımız var. Eğer bunu başaramaz isek başkalarının planlarına dâhil olmayı baştan kabul etmiş oluruz; görünen manzara da kabul etmişiz gibi. Bu kolaycı, aktarmacı ve taklitçi eğitim politikaları ile eğitim sorunlarımızı çözmek mümkün değildir.

Şakir TARIM / Eğitimci - Yazar

EĞİTİMDE SEVGİ, İDEAL VE HEDEF EKSİKLİĞİ

Eğitim hizmetleri sürüyor. Bakanlık ve yöneticileri koşuşturma içinde! Öğretmenler görevlerinin başında. Öğrenciler derslere gidiyorlar. Görünüşte eğitim faaliyetleri sürse de bu işte bir eksikliğin olduğu belli. Öğretmen ve öğrenciler eğitimden yeterli zevki alamıyorlar. Yemeğin tuzunun eksik oluşuna benzer bir “yavanlık” var sanki.

Eğitimin merkezinde “insan” var. Duyguları, sevdikleri, tepkileri olan bir varlık. İnsanın en önemli özelliği sevdiği şeylerden zevk alması! Sevgi her insan için vazgeçilmez bir ihtiyaç. Seven insanın amaç ve idealleri olur. Eğitime bir de bu bakış açısıyla yaklaşılsa nasıl olur?

ÖNCE SEVGİYİ ÖĞRETMELİ

MEMUR-SEN Denizli Şubesi eski Başkanı Osman Tavşan, genel başkanının da bulunduğu bir toplantıda şöyle demişti: “Beni yetiştiren anne ve babam okuma yazma bilmiyor. Fakat, bize insanları sevmeyi öğrettiler. Şimdi insanlar, menfaati için arkadaşının bile ayağını kaydırmaya çalışıyor. Öğretmenler önce ‘insanı sevme’yi öğretmeli.”

Öğretmenler, öğrencilerin okul bitiş zili çalar çalmaz, boşanırcasına okuldan uzaklaştıklarını anlatıyorlar. Okullar, sadece para ve mevki elde etmek için kurulmuş mekânlar olarak görülüyor.

Sosyal, insani, manevi havası dikkate alınmıyor. Okul dışı bir eğitim etkinliği “yük” olarak algılanıyor. Gençlerin çoğunun not alma dışında “kendisini geliştirme” diye bir derdleri yok. Bu yüzden okumaya ilgi en düşük seviyede.

İDEALSİZ OLMAZ

Bazan öğrencilere, “Hangi mesleği düşünüyorsun?” dediğimde, çoğu “belli değil” karşılığını veriyor. İdealsiz öğrenci, nereye gideceğini bilmeyen şoföre benzer. Hedefi olmadığı için eğitimden zevk alamaz. Hani, Alice’in bir sözü var ya! “Nereye gittiğini bilmiyorsan, hangi yoldan gittiğinin önemi yok.”

Başarı sevmekle başlar. Eğitim “insan sevgisi” üzerine kurulur. Öğretmen mesleğini, öğrenci okulunu ve öğretmenini sever. Değilse, eğitimle ilgili şikâyetlerin sonu gelmez.

Gelişmiş ülkeler, ilkökul seviyesindeki öğrencilere bilgi yüklemiyorlar. Önce eğitimi, insanı, okulu, çevreyi, yaptığı işi sevmeyi öğretiyorlar. Samimi bir ortamda öğrencinin yetenek, mizaç ve becerileri ölçülüyor. Başarılı olabilecekleri alanı belirliyorlar. Bilgi, gözlem, anket ve oyunlar hep bu amaca yönelik. Ortaokul sınıflarında, elde edeceği meslekle ilgili ilk bilgileri öğretmeye başlıyorlar. Sonradan farklı bir mesleğe yönelme çok nadir görülüyor.

EĞİTİMDE “MİLLÎLİK” ESASTIR

Bir ülkenin en temel alanı eğitimidir. Çünkü, geleceği kuracak ve yönlendirecek kadrolar oradan yetişir. “Millîlik” eğitimin vazgeçilmezidir. Her ülke kendine özgü eğitimle varlığını sürdürebilir. Eğitim, dış müdahaleyi kaldırmaz. Türkiye’de eğitim her türlü yabancı etki ve maddecilikten arındırılmalıdır. Bu yapılmazsa eğitime sömürge tipi bir anlayış hâkim olur. Ülke bir türlü belini doğrultamaz.

Ülkemizdeki eğitim, son iki asırdır Batı etkisi altında. Maddeciliği esas almakta! Bir tarafta Batı normlarıyla yürüyen maddeci bir eğitim sistemi; diğer tarafta yüz yıllar ötesinden süzülüp gelen örf, adet, gelenekler üzerine kurulmuş bir sosyal hayat. Öğrencinin kişiliği hangisi üzerine şekillenecek? Evde ve sosyal hayatta yaşadığı değerler üzerine mi; okullarda dikte edilen Batı tipi bir hayat tarzı üzerine mi? Halk - aydın çatışmasının sebebi bu.

Eğitimde yabancı etkisi “çift kişilikli nesiller” yetişmesine yol açmaktadır. Tabii olandan uzaklaşınca jakoben, baskıcı bir anlayış oluşmaktadır. Bu da pek çok problemi beraberinde getirmektedir.

SİNSİ AKIMLAR CİRİT ATIYOR

Tabii olmayan ve Türkiye şartlarıyla örtüşmeyen bir eğitim fonksiyonunu icra edemiyor. Eğitim boşluğu oluşuyor. Böyle bir atmosferde eğitimi kurtarmak (!) adına FETÖ benzeri yapılar devreye giriyor. 1966’da başlayıp 15 Temmuz 2016’ya kadar tam 50 yıl ülkemizde kurtarıcı (!) gibi görülen FETÖ’cülüğün toplumumuzda yer edinmesini tesadüf mü sanıyorsunuz? Etkisi, daha toplumu sarsacak noktaya gelmemiş nice zararlı akımlar var. Eğitim bünyeye uygun düzenlenmezse, sinsî akımların cirrit atması tabiidir.

Eğitimimize uzun seneler Amerikalı Siyonist John Dewey’in öğretileri egemen oldu. 1947’den beri, son tahlilde ABD’nin karar mercii olduğu Fulbright Eğitim Anlaşması’nın kısılcı altındayız. Eğitimin sonuçlarına bakın: Ne tam anlamıyla Müslüman bir kişilik oluşturabiliyor; ne de Avrupalı. Gençliğimizi iki arada, bir derede bırakmaya hakkımız var mı? Biz neyse oyuz. Biz, bize benzemeliyiz. Halkımız Müslüman. Dinimizi kendi kaynaklarından öğrenmeliyiz.

YABANCILAŞMA ZEHRİ

Şuurlu Öğretmenler Derneği (ÖĞ-DER) 2016’da okullarda okutulan ders kitaplarını tek tek inceleyerek bir “rapor” hazırladı. Bazı kitaplarda Hristiyanlık propagandası yapıldığını ortaya çıkardı. Kitaplarda Newton, Darwin, Emile Durkheim vardı ama Mimar Sinan, İbni Sina, El-Cabir yoktu. 10. sınıf Türk Edebiyatı kitabında Malazgirt Zaferimiz “istila” olarak anılıyordu. Avrupa tarzı giyim, yemek, hayat tarzı ve inancı dayatılıyordu. Daha nice tehlikeli ifadeler. Söz konusu raporu bulup okumanızı öneririm.

Toplumların hayat tarzını etkileyen en önemli faktör “din”dir. İslam dini gibi, insana en yüksek çalışma, kendini geliştirme ve atılım gücü kazandıran hak bir dine mensup olmamız en büyük hazinemiz. İslam dininin kaynaklarından doğru öğretilmesine ihtiyaç var. FETÖ’cülük bu eksiklikten yararlanarak toplumda yer edindi. Halbuki, hayat boşluk kabul etmez. Doğru prensiplerle doldurulamayan boşluklarda zararlı akımlar yer edinir.

İslam, evlatlarımıza iyi öğretilmeli. Sahih inanç ve sağlam bilgi konusunda titizlik gösterilmeli. Cemil Meriç, “Biz topraklarımızı değil; ruhumuzu kaybettik” diyordu. Kaybettiğimiz kadim değerlerimizi yeniden kazanmalı; dünyadaki lâıyk olduğumuz yerimizi almalıyız.

KİMLİĞİMİZE DÖNMELİYİZ

Türkiye’deki eğitim sistemi ciddi bir kimlik sorunu yaşamaktadır. Tarihte bizi yükselten değerlerden uzaktır. Yabancılar özentisi ideal ve hedef yoksunluğunu da beraberinde getirmektedir. Zengin bir kültürel hazineye sahip bir ülke böyle olmamalı. Silkinip ayağa kalkma zamanıdır.

Erbakan Hoca bu gerçeği şöyle ifade ederdi: “Sorbon Üniversitesi’nde kürsüye çıkan akademisyenler bile, bizim âlimlerimizin ilim kıyafetini giymeyi bir iftihar vesilesi sayarlardı. Bugün bir bakıma, kendi maarifi kendisi için insan yetiştiremeyen tek millet hâline geldik. Öğretimimize, kendi tarih hazinelerini kötülemek için, yok farz etme, küçük gösterme ve ne olduğunu bilmeme hastalıkları arız olmaya başladı.”

Türkiye millî eğitimi yabancılaşma hastalığından derhal kurtulmak zorundadır.

Ömer POLAT / Eğitimci

BAKAN MERKEZLİ EĞİTİM

“Püf noktası” deyiminin hikâyesini bilirsiniz: Eğitimin usta-çırak ilişkisine dayandığı zamanlarda bir cam ustasının yanında yetişen çırak, kendinin de usta olduğunu iddia eder. Gittikçe kabaran enanietini günden güne hissettirerek ustasına rest çeker ve kendi yetiştirdiği dükkânın karşısına bir dükkân açar.

Yıllar geçer fakat ustasının eserlerinin aynısını bırakın, benzerini bile yapamaz. Artık iyice gözden düşeceğini anlayınca pes eder. Boynunu bükerek, utana sıkıla ustasına gelir ve kendisinin neden başaramadığını sorar.

– Evladım seni bilirim, ciğerini de bilirim. Cam hangi kıvama gelince cama üfleneceğini öğrenmeden çıktın, gittin. İşin “püf” noktasını bilmiyorsun. Bu yüzden başaramıyorsun.

Özelde “özel hayatlar” genelde “siyasi anlayış” üzerine değişim türküleriyle çıkılan yolda galiba

sona gelindi. Hayatın, siyasetin, devlet yönetmenin şarkı-türkü tadında bir şey olmadığı anlaşıldı.

Eğer bir sorun büyümüş ve içinden çıkılmaz hâl almışsa meselenin çözümü işin püf noktasını bulmaya kalmıştır. Eğitim bu ülkede içinden çıkılmaz hâle geldi ve eğitim sisteminin değişikliğe tahammülü kalmadı. İşin sırrı, püf noktasını bulmaya dayandı.

* * *

Eğitim gibi sürekliliğin esas olduğu ciddi bir devlet kurumunda 16 yılda 8 bakanın değişmiş olması eğitim politikalarında gösterilen istikrarsızlığın rakamsal ifadesidir. “Değişim”in yanlış anlaşıldığının ve uygulandığının göstergesidir.

“Olmadı değiştir.” mantığı bakanlığın mobilyası, koltuğu için keyfi bir komut olabilir ama o koltukta oturan bakan için, eğitim politikaları için büyük riskler taşır. “Çevir kazı, yanmasın!”

cinsinden değişikliklerle hem bakan yıpranır, hem hükümet yıpranır, hem de devletin eğitim kurumu yıpranır.

İnsan bu, ölüsü de dirisi de fazla kurcalamaya gelmez. Ne yapacağını bilmeyen bir bakanın 20 milyonluk bir kitleye şirin gözükmeğe kalkışması, çözümü öğrenciyi baş tacı yapmakta görmesi, “Alo 147”, “öğretmen performansını ölçme”, “öğretmene şiddet”, “öğretmeni itibarsızlaştırmak”, “yönetilemeyen eğitim” gibi... onlarca sorunu ortaya çıkarmıştır. Böyle olmaz!

Cumhuriyet’in ilk dönemlerinden kalma yaklaşım olan öğrenciyi eğitimin belirtisiz nesnesi görmek ve “Gel seni eğiteyim.”, “Sana şunları öğreteceğim.” demekle de insan eğitilmez.

1980-90’ların yazısız, yönetmeliksiz öğretmen anlayışı olan “Eti senin, kemiği benim.” yaklaşımıyla öğretmeni merkeze almakla da olmaz. “Oku da ne okursan oku!”, “Adam ol da nasıl olursan ol!” diyen formasyonsuz öğretmenler ortaya çıkar. Öğretmen profili, yavaş yavaş taşta betona keser ve Buda heykeline dönüşür.

* * *

Son müsteşar Sayın Yusuf Tekin’in TEOG değişimi sonrasında yaptığı bir konuşmanın özeti şu idi: “Cumhuriyet tarihinde, bizim dönemimiz de dâhil olmak üzere, eğitim alanında birçok değişiklik yapıldı ama şunu itiraf etmeliyiz ki bu değişikliklerin hiçbirisi eğitim sistemi ile ilgili değildi. Cumhuriyet tarihi boyunca uygulanan eğitim sistemi hiç değişmemiştir, aynı eğitim sistemi uygulanmaktadır.”

Çinlilerin bir atasözü var: “Bir öküz çalan cezalandırılır, bir ülke çalan hükümdar olur.” Bir iktidarın, “kendisinden çok şey beklenen bir bakanı”nın yapması gerekenler, beklentiler kadar büyük şeyler olmalıdır. Bu, hükümet olmaktan, bakan olmaktan daha büyük bir cesaret ister.

Peki, bu işin sırrı nedir? Bir defa eğitimde “ne-lerin” olması gerektiği yeteri kadar biliniyor ve birçok kesim tarafından kabul ediliyor. Dindar nesil, ahlaklı nesil; maneviyatçı, kimlikli, kişilikli nesil sloganlarına doyduk artık. “Dindar nesil olunacak, ol.” demekle nesiller dindar olmuyor. Rica etmekle, yalvarmakla da olmuyor.

Bu güzellikleri tespih çeker gibi saymak yerine “nasıl” yapılması gerektiğini konuşmak gere-

kiyor. “Eğitimde hangi taşı çekeceksin de diğer taşlar yerine oturacak? Bunları kim yapacak ve bunlar nasıl yapılacaktır?” sorularına verilecek tereddütsüz ve kesin cevabın aranması gerekiyor.

Bu sorunun doğru ve kesin cevabının verilmesi bilgelik gerektirir. Bilgelik de ilimle, kariyerle, makamla ilgili olmaktan çok insanın iç âleminde, nefsinin terbiyesiyle ilgilidir. Kısacası ekmeği ekmek yapan maya gibi bir şeydir.

* * *

SORUN, EĞİTİMİN SON YILLARDA “BİLGELİK MERKEZLİ” VE “ALAN TECRÜBESİ MERKEZLİ” EĞİTİM POLİTİKALARI YERİNE “BAKAN MERKEZLİ EĞİTİM” POLİTİKALARIYLA YÖNETİLMİŞ OLMASIDIR.

Tarihe mal olmuş krallar ve padişahlar büyük bir sorun ile karşılaştıklarında onu çözecek ehil insanları ararmış. Çözümü bulma konusunda riske girmemek, bilgeliğin ve inancın gücünden maksimum derecede yararlanmak için o sorunu ihaleye çıkarırlarmış. Çözüm için ortaya konulan ödül çok büyük olurmuş, cezalar da ona nispetle çoğu zaman kellenin gitmesine mal olurmuş. Bu noktadayız.

Sayın Yusuf Tekin gibi samimi bir itirafta bulunan biri daha çıksa bu ülkenin ve eğitim sisteminin “atılacak doğru adımları bulamamak” gibi bir sorununun olmadığını anlamış oluruz. Çünkü sorun, eğitimin son yıllarda “bilgelik merkezli” ve “alan tecrübesi merkezli” eğitim politikaları yerine “bakan merkezli eğitim” politikalarıyla yönetilmiş olmasıdır.

AHLÂK VE MANEVİYATI KAYBETMEK ÜZERİYİZ

Son zamanlarda ülkemizi müthiş bir şekilde sarsan çocuk cinayetleri derinden derine tüm halkımızı üzdü ve umutsuz bir endişeye sevk etti. Ankara'nın Polatlı ilçesinde küçük Eylül'ün kaçırılarak tecavüze uğraması ve ardından boğularak öldürülmesi akıllara durgunluk veren insanlık dışı bir olay olarak lanetlenirken bir acı haber de Ağrı'dan geliyordu. Dört yaşındaki küçük Leyla bayramın birinci günü kaybolduktan on sekiz gün sonra bir dere kenarında ölü olarak bulunmuştu. Leyla'nın ölüm sebebi ise aç bırakılmasıydı. Bu cinayetin suçluları henüz bulunamadı ancak kısa sürede bulunacağını umuyoruz. Bu arada Hatay'ın Hassa ilçesi ile Silvan'dan da kayıp çocuk haberleri geldi. Bu olaylar toplumda çok derin travmalara neden oldu. Pazar yerinde alışveriş yaptığım pazarcı bir arkadaş çocuğunu

yaz Kur'an kursuna gönderdiğini ancak kursa gidiş gelişinden dolayı çok endişelendiğini anlatıyordu. "Benim çocuğumun başına da böyle bir olay gelir mi?" diye kaygılarını dile getiriyordu.

Bu menfur olayların öncesinde ülke gündeminde kedi ve köpeklere yapılan işkenceler vardı. Yine ülkemizin çeşitli yerlerinde hayvanlara yapılan akıl almaz zulümler anlatılıyordu. Bu arada birkaç gün önce bir başka ilginç haber de İstanbul'dan geliyordu. Kendilerine kısaca LGBTİ denen her türde yüzlerce cinsel sapık şehrin göbeğinde toplanarak, "Lut kavminin torunlarıyız" diye pankart açıp tüm dini ve ahlaki değerlere meydan okuyorlardı. İçinde bulundukları ahlaksız ve sapık hayatın yasalaştırılmasını istiyor, onların yürüyüşüne engel olmak isteyen emniyet güçleriyle çatışmaya giriyorlardı.

Bu yazıyı hazırladığım sırada bilgisayarıma gelen bir “son dakika” haber İzmir’de on üç yaşındaki bir kız çocuğuna apartman girişinde bir sapığın yaptığı tacizi anlatıyordu. Bu ve buna benzer birçok olaya maalesef her gün haber kanallarında rastlamak mümkün. Artık insanlar bütün bu olan biteni endişeyle izleyerek “ne oluyor”, “nereye doğru gidiyoruz” diye soruyorlar. Suçlu arıyorsak derim ki herkes aynaya baksın. Yıllardan beri televizyon kanallarındaki rezilliklere yeterli tepki göstermeyen, bilgisayar ve internetin yaygınlaşmasıyla porno ve erotizmin hızlı bir şekilde her yere girmesine aldırmayan, cep telefonlarının da bu işlerde kullanılmasına sessiz kalan biz büyükler ve sorumlu kişiler bunların hesabını ahrette biraz zor veririz.

Ahlak ve maneviyatı arka plana atarak temelinde maddeci bir felsefe ile yola devam eden eğitim sistemimizin düzeltilmesi yönünde çok çaba sarf edelimiz olsa da, bu konuda ne yazık ki aksi yönde düşünenlerin borusu ötmeye devam ediyor. 28 Şubat 1997 kararlarını uygulamayı reddeden hükümeti yıkarak kendi arzuları doğrultusunda hükümetler kurduran ve toplum mühendisliği yoluyla toplumu kendi arzuları doğrultusunda düzenlemeye kalkan çok derin küresel güçler bugün geline nokta epey bir mesafe almış gözüküyorlar.

Seksen ve doksanlı yıllarda İslami inanç ve değerler karşısında kendini sürekli savunmak zorunda kalan sistem artık savunma ihtiyacı hissetmediği gibi elindeki çeşitli araçlarla taarruza geçerek tüm dini değerleri gözden düşürmek, insanların inanç ve yaşantılarına yön vermek konusunda da başarılı olmuş gözüküyor. Hani bir general öyle demişti: “Gerekirse 28 Şubat bin yıl sürer” diye. Aradan yirmi bir yıl geçti, 28 Şubatçılar yargılandı ve içlerinden yirmi bir kişi müebbet hapis cezası aldı, yaşlı ve hasta oldukları gerekçesiyle hiç biri cezaevine konulmadı, ancak amaçlarına da ulaşmış gibiler.

Türkiye’deki maneviyatçı, mukaddesatçı, İslamcı ve muhafazakâr diye tabir edilen tüm kesimler yanlarındaki bir avuç gençlerle, açılan İmam Hatip Liseleri, Kur’an kursları ve dini faaliyet gösteren dernek ve vakıflarla teselli olmaya devam ededursunlar, inançsızlığı ve din karşıtlığı

ğını savunanlar kendilerine ne yazık ki daha çok taraftar bulmaya devam ediyorlar. Her ne kadar görmezden gelinse de her geçen gün sayıları hızla artan alkollü içki satış yerleri, şans (kumar) oyunları bayileri, uyuşturucu kullananların sayıları, işlenen cinayetler, hırsızlıklar, hızla çoğalan fuhuş şebekeleri göstergelerin menfi yönde olduğunu ispatlıyor. İnanmayanlar buyursun araştırsınlar, bu bilgilere ulaşmak çok kolay.

Akla, mala, cana, nesle, namusa ve dine zarar veren tüm kötülüklerin önüne geçmek, onlara engel olmak öncelikle devletin görevi olsa da halka da bu konu da büyük görevler düşmektedir.

Akla, mala, cana, nesle, namusa ve dine zarar veren tüm kötülüklerin önüne geçmek, onlara engel olmak öncelikle devletin görevi olsa da halka da bu konu da büyük görevler düşmektedir. Dinimizin tüm Müslümanlara ayrı ayrı farz olarak yüklediği “Emri bi’lma’ruf ve nehyi ani’l-münker” yani iyiliği emretmek ve kötülükten alıkoymak gibi bir farızası vardır. Burada herkesin bildiği Hazreti Peygamber (S.A.V.)’in hadisini bir kez daha zikretmekte fayda görüyorum: **“Sizden biriniz bir münker (kötü, hoş karşılanmayan, olumsuz bir durum) gördüğünde onu eliyle düzeltsin. Şayet buna gücü yetmezse diliyle düzeltme yolunu tercih etsin. Şayet buna da gücü yetmezse kalbiyle buğzetsin (içinden öfke duyarak jest ve mimikleriyle protesto etsin) ki, bu imanın en zayıfıdır.** (Sahih-i Müslim, İman,78) Haydi elimizle düzeltemez isek de şu sapıkların adına “onur yürüyüşü” diyerek düzenledikleri bir yürüyüşte mi düzenleyemiyoruz? Bu konuda tüm sivil toplum kuruluşlarını, bunu dert edinen herkesi duyarlı olmaya, her türlü ahlaksızlığa, arsızlığa, kötülüğe ve azgınlığa karşı gerekli tepkiyi göstermeye davet ediyorum. Yoksa bu ateş herkesi yakacak. Rabbim bizlere hakkın hakimiyeti için çalışma gayret ve şuurunu nasip etsin. Âmin.

Tacettin ÇETİNKAYA / Eğitimci

MODEL İNSAN ÖĞRETMEN

Geçtiğimiz günlerde elime geçen bir kitap beni imam-hatip okulundaki öğrencilik yıllarıma götürdü.

Kitapta İstanbul İmam Hatip'te "iz bırakan öğretmenler" anlatılmış. Dönemin öğrencileri üzerinde önemli etkiler bırakmış, bir neslin yetişmesinde katkıları olmuş değerli öğretmenlerin hayat hikâyeleri konu edilmiş.

Merhum Ali Nar da anlatılmış. Ali Nar Hoca'nın kitapta yer alan bestelenmiş bir şiiri ise kitabın özeti gibi.

Gençlerin hüsrandan kurtuluşuna vesile olmak... Hakkı tanımak, sabrı bilmek, hayra koşmak...

"Arayan yol bulur önü necran görünür.
Arayışsız geçen ömrün sonu hicran görünür.
İnsan Hakkı tanır, sabrı bilir, hayra koşar,
Kurtulan insan olur, gayrısı hüsrân görünür." ¹

Kitabı okuyunca nerdeyse yarım yüzyıldan fazla olan geçmişim film şeridi gibi gözümün önünde geçti: Konya İmam Hatip Okulu yıllarım... Unutamadığım, üzerimizde "iz bırakan" değerli hocalarım... Öğretmenlik ve yöneticilik yaptığım yıllar boyunca hakkaniyet merkezli insan yetiştirme gayretindeki meslektaşlarım...

Konya İmam Hatip Okulu'na 1965 yılında sınavla girmiştım. Birkaç bin öğrencisi, yüzün

¹ İmam Hatip Neslinde İz Bırakan Öğretmenler, Editör: Hafsa Nur Aslanoglu ve Sedat Özgür, YEKDER (Yaygın Eğitim ve Kültür Derneği), 2017

üzerinde öğretmeni vardı okulun.

Selçuklu mimarisi tarzında yapılmış görkemli bir kapıyla okulun bahçesine giriliyordu. Kapının üst kısmında M.Akif Ersoy'un bir sözü vardı.

"Allah'a dayan, sa'ye sarıl, hikmete râm ol.
Yol varsa budur, bilmiyorum başka çıkar yol."

Kurulmasında son devrin âlimlerinden ve Konya'da çok saygın bir zat olan Hacı Veys Zade Mustafa (Kurucu) Efendi'nin çok emekleri vardı. Köy köy dolaşıp buğday toplayarak okulun inşaatını tamamladı. İnşaatında çalıştı. Resmi izinleri için uğraştı. Öğretmen buldu, müdür buldu. Öğrenci bulmakta zorlanmadı, imam-hatip okuluna rağbet çok fazlaydı çünkü. Aziziye Camii imamlığının yanı sıra okulda fahri muallimlik yaptı bir süre.

Konya'da Hacı Veys Zade Mustafa Kurucu, İstanbul'da Celalettin Ökten ve neredeyse her imam hatip okulunun fahri banileri... İmam-hatiplerin açılmasında üstün çaba sarf eden öncülerin ibretamiz hikâyeleri aslında başlı başına bir kitap konusu.²

Çocuk yaştaki kardeşim ve benim için o günün şartlarında gurbet sayılabilecek uzak bir ilçesinden gelmiştik Konya'ya. Bu bakımdan hocalarımızın bize olan ilgileri bizim için daha da önem kazanıyordu. Küçük yaşımıza rağmen özellikle bir kısım hocalarımızın yaklaşımları, onlara olan saygı ve muhabbetimizi artırıyordu.

Hangi birini anlatsam ki hocalarımızın...

Hatırlayabildiğim kadarını anlatmak en iyisi...

Okulun orta kısım çağımızda, söküklerimizi, kopmuş düğmelerimizi diken Fikriye Öğretmen'in şefkati unutulabilir mi?

Akaid öğretmenimiz, ancak simasını hatırlayabildiğim çok değerli bir öğretmendi. Sağlam bir itikadlı çocuk kalbimize yerleştirmişti.

Lise döneminde Mustafa Ben Hocamız, naif, ki-bar ve nazik, hani "Tam bir Osmanlı beyefendisi" derler ya öyle bir insandı. Hepimize ismimizle

² Bu konuda bir kitaba rastlamadım, ama önemli bir yazıyla karşılaştım. Hıdır YILDIRIM, Anı ve Anekdotlarla İmam-Hatiplerin Kuruluşu, Eğitime Bakış Eğitim, Öğretim ve Bilim Araştırma Dergisi, EĞİTİM-BİR-SEN, Sayı: 35, Ekim-Kasım-Aralık 2015

hitap ederdi. İlk defa bana ismimle hitabettiğinde çok hoşuma gitmişti. Kendisini örnek almıştım. Eğitimcilik hayatım boyunca her öğrenciye ismiyle hitap etmeye gayret gösterdim. Kalam dersi ağır, sıkıcı bir ders olmaktan hocamızın bizim seviyemize uygun anlatım üslubu ile daha anlaşılır olmuştu. O, dinî inançlarımızı kesin delillerle perçinlemeye özen göstermişti.

Saygıyı, edebi, iyi ahlakı, kitap okumayı, kendimizi geliştirmeyi hâsılı güzel davranışlarımızı onlardan edindik. Ulvi hedefler uğruna gayret göstermeyi, Hak ölçüsünü, "Millî Şuur"u da onlardan aldık.

Ali Rıza Işın, imam - hatip okulunu dışarıdan bitirmiş bir medrese âlimiydi. Kur'an-ı Kerim hocamızdı. Çok saygın bir insandı. Kızdığını, kötü söz söylediğini hiç görmedik. Yıllarca birçok öğrenciye özel olarak kıraat-i aşere öğrettiğini biliyorum.

Okulumuzda dağ köylerinden gelen epeyce fakir öğrenci vardı. Ahmet Kurhan Hoca bu öğrencilere hamilik yapardı. Herkese yetismeye çalışır, yardımcı olurdu. Biz onun ihtiyaç sahibi öğrencilere harçlık, yiyecek, giyecek, ders araç-gereçlerini temin ettiğini, yurt ücretlerini sağladığını bilirdik ama kime yardım ettiğini asla bilmezdik.

İsmail Kaya. Müslümanca duruşu, ölçüyü, İslam şuurunu, cihad şuurunu öğretti bize. Bizlere çok yakın alaka gösterirdi. Geziler, piknikler ve ziyaretlerle bir arada olduğumuz zamanlar olmuştu.

Ali Gümrah'tan doğru tarihi ve tarih şuurunu öğrendik.

Nevzat Arabacı'nın 1972 yılında okula gelmesiyle beraber bizler arasında bir heyecan dalgası oluşmuştu. Ondan aksiyoner tarzı ve siyasi şuur aldık.

Elbette ki saydığım değerli hocalarım, sadece bir kısmıydı ama öne çıkan rol model öğretmenlerdi. Anlayışlarının temelinde insana sevgi,

şefkat ve merhamet vardı. Kendilerine emanet gençleri iyi insan olarak yetiştirme gayret ve çabası içindelerdi. Ailemizden uzak geçirdiğim yedi yıllık okul boyunca öğrendiklerimiz elbette ki mühimdi ama edindiğimiz davranışlar çok daha mühimdi.

Onları çok seviyorduk. Derslerinde yaramazlık yapmazdık. Çok saygılıydık. Derslerini dikkatli dinlediğimiz ve çalıştığımız için notlarımız hep iyi olurdu.

Saygıyı, edebi, iyi ahlakı, kitap okumayı, kendimizi geliştirmeyi hâsılı güzel davranışlarımızı onlardan edindik.

Eğitim ortamı, müfredat, ders araç-gereçleri gibi tüm unsurlar asıl unsur olan öğretmeni ikinci plana itmemeli. Eğitimde temel değerlerimiz ahlak ve maneviyat öncelenmeli.

Ulvi hedefler uğruna gayret göstermeyi, Hak ölçüsünü, “Millî Şuur”u da onlardan aldık.

Bizler için hep model oldular. Hareketlerimiz, konuşmalarımız, yürüyüşümüz, saç biçimimiz ile onlara benzemeye çalışırdık. Onlar bizim için birer rol modeldi.

Elbette ki hepsi böyle değildi öğretmenlerimizin. Bağırıp çağırmayı, hakaret etmeyi, aşağılamayı, dayak atmayı bir eğitim metodu sananlar da vardı. Hiçbir şeye karışmayan, eyyamcı diye tabir ettiğimiz suya sabuna dokunmayanlar da... Otorite kurmak adına derse hep asık suratla, hatta elinde sopayla sınıfa gelenler bile vardı. Not defterini koz olarak kullananlar da...

Yüz civarında öğretmeni olan bir okulda 5-10 öğretmen bütün öğrenci kitlesini peşinden sürükleyebiliyor, kilometrelerce uzunluktaki bir katarla lokomotif olabiliyor ve onları maksuduna eristirebiliyordu.

Çeşitli ortaokul ve liselerde öğretmenlik ve yöneticilik yaptığım dönemlerde de bu türden öğretmenlerle beraber çalıştım. Neredeyse okulu peşinden sürükleyenler oldu. Çeşitli dünya gö-

rüşüne sahiptiler ama idealisttiler. Branşlarında çok iyi idiler. Öğrencilerle sağlıklı ve nitelikli iletişim kurabiliyorlardı.

Ne yazık ki idealist öğretmenlerin sayıları her geçen gün gittikçe azaldı. Kimisi öğrencilerle yakın ilgilendiği için uyarıldılar. Asıl iktidarların düşünce yapısına uygun olmadıklarından dolayı soruşturma geçirdiler, sürgünler yaşadılar. Sıkıntı çektiler, yılmadılar ama eğitim sisteminin bu yaklaşımı bir kısmını sindirdi. Sistemin sınav merkezli, maddeci yaklaşımı manevi değerleri zayıflatı. Ben merkezli, sadece kendini düşünen insan tipi ortaya çıktı. Diğergâmlık kayboldu, idealizm öldü.

Doğrudan ve dolaylı olarak 1976'dan bu yana eğitimle ilgiliyim. Bu ilgimi hâlen de heyecan duyarak sürdürüyorum. “Eğitimin esas unsuru öğretmendir.” düşüncesini hep savundum. Ahlaki ve manevi değerlerin sadece eğitimin değil her şeyin merkezine alınması düşüncesinin önemini vurguladım.

Eğitim ortamı, müfredat, ders araç-gereçleri gibi tüm unsurlar asıl unsur olan öğretmeni ikinci plana itmemeli. Eğitimde temel değerlerimiz ahlak ve maneviyat öncelenmeli.

Millî Eğitim Bakanı Sayın Ziya Selçuk’u ESAM Çarşamba konferanslarında iki kez dinleme fırsatım olmuştu. İyi bir eğitimci özelliklerini taşıyan birisi olarak görüyorum kendisini. Özellikle eğitimde öğretmeni merkeze alan açıklamasını, ilk icraat olarak da öğretmenlerin tamamına mektup göndermesini çok önemsiyorum. Bu tür uygulamaların eğitimin düzelmesi için; yeterli, nitelikli ve şuurlu öğretmenlerin sayılarını artıracaklarını umuyorum.

Eğitim sistemimizin düzelmesi, ancak eski tabirle “Maarif Ordusu” dediğimiz öğretmenlerin fedakârane inançlı katkılarıyla olur.

Bu nedenle Millî Eğitim Bakanlığı öncelikli olarak öğretmenlerin eğitimlerine, kendilerini geliştirmelerine, özlük haklarının iyileştirilmesine çok önem vermelidir. Şuurlu öğretmenler inşa etmelidir.

Bolca Lezzet Bolca Protein

Hindi külbastıyı
denediniz mi?

Hindi külbastıyı denediğinizde sıra dışı bir lezzetle buluştuğunuz gibi mükemmel bir protein kaynağıyla da buluşursunuz. Hindi eti, yağ ve kolesterol oranı en düşük, protein oranı en yüksek kalp dostu bir ettir. Sağlığınızı, damak tadınızı ve bütçenizi düşünüyorsanız, şimdi Bolca Hindi zamanı.

www.bolcahindi.com.tr

ÇOCUK TERÖRÜ

Ali CEYLAN / Eğitimci - Yazar

Eğitim, psikoloji veya insan davranışları üzerine çalışmalar yapan kişiler; oyunun çocuğun sosyal, duygusal, zihinsel, bedensel ve manevi gelişimi üzerine olumlu etkilerini dile getirirler, haklıdırlar. Oysa bu gelişim döneminde çocukların kendi başlarına kaldıklarında güce dayanan, cinsel istismara kadar varan zararlı davranışlar içinde bulunabileceklerini -ki bana göre bulunduklarını- hesaba katarak gerçek anlamda bir çözüm önerisinde bulunmak ve bir zihin jimnastiği yapmak gerekiyordu. Sanıyorum türü açısından bu çalışma ilk olacak ve takip edilip ciddiye alınırsa daha teknik ve etkili çalışmalar ile arkası gelecek.

İşte bu nedenle tereddütsüz “Bir çocuk terörü ile karşı karşıyayız.” deme cesaretini göstermek istiyorum. Çocuk Terörü diye tanımladığım kavramın kapsadığı yaş gurubu 9 ile 17 yaş arası. Bu dönem çocuklarımızın bizim haberimiz olmadan “kurban” edildiği ya da “kurban kasabı” olduğu dönemi kapsar. Aileden bağımsız ve kendine ait sosyal çevresinin olduğu bu dönem, çocuğun başta cinsel içerik olmak üzere, psikolojik baskı gibi çelişkili sorunlarla karşılaştığı ve kendi başına çözemeyecek kadar güçsüz olduğu, bu gerçek ile yüzleştirdiği bir dönemdir.

Çocuklarımızın aile, okul veya benzeri disiplini temsil eden ortamlardaki davranışları ile bu ortamlardan uzaklaştığı ve kendi başlarına kaldığı mekânlardaki davranışları çok farklıdır ve endişe verici boyutlardadır.

Çocuklarımız, evin kapısından çıktıkları andan itibaren gücün egemen olduğu ve adaletin güce göre şekillendiği kontrolsüz bir ortama adım atıyorlar. Çocuklar arasında **“konum farklılığını gözetme, güçlüye göre kurallara uyma, cinsel söz-davranış ve şiddet ile baskı altına alma, cinsel şiddet ve aşağılama, fiziksel ve duygusal şiddet, dışlama, bedel karşılığında kendini kabul ettirme, büyük çocuk zorbalığı karşısında henüz olgunlaşma aşamasında olanın kişiliğini silme”** gibi ilk akla gelen suç, travma, cinnet, stres, şok, korku, yüksek kaygı, baskı gibi korkunç iletişim çatışmaları yaşanmaktadır.

Oyun ve oyun alanları çocuklar için vazgeçilmez yetişkinlik yaşantılarının ilk deney alanlarıdır. Bu anlamda karakter oluşmasında etkisi küçümsenemeyecek kadar çoktur. Peki çocuğumuzun karakteri şekillenirken onun bu şekli almasında hangi özellikteki çocukların etkisi olduğunu biliyor ya da merak ediyor muyuz?

Yukarıda belirttiğim olumsuz başlıkların çocuğumuzun başına gelebileceğini kabul edersek çocuğumuz; “konum farklılığı gözetme durumu ile karşılaşmış ise dışlanma; güçlüye göre kurallara uyma alışkanlığı kazanmışsa mücadele etmeden hemen teslim olma; cinsel söz-davranış veya şiddet ile karşı karşıya kalmış ise kendisini kusurlu, değersiz ve yaşama değeri olmayan birisi olarak görme; fiziksel ve duygusal şiddet görmüş ise yaşamın her anında felaketler, korkunç olaylar olabileceği korkusunu yaşamının yanında insanların tamamını güvenilmez olarak kodlama; dışlanma durumu ile karşı karşıya kalmış ise derin bir yalnızlık ve terk edilmişlik hissetme ve sonucunda iletişim bozukluğu yaşama; bedel karşılığında kendini kabul ettirmek zorunda kalmış ise kendisi için biçilen bedelin reel karşılığını korku içinde vererek kendisini insan olarak değil nesne olarak görme ve aynı zamanda görülmesine izin vermek zorunda kalma” dibi sorunlarla karşılaşır, bu durumda sosyopat ilişkiler kurar, paranoid davranışlar geliştirebilir.

Ebeveyn olarak bizlerin çocuğumuzun bu olumsuz deneyimlerinden haberimiz olmayacaktır. Çünkü bu yaş dönemi çocukları, özellikle erkek çocukları, kendilerinin edilgen, güçsüz ve arkadaşları tarafından baskı altına alındığını söyleyemeyecek kadar gururludur.

Bu olumsuzlukları kapsayan kesimin sadece erkek çocuklar olduğunu düşünüyorsanız kesinlikle yanılıyorsunuz. Bir o kadarı da erkekleri aratmayacak şekilde dışlama, aşağılama, yargılama, alay etme, küçümseme gibi birçok konuda duygu istismarının mimarları, ağızlarında “sinkaf”lı küfürler savuran kız çocuklarımız.

Peki çocuklarımız birbirleri için neden bu kadar büyük tehdit olmaya başladılar? Cevap ba-

sit de laf beylik kalıyor. Ama yine de yazalım: Çocuklarımızda maneviyat eğitimi, ahlakın kul-luk şuuru olduğu, Kur'an-ı Kerim'in yaz kitabı değil hayat kitabı olduğu bilinci verilmiyor, ve-rilemiyor.

Gazete ve TV'lerde gencecik evlatlarımızın in-tihar süsü verilmiş şüpheli ölümlerinden tutun intihar veya cinayet olduğu kesinleşmiş acı ha-berlerle doldu kulaklarımız. Toplumsal çözülme-nin başında falan değil tam ortasındayız. Kalp ehli anne, baba, öğretmen olmadıkça kalp ehli bir nesil yetiştiremeyiz. Velez ki yetiştirdik, kalp ehli sayı-sı az yavrularımız da zombi görüntüsündeki bu kadar kalpsiz çoğunluk tarafından ısırıldığı anda onlar da kalpsiz yaşamak zorunda olacaklarına inanacaklar Allah korusun.

Gençlerin ve çocukların cinsel içerikli resim ve videolara çok rahat ulaşması, gücünün ve kimli-ğinin üzerinde cinsel sorgulamalara yönelmesine neden oluyor. TV'lerde sergilenen özel ürün rek-lamlarının çocuğun zihin dünyasında yaptığı tah-ribat, duygu yaşının çok üstünde içsel sorgulama yapması ayrı bir toplumsal skandal.

Merak ettiği bilgileri deneyimlemek istemeleri, kendilerinden daha güçsüz çocuklar üzerinde test etmeleri ile sonuçlanıyor. Tacize uğrayan çocuk-lar uğradığı iğrenç durumu, "çimdik tacizi" ola-rak tanımladığım, içerde, derinlerde bir yerlere bu istismarı gömerek kendisini rehabilite etmeye çalışıyor. Yapılan araştırmaların istatistik raporla-rına göre çocukluğunda tacize uğramış kişilerin büyük bir bölümü yetişkin olduklarında hayatla-rında en az bir kere kendisinden daha güçsüz bir çocuğa cinsel istismar ve taciz uyguluyor.

"Çimdik tacizi"ne bir açıklama eklemem gere-kiyor: Çocukluk döneminde ebeveyninden par-mak sıkıştırması ile çocuğun bedeninin herhan-gi bir yerine yapılan acı verici taciz uygulaması, çocuğun acıyı ve sevgi-nefret travmasını içinde yaşamasına neden olan son derece travmatik bir durumdur. İlk etapta ve çocukluk yıllarında du-rumun kesinlikle farkına varılmıyor. Ancak yetiş-kinlik yaşamında kendisine yapılan taciz, saldırı, şiddet durumlarında teslimiyetçi yaklaşım gös-tererek duruma karşı kendisini savunamayacak duruma düşebiliyor. Yetişkinlikte hissettiği acı ile çocukluğunda ebeveyninden çimdik tacizi görür-ken hissettiği acının aynı olduğu, gelişim seans-larında tespit ediliyor.

Bu konu yeni bir bilgi olmamasına rağmen he-nüz toplum tarafından feminizm, siyaset, futbol kadar farkındalık oluşturabilecek boyutta seslen-dirilmedi. Çok geç kalındı. Sokaklar; çocukların kendi aralarında yaşadıkları cinsel istismar ve tacizden tutun, çocuğun çocuğa uyguladığı şid-dete kadar, yetişkinlik dönemlerini yıkıma çevi-recek konular üzerinde isyan sesleriyle inlemeli, gerekli kanuni ve eğitimsel düzenlemeler acilen yapılmalıdır.

Çocuklarımızın mahalle oyunlarını dikkatlice ve onları rahatsız etmeden izlemenizi tavsiye ede-rim. İslam şuuru olan ve derdi "nitelikli insan" ye-tiştirmek olan ailelerin çocukları ile bu hayattan şöhret, zenginlik, kariyer ve güç beklentisi olan ailelerin çocukları arasındaki farkı daha iyi görebilecek, böyle bir durumda ailenin yaşam şeklinin ve niteliğinin çocukların davranışlarını nasıl etki-lediğine tanık olacaksınız.

Çocuklarınızı; peygamberimizi, ehl-i beyti ve Kur'an okumayı sevmek gibi üç özellikte terbiye ediniz.

Hadis-i Şerif

Çocuklarımızın oyunlarındaki öncelikleri "önce sen" olmadan "önce ben" engelini aşmak mümkün olmayacaktır. Öyle bir gençlik geliyor ki bağlı ol-duğu din, yaşadığı vatan, ait olduğu aileden çok daha önce gücünü aldığı, güç merkezi olarak gör-düğü yapılanma, gurup, örgüt, konum, lider her kimse onlar geliyor. Böyle bir durumda çocukları-mızın on sekiz yaş sonrası yaşamlarını anne baba-nın kontrol etmesi çok da mümkün görünmüyor. Anne baba kontrolünden bağımsız, ebeveyninin edep anlayışına karşı sorumsuz bir gençlik akımı sonrası çok katlı apartmanlardan düşerek yaşamı şaibeli şekilde sonlanan gençlerden, sokak arala-rında birbirlerine cinsel sapıklık deneyimi yaşa-tan iğrenç hafıza deneyimlerine kadar çok ciddi bir yıkım içinde kalıyoruz.

"Çocuklarınızı; peygamberimizi, ehl-i beyti ve Kur'an okumayı sevmek gibi üç özellikte terbi-ye ediniz." *Kenzü'l-İrfân 192/441 (Camî's-Sağîr)* hadis-i şerifinin verdiği çocuk eğitimi ölçüsü ile bizim günlük eğitim derdimiz arasında bir karşı-laştırma yapacak olursak ebeveynlerin beklenti önceliğinin etkisini daha yakından fark edebiliriz.

SAYIN BAKANIM!

Esmâ BAYKAN TUNÇ / Eğitimci

Sayın Bakanım, atamanız yapınca hemen özgeçmişinize baktım. Sınıf öğretmenliğinden geldiğinizi öğrenince inanın çok sevindim.

Sınıf öğretmenliği öğretmenlikler içinde en yorucu olanı, en çok özveri gerektireni, en çok yıpratıcı ama diğer alanlara göre psikolojik doyumu en yüksek olanı. Çünkü bizler unutulmuyoruz, bizler unutmuyoruz, seneler sonra bile buluşup hasretle sarılabiliyoruz.

Sayın Bakanım, öğretmenler hakkındaki görüşleriniz beni ayrıca mutlu etti. Çünkü "Eğitimde en önemli faktör öğretmendir." kesinlikle. Sistem değişikliğine gidildiği zaman herhangi bir alanda önce insan faktörü üzerinde durulması gerekirken maalesef bugüne kadar hep insan faktörü göz ardı edildi.

Sayın Bakan'ım, sizden çok şey bekliyoruz. Biz eğitim çalışanı emekçiler olarak; geleceğin mimarı, bu ülkenin yarınlarının inşacısı olarak, en önemli işin bizim işimiz olduğunun farkındayız. Yaptığı işi sadece para için yapan, muhabbeti paradan başka bir şey olmayan, kendini geliştirmek için yeterince çaba harcamayan, çocuklar arasında ayırimcılık yapan, herhangi bir şekilde hakkında taciz iddiası olan, çocukları aşağılayan, heveslerini kıran kişiler başka kurumlara alınmalı, öğrenci ile yüz yüze bırakılmamalı. Çünkü her çocuk değerli, kaybedecek bir tek çocuğumuz bile yok bizim. En büyük zenginliğimiz, geleceğimiz çocuklarımız. Eğitimde batı hayranlığı yerine kendi öz değerlerimize dönmemiz gereklidir.

Sayın Bakanım, zorunlu eğitimin 12 yıla, hatta 13 yıla çıkarılması kendi bacağımıza kurşun sıkmaktan farksız. Sanayide zanaatkârlar çırak bulamıyor, bu yüzden birçok meslek kaybolmak üzere. Bunun yanında okullarda teorik dersleri başaramayan, öğretmenlerin canını burnundan çıkarcak öğrenciler dersleri bölüyor, hem kendine hem öğretmenine hem arkadaşlarına kötülük ediyor, onların hakkına giriyor. Bir an önce endüstri meslek liselerinin orta kısımları da açılmalı, hatta bütün çocuklarımız sanat okullarından geçmeli.

Teorik dersleri başaramayan, zanaatta başarabilecek çocuklarımız "çocuk işçi" değil ama "çırak" olmalı ve bu çocuklarımız meslek sahibi olmalı. Bu çocuklar haftanın iki ve ya üç günü okula gidip diğer günleri uygulamalı olarak meslek sahiplerinden zanaat öğrenmeli. Teorik derslerde başarılı olanlar da kollarında birer altın bilezik zanaatları varken başka bir meslek edinebilmeli. Çünkü bu ona engel değil. Aynı zamanda bu uygulama çocuğun üç boyutlu düşünmesine katkısı olabilecek çok önemli bir çalışma.

Geçen gün gazetede bir haber okudum. "Kibbutz Gönüllüleri Programı" diye bir program varmış. Gençlerimiz İsrail çiftliklerinde çiftçilik, hayvancılık yapacak; Siyonistlerin evlerinde kalacaklarımış. Çok üzüldüm. Biz bir zamanlar tarım ülkesiydik. Hep derslerimizde kendi kendimize yeten bir ülke olduğumuz anlatılırdı. Şimdi köylerimiz boşaldı, birçok ürünü yurt dışından alır hâle geldik. Biz bu projeyi kendi köylerimizde yapamaz mıyız? Çocuklarımızı, neden çiftçilik ve hayvancılığın çıkarılığını yapmak için bizim birçok ilimiz-

den daha küçük, üstelik bize düşman bir ülkeye göndereceğiz? Bizim insanımız bu kadar candan, bu kadar misafirperverken neden kendi köylerimizde bu tür projelerimiz yok?

Köylerimizde genç yok. Köy okulları boşaldı, atıl hâle geldi. Şimdi emekli olanların bir kısmı köylere yerleşiyor. Ama çiftçilik ve hayvancılık bedenen çalışma isteyen işler; güçlü olmak, genç olmak gerekiyor. İnsanlarımızı yeniden memleketlerine, boşalttıkları köylerine döndürecek, çocuklarımıza çiftçilik ve hayvancılığı öğretecek projeler bekliyoruz sizden. Yoksa vasıfsız, üniversite kapısında bekleyen veya üniversite mezunu işsizimiz -ki yeterince var elimizde- daha da çok olacak.

Geçen gün hastanede bir bayan gördüm, sıra beklerken ağlıyordu. Bir yerlerden tanıyorum ama çıkaramadım. Meğer büyük oğlumla kızı ilkokul arkadaşymış. Niye üzgün olduğunu sordum. Oğlunun kolonoskopi olduğunu, son zamanlarda hiçbir şey yemediğini söyledi. Sonuçları temiz çıkmıştı. O arada baba lafa karıştı. "Sorunu biliyoruz aslında biz, 29 yaşında 7 senedir işsiz." dedi. Psikolojik tedavi görüyormuş çocukları. Anne de baba da çok üzgündü. Anne, "Kızım da mimarlık okuyor, yakında bir işsizimiz daha olacak." dedi. Bu çocuklar bizim geleceğimiz Sayın Bakan'ım. Geleceğimizi boşa harcamayalım ne olur.

Dört sene önce bir sivil toplum kuruluşunda birlikte çalıştığımız bir grup üniversite öğrencisi vardı. Bu çocukların hemen hemen hepsi okulu bitirince işim hazır sanıyor, kendilerini birer müdür, en az müdür yardımcısı düzeyinde işlerin beklediklerini sanıyorlardı. Kendilerinden o kadar eminlerdi ki... Bazıları sivil toplum işini çevre edinmek için yapıyor, okula bile devam etmiyorlardı. İşlerinde ciddi ciddi çalışan, sorumluluk sahibi olanlar da vardı. O okula devam etmeyip edindiği çevre sayesinde dersleri "eh" geçen, biz diğer arkadaşları ile sabaha kadar kermes için çalışırken o il merkezinde "Hocam, arkadaşlarla oturduk nasıl yer kapabiliriz toplumda, onu konuştuk." diyen pkk sempatizanı genç ise üniversitede geçici olarak çalışıyor şimdi. Büyük ihtimal kadroya geçeceği günü bekliyor, belki de geçti. Gerçekten çok çalışan, aynı sene hem okula hem dersaneye gidip kpss'ye çalışan, sivil toplum örgütünde de özveriyle çalışan gençler ise umutsuz, mutsuz ikinci defa kpss ile boğuşuyorlar.

Bu sistem toplumumuz açısından da gençlerimiz açısından da adil değil. Toplumun ihtiyaçları var, karşılanmıyor. Gençlerimizin ihtiyaçları var, karşılanmıyor. Bu çocuklar üniversiteden döndükten sonra ailelerinden para isteyemiyor, iş bulamıyor çünkü vasıfsız. Para kazanamadığı için evlenemiyor. Beklentileri yüksek, ellerindeki imkânlar kıt olduğu için evlenseler de boşanıyorlar. Toplum olarak psikolojimiz bozuldu.

Geçenlerde isteğe bağlı bir hizmet içi eğitimde Aydın Millî Eğitim'den gelen uzman, Bakanlığın Aydın'da bir çiftçi lisesi açılmayı istediğini ama Aydın'da böyle bir talep olmadığını, açmadıklarını anlattı. Çok üzüldüm. Aydın tarım ürünleri açısından parmakla gösterilen illerimizden biri ama herkes memur olmak istiyor. Peki Sayın Bakanım, kim çiftçilik yapacak? Biz ne yiyeceğiz? Kim ayak-kabılarımızı tamir edecek? Kim saatlerimizi tamir edecek?

Bu kadar işsizimiz var, o kadar da işçi arayan ama bulamayan esnafımız var. Biz bu dengeyi ancak eğitimimizi doğru şekillendirerek aşabiliriz. Bütün öğrenciler sanat okullarından geçebilir. Benim ağabeyim sanat okulu mezunu bir öğretmendi. Okulunun her şeyini kendisi ayarlar, yapardı. Bu onun iyi bir öğretmen olmasını engellemedi aksine çok da iyi bir öğretmendi.

Geçenlerde Kastamonu çevresindeki köylerde çekilmiş bir belgesel izledim. Manzara müthiş güzeldi ama köyler boştu. Sadece yaşlılar vardı, birçok ev terk edilmiş, yıkılmıştı. Şehirlerimize doldurduğumuz işsiz insanlarımız ve ekilip biçilmeyen terk edilmiş verimli, bomboş arazilerimiz...

Sayın Bakanım maalesef okumayan bir toplumuz. Televizyon çok etkili bir eğitim aracı. Sizden TV kanallarıyla protokol yaparak insanımızı bilinçlendirecek etkili filmler hazırlanması konusunda beklentilerimiz var. Bizim çocukluğumuzda "Küçük Ev" diye yabancı misyonerlerce hazırlanmış, köy hayatını ve Hristiyanlığı özendirici filmler vardı. Biz de bunun gibi kendi kültürel değerlerimizi yücelten; ailenin önemini, çiftçiliğin, köy hayatının güzelliklerini anlatan, zanaatın önemini vurgulandığı filmler hazırlanması için anlaşmalar yapmanızı istiyoruz.

Sizden çok şey bekliyoruz Sayın Bakanım. Göreviniz hayırlara vesile olsun İnşallah. Sağlık ve esenlikle kalın.

İbrahim Halil ER / Eğitimci - Yazar

EĞİTİMDE ÖĞRETMEN UNSURU

Belki de bir insanın elde edebileceği en önemli vasıf öğretmenliktir. Çünkü içinde Peygamberlerin de bulunduğu bu meslek aynı zamanda Rabbani bir meslektir. Peki, günümüz eğitim sistemi perspektifinde baktığımız zaman öğretmene bu şekilde bir anlam yüklenmiş midir?

Bilginin bu kadar önemli olduğu bir dönemde, öğretmenlerin hakir ve önemsiz bir konuma getirilmesi oldukça hazin bir durumdur. Öğretmenler hemen yargılanmaktadır. Öğretmen, bir yol gösterici değil, adeta devletin en küçük rütbeli memurudur. Yıllarca ötelendiler ve ellerinden yaptırımları alındı. “Acaba şikâyet mi edileceğim?” korkusu ile veli, idare ve öğrenci arasında sıkışıp kaldılar.

Devletin öğretmenleri nispeten iş güvencesine sahipken özel okulların öğretmenlerinde bu da yoktur. Her an işini kaybetme tehlikesi ile karşı karşıyadır ve bu durum onu, öğrenciyi başına sultan yapan kişiliğe büründürür. Hatta öğrenciler bile, öğretmenleri kendi emirlerinde olan küçük bir emekçi olarak görmektedirler. Eğitimci, öğretmenlik vasfını kullanıp öğrenciyi derse ve

ilme yöneltmek için biraz sıkıştırdığında, öğrenci tarafından tabiri caizse “yaramazlık yapan kişi” olarak değerlendirilip, hemen ailelerine söylenen ve azarlanan kişi durumuna gelmiştir. Umalım ki yeni bakanla birlikte, “Alo 147 Öğretmen Şikâyet Hattı” ve performans değerlendirme sistemi uygulamalarının kaldırılması gibi öğretmenlerin zedelenen itibarını düzeltmeye dönük uygulamalar sadra şifa olur.

Öğretmeni bu şekilde bir duruma düşüren devlet ilerler mi? Eğitimi ve ilmi geliştirmek sadece bina yapmakla mı olur? Aristoların veya İbni Sinaların yetiştiği çağlarda böyle binalar mı vardı? Öğretmeni, tamamen öğrenciye ve veliye mahkûm eden anlayış, aslında ilmi bitiren bir anlayıştır. Onlar eğitimi bir otomasyon olarak gören hastalıklı zihniyetlerdir. Öğretmenlerine değer veren toplumlar medeniyet inşa ederler. Hocasının atının ayağından seken çamuru bir iltifat gören hükümdarlar geleceği inşa etmişlerdir. Tüm büyük medeniyetlerin arkasında büyük hocalar, öğretmenler vardır. Yunan medeniyeti, İslam medeniyeti ve hatta batı medeniyetinin arkasında büyük hocalar vardır.

Peki, bizim medeniyetimizin üzerinde öğretmenlerimizin etkisi var mı?

Yok!

Biz eğitimi sadece diploma olarak sınırlandırdık. Biz okulu sadece ansiklopedik bilgilerin derlendiği ve öğretildiği mekânlar hâline getirdik.

Biz okulları medeniyetin inşasını sağlayacak “üreten zihinler” yetiştiren mekânlar yerine; sadece diploma veren ve çocukların vakit geçirdiği mekânlara çevirdik.

Biz müfredat olarak öğretmenlere ve hatta öğrencilere hayatta karşılığı olmayan bilgiler dayattık. Biz akıl yürüten, muhakeme eden, sorgulayan bir öğrenci yetiştirmek yerine ezberleyen bir nesil yetiştirdik ve ezberi bilgi olarak gördük.

Biz, her öğrenciye ayrı müfredat yerine belli yıllara yayılmış bilgileri vermeyi maharet olarak gördük.

Biz öğretmenin gençlere bilgi sunumu yapma ve onların merak duygularını kamçılama sistemini uygulamadık.

Biz öğretmenlerimizi aciz ve zavallı konumuna düşürdük. Biz öğretmenlerimizi geçim kaygısı ile araştırmayan, okumayan kişiler hâline getirdik. Biz öğretmenlerimizi öğretmen okullarından sonra eğitmedik ve onlara misyon vermedik. Biz okullarımızı profesörlerin ve doktorların eğitim vereceği yerler değil de, tamamen zaman geçirilmesi gereken yerler hâline getirdik. Öğretmenlerimizi bir profesör hâline getirmedik. Onları hayattan kopardık ve onlardan hayatı anlayacak insan yetiştirmesini istedik.

Biz kitap yüklü merkezler yetiştirdik. Biz sadece kitabi bilgileri öğretmeye çalıştık. Öğrettiğimiz kitabi bilgilerin günümüz teknolojisi ile zihni açılmış olan gençlere bir şey vermeyeceğini anlamadık. Gençlerin bir cep telefonu ile bir dakikada ulaşacağı bilgileri öğretmeyi maharet saydık. Çağı ve teknolojiyi anlamadık. Hâlâ eski kafaya göre ileride lazım olursa diyerek bilgi vermeye çalışıyoruz. Biz ileride lazım olacak bilgilerin, ileride lazım olduğunda gençlerin ceplerinde olduğunu ve gencin onu hemen elde edeceğini görmedik.

Biz eğitim ile eski bilgilerin ezberlenmesi ve tekrarlanması gerektiğini düşündük ama asıl eğitimin usul ve yöntem olduğunu görmedik. Her

Bize batılilar böyle bir eğitim

sistemini dayattılar ve biz bunu

tanrı buyruğu gibi gördük.

Değiştirmeyi ve hatta karşı

çıkmayı küfür olarak niteledik.

ilimin yöntem ve usulünü ve o ilimden bir nüvenin öğretilmesi gerektiğini görmedik. Geri kalan bilgilerin ihtisaslaşma süresinde öğrenilmesini gerektiğini anlamadık. 12 yıllık eğitimin olmazsa olmaz olduğunu düşündük ama bu 12 yılda alınan bilgilerin 12 yıl dolmadan eskidiğini anlamadık. 12 yıldaki eğitimin sıkıştırılarak 8 yıla indirilebileceğini ve elde edeceğimiz fazla dört yıl ile gencimizi alanlara yönlendirip iyi bir uzman veya daha yetenekli olanların alim olarak yetiştirilmesini sağlayacağımızı düşünmedik.

Bize batılilar böyle bir eğitim sistemini dayattılar ve biz bunu tanrı buyruğu gibi gördük. Değiştirmeyi ve hatta karşı çıkmayı küfür olarak niteledik.

Biz gençliğimizi ve hatta paramızı anlamsız bir eğitim macerasına harcarken aslında medeniyet inşa etmek yerine taklitçiliği bile beceremediğimizi görmedik.

Muallimsiz toplumlar yok olur, geleceği olmaz, medeniyet inşa edemez. Muallimler yetiştirelim ve onların önünü açalım. Yoksa eğitim sistemi- miz işsiz imal eden ve bu işsizlerin de potansiyel terör malzemesine dönüşmesini sağlayan unsur olur.

Geleceğimiz yok oluyor.

Geleceğimize sahip çıkalım.

Gelecek, binalarda değil; gelecek, muallimlerde ve müfredattadır.

Uyan! uykusu derin olan.

Uyanmak için hâla ne bekliyoruz?

Halil ATLI / Uzman Eğitimci

MOBİL BAĞIMLILIK VE EĞİTİM

Bağımlılık TDK'nin sözlüğünde, terim olarak farklı kullanılmakla birlikte “Karşılaşılan sorunları yalnız başına çözmek ve kendine yön seçmek için gerekli yetenekten yoksun olma durumu.” olarak tanımlanmıştır. Bu sözcük “madde alımı” düzleminde değerlendirilecek olunursa “Psikotrop bir maddeyle merkezî sinir sistemi arasındaki etkileşmeden doğan, maddenin keyif artırıcı psikik etkilerini duyumsamak ve bazen de yokluğunun vereceği huzursuzluktan sakınmak için maddeyi devamlı veya periyodik olarak alma isteği.” olarak tanımlanmıştır. Genel olarak bağımlılığı “Bir eyleme, nesneye veya maddeye aşırı düşkünlük” olarak tanımlayabiliriz.

Önceleri sadece sigara, alkol ve uyuşturucu maddeler bağlamında ele alınan bağımlılığın etki

alanı maalesef gittikçe artmıştır. Bağımlılık bugün kumar, yemek, cinsellik, moda, tüketim gibi pek çok alanda fırtınalar estirmektedir. Bugün bütün dünya için asıl tehlike, gelişen teknolojiyle birlikte meselenin daha da önüne geçilemez hâl almaya başlamasıdır.

Bilişim teknolojisi eğitimden ticarete, devletten özel sektöre, alışverişten eğlenceye birçok alanda standart anlayışları değiştirmiş ve insanlara yeni bir anlayış, yeni bir hayat tarzı kazandırmıştır. Eskiden bağımlılık yapan tüm nesne, madde veya objelerin her biri için ayrı ayrı uğraş vermek gerekirken bugün bütün bunların sanal âlemde tek bir tuşla, zaman ve mekân sınırı olmadan yapılabilmesi işin ürkütücü tarafını oluşturmaktadır. Sanal dünyanın gerçek dünyaya baskısı her geçen gün artmaktadır. Bugün inter-

net ortamında satışı yapılamayan hemen hemen hiçbir ürün yoktur. Dünya genelinde etkili firmaların tamamı, yerel satış işlemlerinin tamamını sanal ortamda da yapmaktadırlar. Hatta en ücra yerdeki bir ürün bile sanal dünyada pazarlanabilmektedir.

Dünya genelinde e-ticaret cirosu 2015'te 1 trilyon 943 milyar dolar, 2016'da ise 2 trilyon dolara ulaştı. 2018'de global e-ticaret hacminin 2,5 trilyon dolar seviyesinde olması, 2020'de ise 4 trilyon dolara ulaşması bekleniyor. Yapılan araştırmalar bu ticaretin çok önemli bir kısmının herhangi bir mekâna bağlı olmadan mobil cihazlarla yapıldığını ortaya koymaktadır.

2014 yılında dünyada yaklaşık 4 milyar kişi mobil telefon kullanmakta iken bu rakamın 2016 yılında 4,6 milyara ulaşmıştır. 2019 yılında da 5 milyar olacağı tahmin edilmektedir. Yapılan araştırmalar dünya nüfusunun yarısının internete girdiğini ortaya koymaktadır. İnterneti kullanan kesimin de yarısı sosyal medyayı kullanmaktadır. İnterneti kullanan ve klasik ürünlerin dışında alışveriş yapmak isteyen herkes, ürün bulmak için mutlaka internette ürün araştırması yapmaktadır.

Türkiye'de yaklaşık 48 milyon internet kullanıcısı var ve bu kullanıcıların yüzde 87'sini oluşturan 41,5 milyonu interneti istisnasız her gün kullanıyor. Bu kitlenin internet üzerinde e-posta okumak ve sosyal ağlara girmek haricinde en sık yaptığı eylem, online ürün bilgisi aramak. Türkiye'nin yalnızca 1 aylık e-ticaret kullanıcı etkinliklerine baktığımızda, internet kullanıcılarının yüzde 52'sinin satın almak üzere online ürün veya hizmet aradığını, bir online perakende mağazasını ziyaret ettiğini, yüzde 43'ünün de bu satın almayı yaptığını görüyoruz (www.marketingturkiye.com.tr). Bu trendin önümüzdeki yıllarda giderek artacağını söylemek için kâhin olmaya gerek yoktur sanırım.

Hayattaki tüm unsurların iki yüzü vardır: İyi ve kötü. Buna karar verecek olan bireyin kendisidir. Zaten Allah da insanı, yaptığı seçimlerden dolayı hesaba çekecektir. Yukarıda bahsini ettiğimiz tüm gelişmelerin, istatistiklerin hepsi bizim top-

lumumuzu dolayısıyla da çocuklarımızı, gençlerimizi etkilemektedir. Her dakika telefonuna bakmak zorunda olduğunu düşünen ve telefonsuz, tabletsiz bir hayat düşünemeyen, saatlerce bunlara bağlı kalarak yaşadığını düşünen bir ne-

Dünya Sağlık Örgütü(WHO)
1990 yılında güncellenen
Hastalıkların Uluslararası
Sınıflaması teşhis kılavuzunun
2018 yılında yenileneceğini ve
bilgisayar oyunu bağımlılığının
da kılavuzda “akıl hastalığı”
başlığı altında yer alacağını
duyurdu.

sille, toplumla karşı karşıyayız. Üstelik bu sıkıntı sadece bizim topluma has değil.

Dünya Sağlık Örgütü(WHO) 1990 yılında güncellenen Hastalıkların Uluslararası Sınıflaması teşhis kılavuzunun 2018 yılında yenileneceğini ve bilgisayar oyunu bağımlılığının da kılavuzda “akıl hastalığı” başlığı altında yer alacağını duyurdu. Ayrıca Dünya Sağlık Örgütü, dünya genelindeki en yaygın hastalık olarak oyun bağımlılığını belirtmiştir. Dünya Sağlık Örgütü (WHO), bilgisayar oyunları bağımlılığını hastalık olarak saymıştır. Bugün oyun oynamayan ancak mobil cihazlarını elinden düşürmeden yaşayan milyonlarca insan yapılan çeşitli değerlendirme kriterlerine göre bağımlı olarak kabul edilmektedir.

Ülkemizdeki duruma gelince TBMM Madde Bağımlılığı Araştırma Komisyonunca yapılan çalışmaların raporunda teknoloji bağımlılığının kimyasal bağımlılıklardan farklı olarak aileler ve toplum tarafından daha az zararlı görüldüğü belirtilmiştir. Aileler, kimyasal bağımlılıkları ciddi bir sorun olarak görüp hastalık olarak kabul ederken ve tedavisi yönünde bağımlı aile üyesine ciddi baskı yapıp maddi ve manevi desteği kesme

noktasına gelirken teknoloji bağımlılığında problemi çoğu zaman bağımlılıktan ziyade kötü alışkanlık olarak değerlendirmekte, kendi kendine geçeceğini, hayatta belli bazı dönemlerin (evlenme, askerlik, sınavların bitmesi vs.) doğal süreci olarak bağımlılığın düzeleceğini düşünmektedir. Bu nedenle aileler tedavi konusunda ciddi, acil ve dikkatli bir sürece girmedikleri gibi problemi dışarıya karşı kapatarak ya da basitleştirerek kolaylaştıran da olsa bağımlılığın bağımlılığını desteklemektedirler. Bu algı sadece bizim topluma ait değil, başta gelişmiş toplumlar olmak üzere hemen bütün toplumlarda mevcut. Yani toplumların teknoloji bağımlılığını diğer kimyasal bağımlılıklardan farklı değerlendirmeleri teknoloji bağımlılığının yaygınlaşmasına sebep olmaktadır. Bu algı bağımlılığın teşhis ve tedavisinin önündeki en büyük engeldir.

Toplumların teknoloji bağımlılığını diğer kimyasal bağımlılıklardan farklı değerlendirmeleri teknoloji bağımlılığının yaygınlaşmasına sebep olmaktadır. Bu algı bağımlılığın teşhis ve tedavisinin önündeki en büyük engeldir.

Mobil bağımlılığın en sıkıntılı yanı, tedavi edeceklerin bile kendini ondan beri tutamamalarıdır. Evde ebeveynler, okulda öğretmenler, hastanede doktorlar, iş yerinde patronlar, Meclis'te vekiller, parklarda gençler hasılı tüm kesimler şu ya da bu sebeple günün önemli bir kısmını mobil cihazlarla iştigal ederek geçirmektedirler. Muhatap olduğunuz herkes için zamanın ne kadarını sanal dünyada geçirmenin bağımlılık yaptığı değişiklik göstermektedir. Günde 1 saat mi, 2 saat mi, 3 saat mi; ne kadarı bağımlı olmamız için yeterli, bunun kararı önemli.

Geçenlerde kızım ve oğlumu aynı anda doktora götürdüm. Doktor sosyal medya arası muayene etti. Kontrolün sonunda her iki çocuğun ilaçlarını karıştırmış. İlaçların kullanım şeklini sorduğumda yanlış ilaçları karıştırdığını öğrenme fırsatı bulduk. Yani sormasam çocuklar birbirle-

rinin ilaçlarını kullanmış olacaktı. Doktorlar genelde sabah 9:00 – 11:30 arası iş görmekte. Yani bu süre zarfında hiç telefon kullanmazsa sanırım dünyada bir değişiklik olmaz. Şimdi o doktora sorsak bağımlı olmadığını söyleyecek. Okulda öğretmen arkadaş tüm teneffüsünü sosyal medyada geçiriyor. Parkta çocuklarını oyun oynasın diye getiren ebeveynler sosyal medyada. Gençler parklarda ağaç köklerinde veya belediyelerin bedava internet alanlarında telefona gömülmüş vaziyette. Sıradan vatandaşlar saatler süren yolculuklarında mobil hayatta...

Bütün bunların yanında Millî Eğitim Bakanlığı -şüphesiz iyi niyetle- öğrencilere bedava tablet dağıtımı için milyarlarca lira harcadı. Bugün geldiğimiz nokta ortada. Eğer önlem alınmazsa öyle görünüyor ki bu sarmal bizi daha çok sarmalayacak. Özellikle genç neslin olumsuz etkilenmemesi için çok acil önlemler alınmalıdır.

Son zamanlarda bazı Avrupa ülkelerinde okullarda internetli telefonların yasaklandığına dair haberler gelmektedir. Ülkemizde de başlangıç için bu tarz önlemlerin alınması şart. Bu alanla ilgili disiplin yönetmeliklerindeki uygulamalar yetersiz. Okul yöneticilerinin eli güçlendirilmeli. Okullarda sosyal ve kültürel etkinlikler sıkça yapılmalı ve bu etkinliklere tüm öğrenciler dâhil edilmelidir. Ülkemizde maalesef bu tür etkinliklere hep aynı öğrenciler katılıyor, oysa her öğrencinin dâhil olabileceği mutlaka bir etkinlik vardır. Aileler çocuklarıyla mobil cihazlar kullanmadan daha kaliteli zaman geçirmeli, onları dinlemeli. İnternet belli hedefler için kullanılmalı ve bir süre taksimine dâhil olmalı. İnternet dışında gençler için eğlenceli ve sosyal çevreler oluşturulmalı. Ailece uğraşılacak hobiler bulunmalı.

Eğitimimizi, günlük alışkanlıklarımızı, alışverişimizi, arkadaşlıklarımızı, aile ortamımızı, ahlakımızı, ibadetlerimizi, geleneklerimizi her geçen gün daha fazla sarmalayan internetin, mobil cihazların hayatımızdaki yerini ayarlamamız, geleceğimiz için çok önemli bir durum olarak karşımızda durmaktadır. Ya biz onların hayatımızdaki yerini ayarlayacağız ya da onlar bize hayat bırakmayacak.

AHSEN

AHSEN DEMİR ÇELİK
MAMULLERİ PAZARLAMA
NAKLİYE TAAHHÜT ve TİC LTD ŞTİ

*Sermayemiz
önce ahlak ve
maneviyattır.*

Her Bahar bir çiçekle başlar...

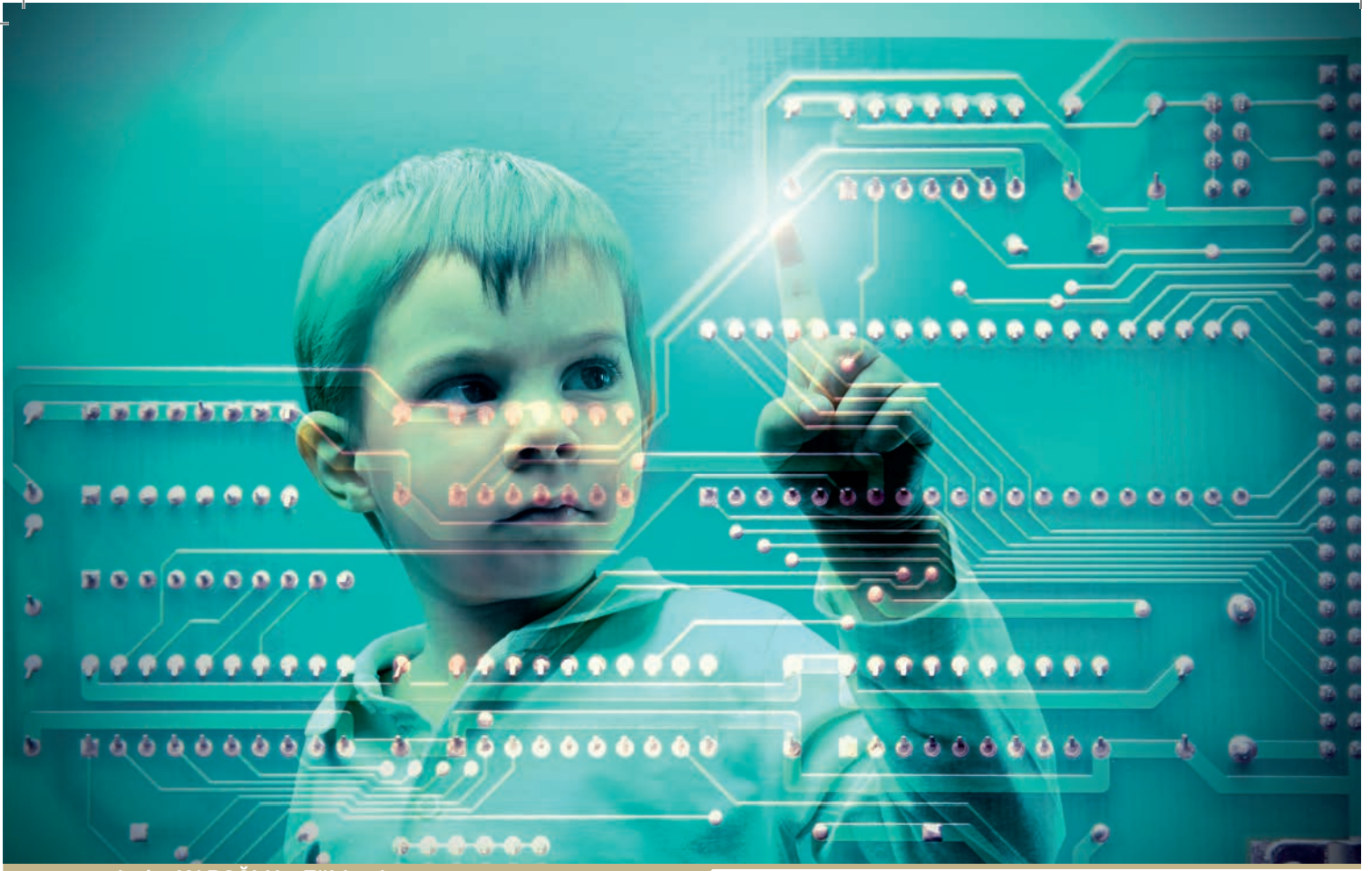
Yıldırım Beyazıt Mah. Mareşal Fevzi Çakmak Cad. Anadolu İş Merkezi No:6 Kat: 4 Daire No: 11 Payas / İSKENDERUN
Tel: +90 326 755 19 42 • Faks: +90 0326 755 19 41
ahsen@ahsendemircelik.com • www.ahsendemircelik.com

Ramazan ÖKSÜZ
0533 217 16 31

Firmamız 24/01/2014
Tarihinde Kuruldu

 ahsendemircelik

 ahsendemircelik

Aydın KAROĞLU - Eğitici

SİBER HAYATTA GELECEĞİN EĞİTİMİ

Hayatin İlerleme Hızına Uygun Eğitim Sistemi veya “Eğitimin Hedefleri” konusu biz eğitimcileri sürekli meşgul etmektedir, etmelidir. Yaşadığımız hayat hızlı gelişmelere sahne olmaktadır. Geliştirilenler arasında elbette eğitim alanı önemli bir yer tutar.

Bugün en iyi, hatta mükemmel denilen eğitim modeli gelecekte insanların eğitimine çözüm olabilecek midir? Yeni dönemlerde yeni insanlar için bugünden yeni müfredat, program(lar), ders kitapları ile bir “Program Havuzu” oluşturulmakta mıdır? Bu müfredat nasıl olmalıdır? Neleri içermeli-içermemelidir?

Önceki dönemlerde bilgiye ulaşım tabanlı bir eğitim öngörülürken, siber dünyanın yaşantısında bilgi çok ucuz ve kolay ulaşılabilen bir hâlde bulunacaktır.

Dün uygulanan, kişiye özgü eğitimin (bireysel eğitim) yerini bugün nasıl toplu (kitlesele eğitim) eğitim aldıysa, siber hayatta eğitim nasıl bir yol-yöntem izleyecektir? Bireysel eğitimde öğrenmek isteyen kişi; talebe varken, bugün öğretilmek istenen öğrencilerle karşı karşıyayız. Peki, gelecekteki kişi öğrenmek isteyen mi, öğretilmek istenen mi yoksa her ikisi mi kestirmek epey zor olacak!

Peki, siber zamanlarda eğitim nasıl olacaktır, olmalıdır? Bu sorunun cevabı olarak önereceğimiz yeni bir eğitim modeli olmalıdır. Biz buna davranış odaklı eğitim diyoruz.

Gelecek dönemde insanlar sanal modeller yerine gerçek modelleri örnek almaları sağlanarak eğitim verilmelidir.

Hazreti Ali'nin (ra) "Çocuklarınızı yaşayacakları zamana göre yetiştirin" cümlesi bize ışık tutması bakımından oldukça önemlidir. Zaman hızla geçiyor, imkânlar ve vasıtalar değişiyor. Hele son yıllarda yaşanan teknolojik ve bilişsel gelişmeler sosyal hayatımızı doğrudan etkilemektedir.

Nesil farkı ibaresini bilmeyenimiz yoktur. Yetişen her yeni nesille beraber bir önceki nesil arasında çok büyük farklar vardır. İşte ilmin kapısı Hz. Ali (ra), nesil farkının doğuracağı sıkıntıları görerek bizlere çözüm yolunu da göstermiştir. Bugün yaşanan kuşak çatışmaları bu öngörüsüzüğün neticesidir. Gerçekte çözüm her zaman vardır. Yeter ki arayalım ve bulduğumuz çözümü, zamanın vasıtaları ile çocuklarımıza doğru şekilde sunabilelim.

Çocuklarımızın ihtiyaçlarını yaşadıkları zamana göre çözerken eğitimlerini yaşayacakları zamana göre vermemiz doğru olacaktır. Çocuklarımızın aldıkları eğitimde öğrendikleri çözüm yolları bugüne ait ise, gelecekte karşılaşılabileceği problemler için işe yaramaz olabilecektir. Mesela çocuklarımıza tarla sürme usullerinden sabanla tarla sürme öğretildiğinde bir işe yaramayacağı aşîkârdır. Bir başka misal ise; bugün üniversitelerde öğretilen programlama dillerinin çoğu böyledir; okulda öğretilen programlama dilini kullanan firma gerçek hayatta yok gibidir. Bu durumda çocuklarımıza işe yaramaz bilgiler yüklüyoruz anlamı ortaya çıkıyor. Eğer bizler Peygamberimiz Hz. Muhammed'in (sav)"Faydasız ilimden Allah'a sığınırım." Sözüne itibar etseydik böyle bir problemle karşılaşmayacaktık.

Günümüzün problemlerinden birisi de gençlerimize sunulan rol modeller, hep sinema, TV. vb. alanlardan gösterilmekte, böylelikle insanların umursamaz davranışlarına neden olmakta, hesap verilebilirlikten sıyrılan insan adeta bencilliğin zirvesine tırmanmaktadır.

İnsanların kitlesel eğitimle bireysel farklılıkların getirdiği zenginlikler törpülenirken tek tip insan üreterek ne yapılmak isteniyor? Kolayca yönetmek.

Örtük öğrenme metodu kullanılarak insanlar topluca yönlendirilip, farkında olmadan yavaş-yavaş tekrarın gücü kullanılarak yönlendirilmekte, eğitilmektedir.

Gençlerin en önemli rol modelleri ebeveynleri olmalıdır. Anayı ve babayı ganimet bil, onlara saygı göstermekte ve hatırlarını hoş etmekte kusur etmeyip tecrübe ve nasihatlerinden istifade et.¹

“Çocuklarımızın ihtiyaçlarını yaşadıkları zamana göre çözerken eğitimlerini yaşayacakları zamana göre vermemiz doğru olacaktır.”

Bizim eğitimimiz millî ve manevi değerlerimize uygun olmalıdır. Böylelikle geleceğe emin adımlarla ilerleyebiliriz. Aksi hâlde dışarıdan alınan ithal eğitim modelleri ve gençliğimize ithal rol modeller bize fayda sağlayamadığı gibi geleceğimiz açısından ise tam bir felaketi beraberinde taşımaktadır.

“Oku”² diye başlayan bir medeniyetin dünyada eşi benzeri olmayan “savaşta esir alınanlara okuma-yazmayı öğretme karşılığında hürriyetinin verilmesi”³ eğitime verilen değer zirvesidir, ancak hayat ile ölçülebilir. Böyle bir metafordan bihaber ve/veya hiçe sayan çözüm çabaları boşuna bir uğraştır ve faydasızdır.

İthal düşünceleri boykot etmeden millî bir eğitime ulaşamayız. Batıdan gelen materyalist eğitim bize fayda getirmemiştir.

1- Lokman 14- Ord. Prof. Dr. A. Süheyl Ünver Lokman Hekimin Oğluna Verdiği 100 nasihat

2- Alak 1

3- Mâverdi, el-Havi'l-kebir, c. 8, s. 412. Bedir esirlerine uygulanan hükümlerin belirleniş süreci ve tatbikatı hakkında bk. İbn Kesîr, el-Bidâye ve'n-Nihâye, c. 5, s. 161-171, 201-211.

M. Fatih KAHRAMAN / Eğitimci

AİLE-OKUL İKİLEMİNDE ÖĞRENCİ VE EĞİTİM ÖĞRETİM

Etkinliği ve yetkinliğiyle birlikte prestiji de günbegün eriyen öğretmenlik mesleği sıradan bir memuriyetin de ötesinde artık fazla rağbet görmemeye başlayan bir meslek hâline geldi ne yazık ki. Diğer bir ifadeyle, başka herhangi bir fakülteye gidemeyecek olanların tercih ettiği alan oldu artık.

Bunu bir kenara bırakıp okullara baktığımızda dışı seni yakar, içi beni yakar cinsten. Öğrenci öğretmenden, öğretmen öğrenciden şikâyetçi; ruhsuz, omurgasız ve karmaşık bir durumla karşılaşıyoruz.

Devletin iyi niyetlerle bedava dağıttığı kitapları, başta ayaklarımızın altında olmak üzere her yerde görebiliyorsunuz. Ya da öğrenci sınavda

sorumlu olduğu yerleri maalesef kesip kopararak sınavında kullanabilmektedir.

Aile çocuğunun eğitimi için işi tamamen okullara bırakırken eğitim öğretim kadrosu da ailelerden yana ciddi anlamda bir beklenti içerisinde.

Bu durum lateşbih şuna benziyor: Yaya, gelen aracı gördüğü hâlde adımını yola atarak, nasıl olsa şoför beni görür, frene basar diye düşünürken şoför de yaya beni ve hızımı görüyor, yola madem girdi nasıl olsa hızlı geçer karşıya, kurtarız diye düşünerek frene basmaya gerek duymayarak yoluna devam ediyor... Sonuç, elbette ki sürpriz değil.

Evde çocuğuyla başa çıkamayan ebeveynler, okula göndereyim de kafamı biraz dinleyeyim

derken; öğretmenler de bu ders dinlemeyen sınıftan bir an önce sağ-salim çıkabilseydim düşünceyle hareket ediyorsa vay hâlimize!

Öğretmenin elinde var yok bir notu var, ona bile müdahale edilebilmektedir. Zaten sınıfta kalma yok; öğrenciyi geçirmek için farklı isimlerle sınav üstüne sınav yapılmaktadır. Bunlar bir tarafta, öğrencileri başarısız olan öğretmen de başarısız sayıldığından olay gurur meselesine kadar gitmektedir.

Alt yapısı henüz tamamlanmamış velâkin çok ciddi ve eşsiz bir proje olan FATİH PROJESİ çerçevesinde öğrencilere dağıtılan tabletler dersden ziyade oyun oynamak ve resim çekmek için kullanılmaktadır ve bunları öğrencilerin elinden alamıyorsunuz, çünkü devlet ellerine vermiş.

Ağzında sakızıyla ayak ayaküstüne atarak öğretmenin karşısında oturan öğrencisini uyarması hâlinde yine olan öğretmene olmaktadır. Zira öğrencinin, serbest, özgür ve rahat hareket ederek özgüvenini kazanması gerekir(miş)! Öğrenci dinlese de dinlemese de öğretmen dersini vermekle yükümlüdür filan...

Şayet bir öğretmen öğrencisinden şikâyetçi olursa öğrenciye ceza vermemek için ilgili yönetmenlik elinden geleni yapmış ya da PDR'ciler olayı örtbas etmek için gereken çalışmayı yapmaktadırlar. Ancak bir öğrenci, öğretmeni şikâyet edecek olsa olay, önü alınamaz mecralara gidebilmektedir.

Denilebilir ki öğrenci hata yapar ama öğretmen yapamaz veya yapma lüksü yoktur. Vele ki yapacak olsa sonuçlarına da katlanır. Eyvallah, amenna velâkin öğretmen öyle pasifize edilmiştir ki, haklı da olsa haksız düşebilmektedir. Elbette ki, yanlış yapanlar da yok değildir. Bunların da usulünce ayıklanması gerekir.

Eğitimin neredeyse tamamen ıskalandığı ve öğretim yoluyla beyinlerin bilgi çöplüğüne döndürüldüğü robotik yapıda bir öğrenci profiliyle karşı karşıyayız.

Oysaki eğitime hükmedenler, insanlara hükmedebilirler. Değerler eğitiminin sembolik olarak verilmesi yeterli değildir. En temel insani değerlerimizi mevcut sistemle tedricen yitiriyoruz.

Yeni uygulanacağı söylenen müfredat değişikliği ne derece olumlu etki yapacak, bunu zaman gösterecektir. Fakat bu konu asla ihmale gelmemesi gereken bir konudur.

Şayet bir öğretmen öğrencisinden şikâyetçi olursa öğrenciye ceza vermemek için ilgili yönetmenlik elinden geleni yapmış ya da PDR'ciler olayı örtbas etmek için gereken çalışmayı yapmaktadırlar. Ancak bir öğrenci, öğretmeni şikâyet edecek olsa olay, önü alınamaz mecralara gidebilmektedir.

Anne-babalar evde küçüklüğünden itibaren ahlaki erdemleri çocuklarına aşılamalı ve her şeyi okullardan beklememelidir. Buna mukabil, eğitimciler de çocukların temel eğitimi ailelerinden muntazaman aldığını zannederek değerler eğitimi konusunda temkinli davranmayı elden bırakmamalıdır.

Öteden beri hedef gösterilen batı ve batının eğitim politikasıyla kültürel yapısının medeniyet seviyesi ve çağdaşlık olarak değerlendirilme kompleksinden vazgeçip de 'besmeleyle eğitimi başlayan, önce ahlak ve maneviyat diyen ve öz değerleriyle barışık' bir eğitim-öğretim sistemine geçmediğimiz müddetçe sürekli pansuman tedbirlerle bu en önemli meseleyi yeterince ciddiye almadığımız ortaya çıkar ki, bu da birçok neslin heba olması demektir.

Mesele insan yetiştirmek olunca, çok zor, girift ve önemli bir konudan bahsediyoruz demektir. Onun için şu bilişim çağında okul ve aileden daha etkili olan medya organlarını göz ardı etmeden yarının gençlerini yetiştirebilmek ciddi emek ve özveri ile "Millî Şuûr" ister. Allah velilerin ve öğretmenlerin yardımcısı olsun.

Ebû Âmr Âmir b. Şerâhil b. Abd el-Himyerî eş-Şâ'bî (19-104 h.)

Kamil ÇALIŞKAN / Eğitimci

ŞÂ'BÎ

İsmi Âmir olup Ebû Amr künyesini almıştır. Atalarından Hassân, Himyer'in soyundan olup Yemen'deki eş-Şa'beyn dağına yerleşmiş ve buraya defnedilmiştir. Bu sebeple onun soyundan gelip Yemen'de yaşayanlara Âlu zû Şa'beyn, Mısır ve Kuzey Afrika'ya yerleşenlere el-Uş'ûb, Şâm'a gelenlere Şa'bâniyyûn, Kûfe'ye göçenlere ise eş-Şa'bî denilmiştir.¹ İmâm Şa'bî de bu aileden olup Kûfe'de dünyaya geldiğinden eş-Şa'bî lakabını almıştır. Şa'bî, kendisinin Celûlâ savaşının meydana geldiği yılda doğduğunu söylemiştir.² Hz. Ömer devrinde Irak'ta Sasanîlere karşı cereyan edip Müslümanların galibiyetiyle sonuçlanan bu savaşın hicrî 16, 17 ve 19 tarihleri verildiğinden hareketle,³ Şa'bî'nin bu tarihlerden birinde dünyaya geldiği söylenebilir.

Şa'bî, kendi ifadesiyle beş yüz sahabî ile görüşebilme imkânı bulmuştur.⁴ Hz. Ali, Hz. Hasan, Hz. Hüseyin, Usâme b. Zeyd, Abdullah b. Ömer, Abdulah b. Abbas, Abdullah b. Amr, Enes b. Malik, Mu'âviye b. Ebî Sufyân; Şa'bî'nin kendilerinden hadis rivayet ettiği sahabîlerden birkaçıdır.⁵ Keskin zekâ ve kuvvetli hafızası kendisinin hadis ilminde ayrıcalıklı bir konuma yükselmesinde önemli bir etken olmuştur. Nitekim kendisinin, bugüne kadar kâğıda hadis yazmışlığını yoktur, mealindeki açıklamaları⁶ ve "Bana bir kimse hadis rivayet ettiğinde onu bir daha tekrar etmesinden hoşlanmazdım." sözü⁷ hafızasının kuvvetini gözler önüne sermektedir. Sahip olduğu bu melekenin, sahabe nesli ile bir araya gelebilme imkânı ve ilim yolunda harcanan gayret ile bir araya gelmesi sonucunda ilmine çağlar

geçmesine karşın halen saygı duyulan parlak bir şahsiyet hâlini almıştır. Öyle ki, kendi zamanında Kûfe’de çok sayıda sahabî yaşamakta olduğu hâlde, Şa’bî’nin ilim halkası son derece kalabalık oluyor, insanlar fetva isteme hususunda kendisini tercih ediyorlardı.⁸ İbn Ebî Hâtim’in çokluğu sebebiyle Şa’bî’den hadis rivayet eden kimseleri kitabında zikretmekten kaçınması⁹ Şa’bî’nin ilim halkalarının genişliğinin bir göstergesi olarak kabul edilebilir. Şa’bî’nin “Yirmi seneden beridir bana biri hadis rivayet ettiğinde, ben zaten o hadisi o kişiden daha iyi biliyor oluyorum. Şurası da kesindir ki, ilimden unuttuklarımı bir kimse ezberlese şüphesiz âlim olurdu.”¹⁰ ifadesi kendisinin ilmî yetkinliğine bir kanıt olarak bu bağlamda zikredilebilir. O derece ki, birçok kimse hayatlarında Şa’bî’den ilimce daha üstün bir kimseye rastlamadıklarını belirtmek durumunda kalmışlardır.¹¹

Yirmi seneden beridir bana biri hadis rivayet ettiğinde, ben zaten o hadisi o kişiden daha iyi biliyor oluyorum. Şurası da kesindir ki, ilimden unuttuklarımı bir kimse ezberlese şüphesiz âlim olurdu.

Emevîlerin Irak Valisi Haccâc b. Yusuf, Irak’a geldiğinde Şa’bî’yi sormuş, kendisiyle sohbet ettikten sonra Şa’bî’yi Kûfe’deki Şa’bîlerin ve tüm Hamedanlıların sorumlusu (arîf) olarak görevlendirmiştir. Çok geçmeden de Şa’bî, Haccâc nezdinde güvenilir ve yüksek bir konuma gelmiştir. Ancak Emevî komutanı İbnu’l-Eş’as’ın, Haccâc b. Yusuf’a karşı başlattığı ayaklanmaya Kufe’nin önde gelen diğer âlimleriyle beraber Şa’bî de iştirak edince, Haccâc eğer Allah imkân verirse hayatı Şa’bî’ye dar edeceğini söylemiştir. İbnu’l-Eş’as isyanının başarısız olması üzerine Şa’bî dokuz ay süreyle evinde saklanmak durumunda kalmıştır. Bu esnada, Kuteybe b. Müslim’in, Horasan ve Türk diyarlarına cihada çıkacağı ve bu sefere katılan her kim olursa ol-

sun emniyette olacağı haberi kendisine ulaşınca, bir eşek ve bir miktar azıkla Kûfe’den ayrılmıştır. Ordunun Fergana Vadisi’ne ulaştığı günlerden birinde Şa’bî, ismini gizli tutarak Kuteybe b. Müslim’e kendisinde ilim bulunduğunu söyler. Emevî komutanı Kuteybe b. Müslim, bu ilimle kastedilenin Şa’bî’nin yanında bulunan bir kitap olduğunu zannederek, Şa’bî’den kitabı getirterek kendisi için ondan bir nüsha yazmasını ister. Şa’bî ise buna gerek olmadığını söyleyerek ilmini aklından söyleyerek yazdırmaya başlar. Fetihlere dair yazdıkları konu tamamlanınca Kuteybe b. Müslim kendisine bir katır ile değerli ipekler hediye eder ve Şa’bî’yi yanında önemli bir mevkiye yükseltir. Ancak Kuteybe b. Müslim, Haccâc’la yazışmalarında bu kitaptan bahsettiğinde Haccâc, kitabı yazdıran kimsenin Şa’bî olduğunu anlar ve onu derhal kendisine göndermesini ister. Yanındaki kişinin Şa’bî olduğunu öğrenen Kuteybe b. Müslim, Şa’bî’ye kaçma fırsatı sunsa da Şa’bî kendisi gibi birinin saklanması imkân olmadığını belirterek bunu reddeder. Şa’bî, Haccâc’ın huzuruna çıkarılsa da; Haccâc, Şa’bî’nin edebî bir üslupla af dilemesi üzerine kendisini bağışlar.¹²

Emevî Halifesi Abdulmelik b. Mervân, ilmi yetkinliğini göz önünde bulundurarak Şa’bî’yi Bizans’a elçi olarak göndermiştir. Elçilik görevi sırasında Şa’bî’ye büyük hayranlık duyan Bizans Hükümdarı ondan Halife’ye bir mektup iletmesini ister. Mektubu kendisine ulaştırdığında Halife, Şa’bî’ye Rum hükümdarının ne yazdığını

İlmî meselelerde ciddi bir tavır

sergileyen Şa'bî bilmediği

hususlarda konuşmaktan

kaçınırdı. O kadar ki, Şa'bî kadar

sorulan sorulara bilmiyorum

yanıtını veren bir kimse

görülmediği aktarılmaktadır.

bilip bilmediğini sorar. Şa'bî “Ne yazmış?” diye karşılık verince, halife mektupta “Senin dinindeki insanlara şaşıyorum. Nasıl oluyor da elçini halife seçmemişler!” yazdığını söyler. Bunun üzerine Şa'bî “Ey Müminlerin Emiri! çünkü o beni gördü, müminlerin emirini görmedi.” der. Devamında Halife “Ey Şa'bî, onun asıl amacı seni öldürmem için beni kışkırtmaktı.” tespiti de bulunur. Bu diyalog kendisine aktarıldığında Bizans Hükümdarı'nın “Evet, gerçek amacım buydu.” dediği rivayet olunmuştur.¹³

Şa'bî'nin nükteli üslubu günlük yaşantısına da yansımıştır. Bir gün kendisinin zayıf ve naif bir yapısı olduğu hatırlatıldığında “İkiz olarak doğduğumdan ötürü anne karnında sıkışmışım.” cevabını vermiştir.¹⁴ İlmî meselelerde ise bir o kadar ciddi bir tavır sergileyen Şa'bî bilmediği hususlarda konuşmaktan kaçınırdı. O kadar ki, Şa'bî kadar sorulan sorulara bilmiyorum yanıtını veren bir kimse görülmediği aktarılmaktadır.¹⁵ Yine bir gün kendisine sorulan soruya bilmiyorum yanıtı verdiğinde, muhtemelen kendisini tanımayan bir kimse, “ama Ebû Amr (Şa'bî'nin künyesi) bu konuda şöyle söyledi.” demiştir. Bunu üzerine Şa'bî'nin bu kimseye, “Daha ben hayattayken böyleyse, öldükten sonra kim bilir bana ne yalanlar uydurursun” diye çıkışması¹⁶ ilmi hususlardaki hassasiyetini ortaya koymaktadır. Fetvâ hususunda rey'e başvurulmasına

şiddetle karşı çıkan Şa'bî, yine bir gün kendisine sorulan bir soruya o konuyla ilgili bir hadis bilmediği için yanıt vermemiştir. Soruyu yönelten, “O zaman, kendi re'yinle (görüşünle) cevap ver.” dediğinde Şa'bî “Benim re'yimi ne yapacaksın, re'yimi boş ver gitsin!” karşılığını vermiştir.¹⁷

Kuteybe b. Müslim'e yazdırdığı zikri geçen kitap dışında, Şa'bî'ye el-Meğâzî, el-Kifâye, fi'l-'i-bâde ve't-tâ'a, Kitâbu's-Şûrâ ve Maktelu Usmân kitapları ile birlikte hesapla ilgili el-Ferâ'iz ve'l-Cirâhât eseri de nispet edilmiştir.¹⁸ Bunun yanı sıra kendisinin Arap şiirinde üst bir merteye de bulunduğu görülmektedir. Nitekim kendisinden “En az rivayet ettiğim şey şiir oldu, hâlbuki isteseydim size tekrara düşmeden bir ay boyunca şiir okuyabilirdim.” sözü nakledilmiştir.¹⁹ Ölümü için farklı tarihler zikredilmekle birlikte Buhârî kendisini h. 104 yılında vefat eden âlimler arasında saymıştır. Hasan el-Basrî, Şa'bî'nin ahirete intikali üzere “Allah rahmet eylesin. İslam'da özel bir yeri vardı.” demiştir.²²

1. Muhammed İbn Sa'd b. Menî ez-Zuhrî (v. 230 h.), Kitâbu't-Tabekâti'l-Kebîr, Mektebetu'l-Hâncî, Kâhire 2001, VIII/366.
2. İbn Sa'd, VIII/367; Şemsuddîn Muammer b. Ahmed ez-Zehbî (v. 748 h.), Târîhu'l-İslâm ve Vefeyâtu'l-Meşâhîr ve'l-E'lâm, Dâru'l-Kitâbi'l-'Arabî, Beyrût 1990, s.125
3. Mustafa Fayda, Celûlâ Savaşı, Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi, yıl: 1993, Cilt: 7, s.272-273
4. Ebû Abdillâh Muhammed b. İsmâ'il el-Buhârî (v. 256 h.), et-Târîhu's-Sagîr, Dâru'l-Ma'rife, Beyrût 1986, I/288.
5. Ebû Muhammed Abdurrahman b. Ebî Hâtim (v.327 h.), Kitâbu'l-Cerh ve't-Ta'dîl, Dâru'l-Kutubi'l-'İlmiyye, Beyrût 1952, III/322-323. Şa'bî'den hadis rivayet eden kimselere ilişkin için bakınız, Ebu'l-Fazl Şihâbuddîn Ahmed b. 'Alî b. Muhammed el-'Askalânî (v. 852 h.), Tehzîbu't-Tehzîb, Dâru'l-Kitâbi'l-İslâmî, Kâhire 1993, V/66-67.
6. İbn Sa'd, VIII/368; İbn Ebî Hâtim, III/323.
7. İbn Ebî Hâtim, III/323.
8. Zehebî, s.126.
9. İbn Ebî Hâtim, III/323.
10. İbn Ebî Hâtim, III/323; Zehebî, s.126.
11. Zehebî, s.126-127.
12. İbn Sa'd, VIII/366; Zehebî, s.128-129.
13. Zehebî, s.127.
14. İbn Sa'd, VIII/366; Zehebî, s.129.
15. Zehebî, s.127.
16. Zehebî, s.127.
17. İbn Sa'd, VIII/368; Zehebî, s.130.
18. M. Yaşar Kandemir, Şa'bî, Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi, yıl: 2010, Cilt: 38, s.218.
19. Zehebî, s.126.
20. İbn Sa'd, VIII/373-374; Zehebî, s.132.
21. Buhârî, s.178.
22. İbn Sa'd, VIII/374; İbn Ebî Hâtim, III/323.

TOROS

TORNA ve KALIP SANAYİ

 www.torostorna.com

Mücahit SAĞDİLEK
+90 554 490 35 66

 0.222 340 00 36 0.222 340 00 24 torostorna@hotmail.com
 torostorna@torostorna.com Baksan Sanayi Sitesi 34/1 -Eskişehir

EDEP VE HAYÂ

Edep ve hayâ kavramının kıstasları, ölçüleri örfi olarak zamana ve yöreye göre değişir. Ancak İslam'ın edep ve hayâ ölçüsü şaşmaz bir sabitedir.

“Kasiyatün ariyat” Kur’ani bir ölçüdür. “Giyinik çıplaklar” demek olan bu ifadeye göre vücut hatlarını belli eden kıyafetler yasaklanmıştır, giyilmesi haramdır. İslam erkek ve kadınların avret yerlerini belirlemiştir. Örtülmesi gereken yerler, uzuvlar bildirilmiştir. Başörtüsü ve başörtüsünün nasıl örtülmesi gerektiği hususları ayrıntısıyla belirtilmiştir. Bir arada olabilen ve olamayan erkek ve kadınların, mahrem olan ve mahrem olmayan kişilerin kimler olduğunu öğretmiştir. Konuşma şekline ses tonuna kadar, yürüme şekline uzuvların örtünmesine kadar ölçüler konulmuştur. Tokalaşma bile ağır bir hata iken günümüzde toplum ne facialar yaşıyor.

Nerden nereye geldik, ne hâllere düştük ya Rabbi. Mesela kadınların dar pantolon ya da mini etek gibi kıyafetler giymesi İslam’a göre ne kadar tesettürdür. Bu konuda içler acısı bir durum yaşıyoruz maalesef. Edep ve hayâ kalmadı. Evli olmayan kız ve erkeklerin birlikte istedikleri gibi dolaşmaları ayrı bir facia. Aile mefhumunun git-tikçe zayıflaması, boşanmaların artması korkunç bir hâl aldı.

Hz Ömer (ra.) şöyle buyurmuştur: “Hayâsı giden kimsenin kalbi ölür.” Hz Osman (ra.) şöyle buyuruyor: “Edep döküntüleri altın döküntülerinden daha hayırlıdır.” Hz Ali (ra.) şöyle buyurmuştur: “En güzel edep, güzel ahlakıdır.” Abdullah İbn-i Mübarek ise şöyle der: “İnsana, faydasız çok bilgiden ziyade, edep ve yüksek terbiye lazımdır.”

Geçmişimizde bacılarımızın, annelerimizin, kızlarımızın bir tek saç telini görmezsiniz, göremez-

diniz. Hayâ abidesiydi kadınlarımız. Herkes veya büyük çoğunlukla insanımız, önüne bakarak yürürdü. “Nazar ber kadem” diye bir deyim girmişti literatürümüze. Bizi, Ümmeti en çok kadınla vurdular, vuruyorlar.

Eğitimimiz bu minvalde şekillendi. İrşad, tebliğ, ikaz, davet, uyarı kalmadı; yapanlar cezalandırılıyor maalesef. Toplum duyarsız hâle geldi, vurdumduymaz bir karakter kazandık. Park ve bahçelerde, cadde ve sokaklarda, hatta sitelerde, toplu taşıma araçlarında kısaca her zaman ve her yerde ahlaki yapımıza uymayan birliktelikleri görmekteyiz. Ne yazık ki insanımızın çoğu artık bunu kanıksadı, normal görmeye başladı. Rahatsız olanlar da en ufak bir ikazda suçlu muamelesi görüyor, yargıya kadar sürükleniyor maalesef. Toplumu zehirlemek, iffetini ve hayâsını yok etmek suç olmuyor da onları uyarmak, nasihat etmek suç oluyor günümüzde. Vücudunu hayâsızca teşhir eden, her türlü edepsizliği toplumun içinde yapanlar ahlaksız olmuyor da onları uyanlar ahlaksız duruma düşmektedir.

Zina ve her türlü ahlaksızlık toplumları bitiren en büyük rezalettir, en büyük ifsattır. Yahya b. Muaz’ın (ra.) şu ifadesi çok düşündürücüdür: “Ulu kişi, Arif bir insan, Rabbine karşı edebini bıraktı mı mutlaka helak olur.” Geçmişteki kavimlerin helakına lütfen bir kez daha bakın. Ya mal emniyetinin ihlalinin, ya nesil emniyetinin ihlalinin ya da hayâsızlık ve ahlaksızlıklarından helak olmuşlardır. Şuayb (as.)’ın Eyke halkı ve Lut (as) ın kavminin helak olduğu gibi hayâsızlık, helak olmanın yok olmanın nedeni olmuştur.

Günümüz insanı hızla helak olmaya doğru koşuyor. İslam tarihimizde genellikle edep ve hayâ vardı. Hayâ abidesi insanlar yetiştirdik. Yaşadığımız bölgede, yakın tarihe kadar İffet ve edep vardı.

Geçmişte olduğu gibi iffet ve hayâ timsali bacılarımızı tekrar görmek istiyoruz. Çocuklarını besmelesiz emzirmeyen; çocuklarına haram lokma yedirmeyen, namazını kıldıran, Kur’an’ını öğreten; kocasının sevincini ve kederini paylaşan, boşanma nedir bilmeyen, ailesinin adeta direği olan hayâ ve edep timsali eski “saliha” analara şiddetle ihtiyacımız var. Rabiâtül Adeviyyeler, Hz Meryemler, Hz Sara ve Hz Asiyeler, Hz Hatice Tül-Kübra ve Hz Fatıma Tüz-Zehraların, Osmanlı

kadını dediğimiz asil ninelerimizin, analarımızın, teyzelerimizin yeniden yetişmesi, yetiştirilmesi gerekir. Salih evlatlar saliha analarla yetişir.

Biz on kardeşiz. Annemiz Kur’an aşığı bir kadındı. İffet, edep ve hayâ abidesiydi. Besmelesiz iş yapmaz, ağzı hep zikirle, Kur’an’la meşgul olurdu. Annemiz namahrem insan yüzünü görmemiştir ve hepimize Kur’an dersini annemiz vermiştir.

Aile mefhumu kalmadı neredeyse, aileler bölündü parçalandı. Boşanmalar zirve yaptı. Adeta boşanmak için evlilikler yapılıyor günümüzde. Herkes çok nazlı, çok nazenin. Kimse kimsenin kahrını çekmiyor, çekmiyor. Hoşgörü bitmiş, tükenmiş. Eskiden bir yastığa ömür boyu baş koyarlardı ve ölünceye kadar birlikte bir hayat sürerlerdi eşler. Basın ve medya başta olmak üzere pek çok kurum ve kuruluş bu olumsuz süreci maalesef tetiklemektedir.

HAYÂSİ GİDEN KİMSENİN KALBİ ÖLÜR

(HZ ÖMER (RA.))

Mutlaka birileri, etkili ve yetkili kişiler başta olmak üzere, bir an evvel bu işe el atmalıdır. Bu laubalilik, bu nemelazımcı yaklaşım, bizim sonumuz olabilir. Aileler, basın-medya kuruluşları, resmî ve gayri resmi eğitim yuvaları, hemen şimdi, hiç vakit kaybetmeden bu çok önemli eğitim faaliyetine el atmalı ve bu bir devlet politikası hâline getirilmelidir.

Değerlerimizi kaybettik, ancak tekrar kazanabiliriz. Elimizi çok çabuk tutmamız gerekir. Ümitsizliğe düşmeden canla başla bu facianın, bu büyük yangının önüne geçilmelidir. Kaybettiğimiz edep ve hayâmızı, ar ve namus anlayışımızı titiz bir çalışmayla kazanma şansımız vardır. Zor olsa da bu felaketin önüne el birliği ve güç birliğiyle geçilebilir, ciddi insanların bu işi ciddiye alması şartıyla.

Nizamettin KARS / Eğitimci

NİTELİKLİ OKUL NİTELİKSİZ EĞİTİM

Eğitim geniş anlamda, bireylerin toplumun standartlarını, inançlarını ve yaşama yollarını kazanmasında etkili olan tüm sosyal süreçlerdir. Kısaca “istenilen davranışı geliştirme süreci” olarak da tanımlanmaktadır ve bu süreç “nitelikli- niteliksiz” ayırımına tabi tutulamaz. O açıdan devletin asli görevi bütün vatandaşlarına bu tanıma uygun eğitimi sağlamak olmalıdır. Bu hem anayasal bir zorunluluktur hem Millî Eğitim Temel Kanununun gerektirdiği bir zorunluluk hem de toplumsal bir zorunluluktur.

Ülkemizde ne yazık ki bizzat eski Millî Eğitim Bakanı İsmet Yılmaz tarafından eğitim nitelikli ve niteliksiz olarak sınıflandırılmıştır. Nitelikli eğitimden denince de Türkçe, matematik ve fen

ve sosyal dersleri, İngilizceyi iyi öğreten, sınavlarda gerekli başarıyı kazandıran ve mesleğinde iyi para kazandırabilecek eğitim kast ediliyor. Eğitimi sırf bu yöneyle ele alsak bile durum oldukça vahim. Liseye geçişte her iki yılda bir sistem değişikliği ne yazık ki okulların, eğitimin ve öğrencinin de kalitesini arttırmamıştır. İlk defa uygulanan bu yeni sistem tam bir keşmekeşliktir. Açıkta kalan yüz binlerce öğrenci ve boş kalan 342 bin 392 kontenjan... Açık kontenjanlar, meslek liselerinde 214 bin 34, Anadolu imam hatip liselerinde 107 bin 288 ve Anadolu liselerinde de 21 bin 70. Daha önce de defalarca değinmiştik, Meslek liseleri memleket meselesidir. Dünyada birçok ülkede mesleki eğitim ora-

nı % 70-80 civarındadır. Bizim ülkemiz de ise tam tersi bir durum söz konusudur. Her ne kadar Dokuzuncu Beş Yıllık Kalkınma Planında nitelikli işgücünün yetiştirilmesinde önemli yeri olan uygulamalı eğitime ağırlık verileceği belirtilmiş ise de mevcut mesleki eğitimde nitelikli eleman yetiştirememek gibi bir durumla karşı karşıyayız.

Son yıllarda birçok İmam Hatip Lisesi İngilizce yabancı dil eğitimi yaptığından, Sosyal bilimler alanından ve Fen Bilimleri alanından “Proje okul” statüsüne alınarak “Nitelikli Okul(!)”özelliğine sahip oldu. (Bu alanlar içinde nedense Arapça eğitim de yok.) Bu uygulamanın tamamen siyasi bir hesaplara yapıldığı aşikardır. Zira bu saydığım alanlardaki eğitimin projelik bir tarafı yok. Zaten Fen Liseleri ve Sosyal Bilimler Lisesi bu alanlarda gerekli nitelikli eğitimi sağlıyor. İmam Hatipler ile Meslek liselerinin üretime katacağı değeri yan yana getirdiğimizde esas Proje okul olması gerekenlerin meslek liseleri olduğu gerçeğini görürüz. Bu yüzden de meslek liseleri en öncelikli nitelikli okullar olmalı. Bütün mühendislik fakültelerine sadece Meslek ve Teknik Meslek liselerinden öğrenci alınarak bu okullar cazibe merkezine dönüştürülmeli. Teorinin az ama uygulamanın çok olduğu bir müfredat ve ders programı dağılımıyla bu okullar ülkenin nitelikli işgücünü karşılar duruma getirilmelidir. İki binli yılların başına kadar İmam Hatip liseleri dönüştürme okullarıydı. Sigara bile içmeyen, kimsenin namusuna göz dikmeyen, yalan söylemeyen, çalmayan, küfretmeyen örnek Müslüman insanı yetiştirme misyonunu görmüştü bu okullar. Ne yazık ki sınav başarısına endeksli normal liselerden hâline getirilerek bu misyonundan uzaklaştırıldılar. İmam Hatip Liseleri bu eski misyonuna tekrar kavuşturulmalıdır. Yeni bakanımız. Prof. Dr. Sayın Ziya Selçuk’tan da beklenimiz bu yöndedir.

OKS sonuçları açıklandı. Sonuçlar hiç de iç açıcı değil. Eğitim kalitemizin ne kadar dibe vurduğunun bir göstergesi adeta. Temel Yeterlilik Testinde Türkçe 40 soruda 16,179 ortalama, sosyal bilimler 20 soruda 6,003 ortalama, temel matematik 40 soruda 5,642 ortalama, fen bilim-

leri 20 soruda 2,828 ortalama sağlandı. Alan Yeterlilik Testin de ise durum daha da vahimdi. Bu sonuçlara bakınca nitelikli okul olarak addedilen okulların da aslında nitelikli bir eğitim veremediği ortaya çıkıyor. Sonuçların bu kadar kötü olmasında birçok etmen etkili olmuştur. On iki yıllık zorunlu eğitim bir etkendir. O açıdan 12 yıllık zorunlu eğitimden vazgeçilmelidir. Dünyanın bütün gelişmiş ülkelerinde yeni öğretim metotları uygulanırken biz de hâla “Ezberci eğitim yöntemi”nin uygulanıyor olması büyük etkenlerdendir. Ortaokuldan liseye gelen öğrencinin alt yapısının olmayışı ve liseye hazır bir hâle gelemeyişi ve lisede aldıklarını üzerine bina edeceği bir temelinin olmayışı diğer önemli etkenlerdendir.

**ADINA İSTER NİTELİKLİ
OKUL DEYİN, İSTER
SINAVLA ÖĞRENCİ ALAN
OKULLAR DEYİN, MEZUN
ETTİĞİNİZ ÖĞRENCİ NİTELİK
SAHİBİ DEĞİLSE SİSTEMİNİZ
DE OKULLARINIZ DA
NİTELİKSİZDİR.**

Ne yazık ki eğitim sistemimiz, müfredatımız ve öğretme metotlarımız nitelikli eğitim vermeyi ve nitelikli öğrenci yetiştirmeyi engellemektedir. Adına ister nitelikli okul deyin, ister sınavla öğrenci alan okullar deyin, mezun ettiğiniz öğrenci nitelik sahibi değilse sisteminiz de okullarınız da niteliksizdir. Ezberci eğitim metotlarından vazgeçemediğimiz, teoriyle birlikte uygulamaya ağırlık vermediğimiz ve mesleğe dayalı eğitime öncelik vermediğimiz sürece bu niteliksiz eğitim devam edecektir.

HEYECAN OLUŞTURMAYAN BİLGİ

Mantık: düşünce esnasında insanı saptırmaktan, yanlış düşünmekten koruyan ilimdir. Düşüncenin doğrusunu kö-tüsünden ayıran, zihni de hatadan koruyan bir ölçü ve ayardır. Bunun için: “Mantığa vakıf olmayan kişilerin ilmine güvenilmez” diyor Gazali. Geçerli bir bilgi düzeyine ulaşmak isteyenler, önce bildiklerini uygulamalıdır. Bu gücü kullanmak, insanın meziyetidir ve bu meziyet ancak disiplin ile gerçekleştirilebilir.

Disiplin; düşünce, ifade ve eylem bütünlüğü sağlamak adına yapılan hazırlıktır. Bu hazırlığın yapılması önceliklerin belirlenmesine ihtiyaç duymaktadır. Öncelikleri belirlemek adına durmak zorundayız. Çünkü anlamak için durmak gerek! Durduğumuzda anlamamız, anladığımızda yeni bir duruş sergilememiz mümkün olacaktır.

İnsan, kendine verilen görevleri yerine getirmek üzere mütenasip yeteneklerle donatıldığından çözüm kahramanıdır. Bu yüzden meseleleri dert etmez, çözer. Sosyal hayatta çözümü sağlama görevi bu yüzden insana verilmiş, yeryüzünün halifesi kılınmıştır. Değerlerin yitirilme-yeye yüz tuttuğu bir dönemde halka hizmet etme sorumluluğu ve sevgisi, en büyük değerdir. Bu değeri besleyen mantık: “çözüm vardır ve sorunun, bu varlıktan uzaklaşma” olduğunu bilir. Halifenin, “çözümünden sorumlu” biri olarak hayatın her alanında aklıyla imanını buluşturarak çözüm üreten olması da bu mantığa dayanır.

Bu mantığa göre: Müslüman “önce güçlü” değil, “önce haklı” olmalıdır! Çünkü insanlık senden, elindeki imkânlarla göre yapacağın hizmeti beklemektedir. İlerdeki imkânlar, ancak ilerdeki hizmetlerin imkânı olacağından bugünün hizmetine hiçbir katkısı yoktur. Yoksa siz, bunları ilerde gerçekleştirmekle mi kendinizi avutuyorsunuz! Emekle, alın teriyle, bilgi ve beceriyle iş yapmanın ve kazanmanın esas olduğu her dönem, “güçlü” olmayı sağladığı gibi, hiçbir zaman da önceliği güce vermez.

Yine bu mantığa göre: hizmet etmek için yükselmek şart değildir! Çünkü üstünlük, kişisel değil, fikişeldir. Hizmet etmek için bir konuma değil, sadece hizmet bilgisine ihtiyaç duyulmaktadır. Yükselmek, hizmet etmek için değil, hizmetteki etkinliği arttırmak için gereklidir. Bulduğumuz imkânların daha fazlasını hedefleyerek sorumlu olduğumuz hizmetten vazgeçmek ya da hizmeti ertelemek, şeytanın en büyük tuzağıdır. Mantıksal olarak, insanların belirli bir okulu bitirmiş olması değil, sahip olduğu bilgiyi kullanabilecek yetkinliklerinin daha önemli olduğu ortadadır. Büyük resmi görebilme ve çözüm üretme konusunda yeterlilikleri ve yetkinlikleri geliştirmeye yönelik bir çalışmanın; bilgidenden çok mantık istediği de açıktır. İnsanı heyecan üretmeyen bilgiden korumalıyız. Hayatın amacının hayattan daha değerli olduğundan hareketle “ben”i “biz” için sermaye yapmalıyız.

İSLAM VE İDARE

İslam, hayatın her alanını tanzim eden bir kurallar bütünüdür. O, bütün bir dindir ve düzendir. O'na uyanların tabi olacağı bir disiplin ve ciddiyet vardır. İşte aşağıda mealleri verilen ayetler bu disiplin, ciddiyet ve hiyerarşiye işaret etmektedir. Bu ayetleri mümkün olduğu kadar tefsir ve fıkıhıyla birlikte okuyalım ve hayata tatbik etmeye çalışalım. İslam konuşulan şey değil yaşanan dindir.

NUR 55: “(Resûlüm!) Allah, sizden iman edip de sâlih amel işleyenlere vaadetti ki: Kendilerinden öncekileri(kâfirlerin yerine) hükümler kıldığı gibi, elbette onları da (dinlerini ve kitaplarını tahrif edenlerin yerine) yeryüzünde hükümler yapacak (devlet-hilâfet verecek), onlar için beğendiği dinlerini (İslâm'ı) mutlaka kendileri için iktidar yapıp sağlam temellere oturtacak ve korkularının ardından onları kesinlikle tam bir güvene erdirecektir. (Çünkü onlar) hiçbir şeyi bana ortak koşmadan kulluk ederler. Artık kim bundan sonra nankörlük ederse işte onlar, yoldan çıkan (fâsık)ların ta kendileridir..”

NUR 62: “Müminler, ancak Allah'a ve Resulüne gönülden inanmış kimselerdir. Onlar, o Peygamber ile ortak bir iş üzerinde (toplantıda) iken ondan izin istemedikçe bırakıp gitmezler. (Resulüm) Şu senden izin isteyenler, hakikaten Allah'a ve Resulüne iman etmiş kimselerdir. Öyle ise, bazı iş-

leri için senden izin istediklerinde, sen de onlardan dilediğine izin ver; onlar için Allah'tan bağış dile; Allah mağfiret edicidir, merhametlidir.”

SAD 26: “Ey Davut, Biz seni yeryüzünde halife (lider) yaptık. O hâlde insanlar arasında adaletle hükmet. Heva ve hevese uyma, sonra bu seni Allah'ın yolundan saptırır. Doğrusu Allah'ın yolundan sapanlara, hesap gününü unutmalarına karşılık çetin bir azap vardır.”

FATİR 39: “Sizi yeryüzünde halifeler yapan O'dur. Onun için kim inkâr ederse, inkârı kendi zararındır. Kâfirlerin küfrü, Rableri katında kendileri için ancak gazabı arttırır. Kâfirlerin küfrü, kendilerine ziyandan başka bir şey getirmez.”

MÜMİN 28: “Firavun ailesinden olup, imanını gizleyen bir mümin adam şöyle dedi: Siz bir adamı “Rabbim Allah'tır” diyor diye öldürecek misiniz? Hâlbuki o, size Rabbinizden apaçık mucizeler getirmişti. Eğer o yalancı ise yalanı kendisinedir. Eğer doğru söylüyorsa sizi tehdit ettiğinin (azabın), bir kısmı olsun gelip size çatar. Şüphesiz Allah, haddi aşan, yalancı kimseyi doğru yola erdirmez.”

TEĞABUN 16: “O hâlde gücünüz yettiğince Allah'a isyandan kaçın. Dinleyin, itaat edin, kendi iyiliğinize olarak harcayın. Kim nefsinin cimriliğinden korunursa işte onlar kurtuluşa erenlerdir.”

EĞİTİMDE ÖĞRETMEN UNSURU

Hüseyin YAVUZ / Eğitimci

1 973 tarihli 1739 sayılı Millî Eğitim Temel Kanuna göre: “Öğretmenlik; devletin eğitim, öğretim ve bununla ilgili öğretim görevlerini üzerine alan özel bir ihtisas mesleğidir”. Aynı yasada “hangi kademede olursa olsun öğretmen adaylarının yüksek öğretimden geçmeleri esastır ve öğretmenlik mesleğine hazırlık, genel kültür, özel alan eğitimi ve pedagojik formasyonla sağlanır” hükmüyle de öğretmen adaylarının yetiştirme ölçütleri belirtilmiştir. Öğretme-öğrenme sürecinde yer alan ana unsur öğretmendir.

Öğretmenlik ilahi bir öğretilerdir. Nitekim “(size nimetimi tamamladığım gibi) içinizden, size âyetlerimizi okuyan, sizi tezkiye eden (şirkten, maddî ve mânevî kirlerden ve kötülüklerden temizleyen), size Kitab’ı ve hikmeti (ve O’nun hükümlerinin uygulamasını) öğreten ve bilmediklerinizi bildiren bir Resul (elçi, öğretmen) gönderdik.” (Bakara 151) ayeti ile peygamberlere öğretmenlik görevi verilmiştir. Peygamberimiz de “Ben ancak bir muallim (öğretmen) olarak gönderildim” (İbni Mace, Mukaddime, 17) hadisi ile bunu bizlere bildirmiştir. Öğretmenlik, bilgi ve becerilerin yanı sıra tutum ve düzenli alışkanlıkları da gerektiren bir meslektir. Mesleklerin en zorudur. Hayvancılıkla uğraşan yetiştirdiği hayvan problemleri ise keser afiyetle yer. Mobilyacı ise yaptığı eser iyi çıkmazsa yakar ve ısınır, demirci ise eseri iyi olmadı ise eritir yeniden şekil verir. İnsan yetiştirmede sonuçlar hemen görülmez ve diğer mesleklerdeki gibi sonuçları geri döndürülemez.

Bilgi kadar bilgiyi aktarma biçimi de önemlidir. Bazı araştırmacılara göre bilgi % 30 aktar-

ma biçimi ise % 70 olduğu ifade edilmektedir. Öğretmenin cana yakın olması, heves ve coşku dolu olması, değişim ve gelişim taraftarı olması, insancıl olması, düşünen ve düşüncelerini yansıtan kişiler olması gereklidir. Bunlar etkili öğretmenliğin vazgeçilmez özelliğidir. Bunun için bu karaktere sahip kişiler öğretmenlikte başarılıdır. Öğretme olmadan öte lider olmak gereklidir. Yaşantı, problem çözme, örnek olma, yerinde metotları kullanma, sınıf yönetimi, öğrencisinin özel yeteneklerini bilme vb... özelliklere sahip olması öğretmenin değerini artırır.

ÖĞRETMEN POLİTİKAMIZ

Öğrenciye öncelikle bilgi yükleme yerine davranış kazandırmayı öne almalıyız. Müfredatlar buna göre düzenlenmelidir. Bu gün öğretmenin yanında nasıl konuşacağını ve davranacağını öğrenmemiş, ebeveyniyle arkadaşı gibi argo konuşan, saygı ve sevginin sınırlarını bilmeyen, trafik canavarı olan, anlaşmadan uzak, kavgacı, sinirlerine hâkim olamayan, gittiği piknikte çevresini pisletip dönen, yetiştiği toplumda bu milletin silahı ile bu milletin evlatlarını öldüren... örneklerini çoğaltabiliriz. Bu sonuç hangi eğitim sisteminin eseri? Bir yerlerde yanlış yapıyoruz. Bu nedenle okullarımızın etkili olabilmesi için ilk önce öğretmenlerimizin etkili olması gerekmektedir. Etkili öğretmen yetiştirmenin yöntemleri uygulanmalıdır. Öğretmenine önem veren topluluklar kalkınır. Eğitim fakülteleri kaliteli ve değerlerini özümsemiş öğretmen yetiştirmelidir. Öğretmen yetiştirme politikamız yeniden gözden geçirilmelidir.

ÖĞRETMENE GÖRE ÖĞRETMEN ÖZELLİKLERİ

Lise, ortaokul ve ilkokul seviyesinde özellikle son 12 yılda bulunduğum 6 okulda yaptığım anket çalışmasında “Öğretmen algısına göre öğretmende bulunması gereken özelliklerden 10 özellik için sıralama yapar mısınız?” diye sorulduğunda çıkan sonuç şöyledir:

SIRA	ÖĞRETMENDE BULUNMASI GEREKEN ÖZELLİKLER	YÜZDESİ
1	Derslere Planlı girmeli	28,4
2	Sınıf içi düzen, disiplin ve iyi yönetmeli	27
3	Öğrenciyi her yönden tanımalı	19
4	Öğretmenin bilgi güncellemesi	10
5	Derse zamanında girmeli	4
6	Öğrenciyi aktif kılmalı	3,9
7	Öğrencilere objektif olmalı	3,5
8	Takım çalışması yapmalı	2
9	Bilgi teknolojilerini kullanmalı	1,5
10	Sınıf içi ödül - ceza uygulamalı	0,7

Bu çalışma ilkokul, ortaokul ve lise öğretmenlerinden 205 öğretmen ile tarafımdan gerçekleştirilmiştir. Velilerle bu araştırmayı yapsak; özellikle ilkokullarda öğrenciyi tanımalı ve öğrenciyi aktif kılmalı seçenekleri ön plana çıkacaktır. Çünkü veliler çocuklarını birinci plana almıştır. Yıllarca öğretmeni şikâyet eden velilerin kaynağı sadece çocuğundan aldığı bilgiye dayanmaktadır.

Çağımız hızla gelişmektedir. Günümüzde ne öğretmen eski öğretmen, ne veli eski veli, ne de öğrenci eski öğrencidir. Çocuğunun yaptığı yanlış nedeniyle yüzünü ekşiten öğretmeni çocuğumun psikolojisini bozdu diyerek gerekli mercilere şikâyet eden velilerin çoğaldığı bir devirde yaşıyoruz. Öğretmeni ile dalga geçen öğrencilerin bulunduğu eğitim yuvası gerçekten yuva mıdır? Dövülen veya öldürülen eğitimcilerin var olması ayrı bir yaramızdır.

Öğrencisinin hatırını sormayan bir eğitimci ne kadar eğitimcidir? Eskimiş adres defteri arasından para çıkartıp “al yavrum sen öğrencisin” diyen, evimizi ziyaret ederek “Yakacağınız var mı?” diye soran ve abdestsiz derse girmeyen hocaların öğrencisiyim. Anne - babama öğretmeni şikâyet

edince öğretmene nasıl davranmam gerektiğini öğreten bir ebeveynin çocuğuyum (Allah hepsinden razı olsun.). İşte modern çağda eğitimcilerin iyi düşünmesi ve örnek alması gereken bu durumdur. Bunu bir yazarımız şöyle itiraf etmiştir. “Sokaklarda küfürbaz bir gençliğe rastlıyorsanız, şaşırmayınız: Talebelerimizdir.” (Karakas, Vehbi, Hicazlı Sevgili ve Sana Öğle Hasretim ki adlı kitapları). Eğitim ve öğretim geçmişten uzaklaşmadan geleceğin teknolojisi ile bezenerek yeniden düzenlenmelidir. Yeni yönetim şekline geçtiğimiz ve Sayın Bakanımızla yola devam edeceğimiz bugünler iyi değerlendirilmelidir.

Öğretmenlerin seçilmesi önemlidir. Yaptığı projelerle değerlendirme, okula katkısı, veli ve öğrencilerle iletişimi, bilgi aktarımdaki güzel mahareti kendisine getiri olarak dönmelidir. Bunu belirleyici makamlar olmalıdır. Ancak liyakate bakılmadan, sendika başkanlarının ve siyasi partilerin kendi bahçesine döndürmek için tüm hileleri kullanarak makamlara getirilenler nasıl tarafsız olur? Hangi baskılara karşı koyabilir? Makam için her rene girmeye müsait karaktere sahip kişiler neler yapmaz? Sendikalar arasında mekik dokuyan, değerlerini makamlarına satan idareciler var mıdır? Bu meseleler araştırılmalıdır. Bunun için adamı olan değil liderlik özelliği olan ve değerlerinden ödün vermeyen kişilerin ilgili makamlara getirilmeleri hatanın en aza inmesini sağlayacaktır.

KALİTE

Öğretmenlik gönül işidir. Bu nedenle dünyalık sıkıntıları elbette kendisini etkileyecektir. Televizyon programlarında öğretmenleri ve öğretmenliği tartışan kişilerin aylık maaşı ile öğretmenlerin maaşı kıyaslanabilir mi? Bu; konuşma, kitap yazma, tenkit etme ile değil sahada yaşama ile daha iyi anlaşılır.

Eğitim Fakülteleri ile Millî Eğitim Bakanlığı bir araya gelerek öğretmen yetiştirmeyi yeniden değerlendirmelidir. Kaliteli insan yetiştirmek kaliteli eğitimden geçer. Kaliteli öğrenci kaliteli ailelerden çıkar. Kısaca toplum olarak kendimizi özümüzle formatlamalıyız. Kendini değiştirmeyen toplumu Allah değiştirmez. Değişim evlerde başlamalı, bu değişim yönetime kadar dalga hâlinde yayılmalıdır.

SANAYİDE KALİFİYE ELEMAN İHTİYACI YA DA MEMLEKET MESELESİ

Ramazan YİĞİTOĞLU / Eğitimci

GİRİŞ

Tarım ve sanayide üretim, güçlü bir ülke için iki önemli ekonomi cephesidir. Sanayide; gelişen teknolojinin yanında vazgeçilmez unsur, insan unsurudur. Bu ihtiyaç bugün hissedilmeye başlanılmıştır. Sanayiye vasıflı eleman yetiştiren meslek liseleri için gerekli tedbirler alınmazsa gelecekte büyük sıkıntılar baş gösterecektir. 'Meslek Lisesi Memleket Meselesi' sloganı gündemden hiç düşürülmeden, üzerinde her kesimden ciddi analizler yapılmalı, çözüm yolları bulunmalı ve hayata geçirilmelidir.

DURUM TESPİTİ

Önce 8 yıllık zorunlu eğitim, ardından da 12 yıllık zorunlu eğitim ile adeta bütün öğrenciler üniversite kapısına yönlendirilmiştir. Yıllarca uygulanan meslek lisesi mezunlarına üniversiteye girişte katsayı engeli ile üzerlerinde oluşan olumsuz havadan dolayı öğrenciler bu okulları tercih etmemeye başlamışlardır. Geçen yıl kaldırılan sınavsız Meslek Yüksekokullarına geçiş ile bu okullara yönelen meslek lisesi mezunları, ardından askerlik ile yirmili yaşları geçince, bu yaştan sonra da sanayi ortamına girmek istememektedirler. Esnaf yanında ve sanayide çırak olarak çalışma sona erme noktasına gelmiştir.

Sanayicilerimiz büyük yatırımlar yaparak kurduğu fabrikalarda çalıştıracak insan bulmakta güçlük çekmeye başlamıştır. Vasıflı eleman olmasından vazgeçmiş vasıfsız işçi bulmakta sıkıntı çekmektedir. Gelecek yıllarda çalışacak insan bulamama kaygısı içerisinde. Bu hem kendileri hem de ülkemiz için büyük bir tehlikenin habercisidir.

Çocukların bir mesleğe yönelmeleri ve benimsemeleri küçük yaşlarda olmaktadır. Genellikle

insanlarımız 15 yaş çağlarına kadar edindikleri mesleği yapma eğilimindedirler. Lise eğitiminden sonra ara vermeden alanında çalışması, mesleğini devam ettirmesi açısından önem arz etmektedir. Mesleki ve teknik eğitim almış olanların daha kolay iş bulabildikleri ve kendi işlerini kurabildikleri görülürken, işsizliğin büyük oranda üniversite mezunlarında olduğu görülmektedir.

Toplumumuzda evlenme yaşı gittikçe ilerlemekte, çocuk sayısı azalmaktadır. Ebeveynler bir erkek çocuğum var onu da sanayiye mi göndereyim, dilencilik yapar yine rahat ettiririm düşüncelerinde. Rahat, hazır, kolay bir yaşama alışan yeni nesil sanayi ve çıraklık ortamlarını tercih etmemektedirler. Bir şekilde mesleki eğitimi almış olanlarda sanayi ortamını değil de, masa başı işi veya şehir merkezinde günübirlik işleri tercih etmektedirler. Sanayide zor şartlarda ve tehlikeli ortamlarda çalışanlar tatmin edici ücreti alamadıklarından yakınarak, çocuklarını ve çevresini bu alanlara yönlendirmemektedirler.

Mesleki eğitim pahalı ve masraflı bir eğitimidir. Atölye, makine, teçhizat, uygulama maliyeti yüksektir. Meslek liselerinin mevcut altyapılarına ilaveten 2011 yılında Uzmanlaşmış Meslek Edindirme Merkezleri (UMEM) Projesi kapsamında ülke genelinde 110 meslek lisesinin her birine ortalama 600 bin TL'lik yeni teknolojik donanım kazandırılmıştır. Meslek liseleri tehlikeli işyeri sınıfında olup, atölye eğitimlerinde büyük risk alınmaktadır. Bu eğitimi almış bir mezunun mesleği dışında bir işte çalışması ülke ekonomisine büyük bir kayıptır. Mezunların kendi alanlarında çalışmaları bir şekilde zorunlu hâle getirilmelidir.

Hâlihazırda meslek liselerine 3 çeşit öğrenci gelmektedir: Birincisi hiçbir Anadolu Lisesine yerleşemeyen üniversite hayali olan öğrenciler.

İkincisi aile, okul ve çevresinin teşviki ile teknik eleman olma isteğiyle gelen öğrenciler. Üçüncüsü de zorunlu eğitimden dolayı istemeyerek gelenler. Okullarımıza 2 madde kapsamında gelen %20-25'lik gruba, en azından bir o kadar daha ilave etme çabası hâkimdir. Verim alınan öğrenciler de bu guruptakilerdir.

ÇÖZÜM ÖNERİLERİ:

1. Ortaokul seviyesinde meslek okulları açılarak, meslekî yönlendirmeye 5. sınıftan itibaren başlanmalı ve lise öğrenimi almış her gencimiz mutlaka bir meslek sahibi olarak mezun olmalıdır. Sanat ve beceri dersleri, meslek dersleri ile çıraklık, kalfalık ve ustalık mefhumları eğitim sistemi tarafından önemsenmelidir. Liselerde özel veya sayısal alanların yanında sanat ve beceri kabiliyeti olan öğrenciler meslek alanlarına yönlendirilmelidir.
2. Meslek liselerinde 9. Sınıftan itibaren alan uygulama dersleri başlanmalıdır. Alan derslerine ağırlık verilmelidir. Bu öğrencilerin öncelikli hayali üniversite okumak değil, alanında iyi yetişmiş teknik adam olmak olmalıdır. 11. Sınıfta 3 gün, 12. Sınıfta 5 gün işletmelere gönderilmelidir.
3. Gençlerimiz üzerindeki 'üniversite okumazsan bir hiçsin' şeklindeki psikolojik baskı kaldırılmalı, meslek lisesi mezunları saygınlık sahibi yapılmalıdır. Herkesin üniversite sınavına girme gereği duymayacağı şekilde düzenleme yapılmalıdır. Üniversite hedef olmaktan çıkarılmalı, çalışırken okumak özendirilmelidir. İkinci öğretim, açıköğretim, uzaktan öğretim vb. kolaylaştırılmalıdır. Dolayısıyla 20'li yaşlardaki 4-5 yıllık genç enerji değerlendirilmiş ve ailelerin üzerindeki yük hafifletilmiş olacaktır.
4. Meslek liseleri üniversiteye hazırlayan bir okul değil, iş ve meslek hayatına hazırlayan bir okul statüsüne kavuşturulmalıdır. Anadolu Meslek Programları (AMP) tamamen mesleğe hazırlanmalı, yeni sistemde sınavla alan Anadolu Teknik Programları da (ATP) mühendislik fakültelerine öğrenci yetiştirmelidir.
5. Mesleki eğitim anlayışı esnetilmelidir. Ortaokul ve lise seviyesi gençlerin berber, tamirci, usta vb. yanında çalışmaları teşvik edilmelidir. Mesleki eğitimde ahilik süreci uygulanmalıdır. Ustaların, bir mesleği öğretmenin yanı sıra gence aynı zamanda bir kişilik de kazandıran Ahilik kültürü önemsenmeli ve kurumsallaşmalıdır. Eski Çıraklık Eğitim Merkezi bugünün Mesleki Eğitim Merkezleri, hiçbir örgün eğitime gidemeyen öğrencilerin zoraki gittiği yerler değil, bu madde kapsamında bir usta yanında çalışan gencin belge almak için gittiği kurum olmalıdır. Çıraklık, kalfalık ve ustalık örgün eğitim sistemine alınmalıdır. Bu kapsamda Çıraklık-Ortaokul,

Kalfalık-Lise, Ustalık-Meslek Yüksek Okulu derecesinde sayılması gençlerimizi mesleklere yönlendirecektir.

6. Her sanayicinin ihtiyaç duyduğu elemanı kendisinin yetiştirmesi yönünde zemin hazırlanmalıdır. Fabrikaların bünyesinde bir eğitim merkezi bulunmalı, mesleki eğitimi fabrikada alırken, diğer derslerini okullarda tamamlama imkânı sunulmalıdır.
7. OSB'lerdeki meslek liseleri yarı özerk hâle getirilmeli, öğretmen seçiminde inisiyatif kullanılmalıdır. Öğretmenlerimiz fabrikalarda pratik eğitimlerden geçirilmelidir. 4 yıl boyunca yemek, servis, burs vb. destek verilen öğrencilerle yapılacak sözleşmeyle mezun olduktan sonra 4 yıl alanıyla ilgili fabrikalarda çalışma zorunluluğu getirilmelidir.
8. Sanayide ara eleman ihtiyacı, yetişmiş eleman olmadığından değildir. Yıllardır meslek liselerinden, mesleki açıdan iyi yetişmiş, teknolojik açıdan donanımlı mezunlar verilmektedir. Mesele bu gençlerin sanayide çalışmak istememesidir. Öğrenciler, kendi alanlarında çalışması yönünde motive edilmeli, ilgi ve merak uyandırılmalıdır. Alanına ilgi duyan bir öğrenci meslek lisesinden iyi yetişememiş olsa bile işyerinde kısa sürede yetiştirilebilecektir.
9. Meslek liselerinin imajı düzeltilmelidir. Bu işe fiziki görünümle başlanmalıdır. Şehirlerin merkezinde bulunan bu okulların çevre düzenlemesinden bahçe girişine, bina boyasından atölye kapılarına kadar yeniden gözden geçirilmeli, albenili hâle getirilmelidir. İl çapında yapılan açılış ve törenler bu okullarda yapılmalıdır. Okul ve atölye kapıları halka açılmalıdır. Bir zamanların sınavla öğrenci alan bu okulları, hep birlikte yeniden ihtisamlı okul statüsüne taşınmalıdır.
10. Kendi alanıyla ilgili işyerlerinde çalışan meslek lisesi mezunlarına tehlike sınıfına göre en az asgari ücretin 1,5 katı olmak üzere kademeli ücret verilmelidir.
11. İş-Kur politikaları gözden geçirilmelidir. Ailede çalışabilecek bir kişi varsa ona uygun iş bulunmalı, eğer çalışmazsa işsizlik ödeneği, sosyal yardım, belediye yardımı vb. yardımlar sınırlandırılmalıdır.
12. Ülke genelinde bir seferberlik başlatılmalı, başta esnaf ve sanayicilerimiz olmak üzere kendi çocuklarımızı bu okullara göndermeliyiz.
13. Meslek lisesi öğrencilerine askerlik kolaylığı sunulmalıdır. 25 yaşına kadar alanıyla ilgili bir işte en az 4 yıl çalışan gence kısa dönem askerlik kolaylığı sunulabilir.

Hüseyin MUTLU / Eğitimci

MUTLU ÇOCUKLAR

Yeni neslin, mutsuz bir nesil olduğu malum. Bu mutsuzluk evlerimizin tadını tuzunu kaçırıyor.

Bunun iki temel nedeni olduğunu düşünüyorum birincisi çocukların yetişme şartlarındaki değişiklik ikincisi ise eğitim sistemi.

Yaşam şartları daha zor iken, insanlar yokluk içindeyken bile günümüzdekinden çok daha mutlu çocuklar yetişiyordu. Bayramdan bayrama alınan kıyafetler çocukların yıl boyunca mutlu olmasına yetiyordu. Tarlada bahçede çalıştırılan çocuklar, arkadaşlarıyla birkaç saat oynamaya fırsat bulunca mutlu oluyordu. Evine yorgun aç dönen çocuklar her gün aynı şeyleri yeseler bile sofralarında kendilerini doyuracak bir şey bul-

maktan mutlu oluyordu. Kısaca “Yokluk” küçücük varlıkları mutluluk kaynağına dönüştürüyordu. Bu mutlu olma ve hayattan tat alma çocukların karakterlerine işliyor, yetişkin olduklarında da mutlu bireyler olarak yaşantılarına devam ediyorlardı.

Günümüzdeki çocuklara bakarsak; annelerinin binbir emekle kendileri için hazırladığı yemekler onları mutlu etmiyor. Her dışarı çıkışta alınan güzel kıyafetler ve hediyeler onları mutlu etmiyor. Neşeleri saman alevi gibi, aldığınız oyuncağın verdiği mutluluk birkaç saat bile sürmüyor. Bir yıl boyunca bekledikleri tatile gittiklerinde bile iki günde sıkılıp mutsuz oluyorlar. Kısaca hayatta hiçbir şeyden zevk almıyorlar ve bu nedenle mutlu olamıyorlar.

Günümüzde çocukların zevk aldıkları iki şey bilgisayar oyunları ve AVM'lerde bir şeyler atıştırmak gibi görünse de aslında bu bile onları mutlu etmiyor. Çünkü bilgisayarda oyun oynarken kazanma çabası içindeki çocukların strese girdiklerini, öfkelendiklerini ve çok mutsuz olduklarını görüyoruz.

Bir de eğitim sisteminin getirdiği mutsuzluk var. Sınıfındaki diğer çocukları, mahallesindeki, şehrindeki, ülkesindeki diğer çocukları rakip olarak gören, başarılı olabilmek için diğer çocukların başarısızlığını isteyen, kendini kurtarma çabası içinde bir nesil yetiştiriyoruz. Bu durum çocukları bencilleştiriyor, mutsuzlaştırıyor.

Sevildiğini hisseden çocuk şımartmaz

Ebeveynler çocuklarını terbiye ederken “sevgimi gösterirsem şımarabilir” düşüncesi ile hareket edip aralarına soğuk duvarlar örerler. Bu duvarlar zamanla o kadar kemikleşir ki anne-baba ve çocuk arasında gelişen bağlar kopmaya başlar. Ve gösterilen çabanın sonuç vermesi imkânsız hâle gelir.

Çocukları ile aralarına soğuk duvarlar ören ebeveynler Allah'ın yüreklerinde bahşettiği sevgiyi evlatlarına vermekten kaçınır ve bu çarpık yaklaşımın doğru olduğunu savunmaya kalkarlar. Onlara göre terbiyenin en etkin yolu şiddettir, bu yolla çocuk korkacak ve kurallara harfiyen uyaçaktır. Peki, çocukları ile şiddet eksenli iletişim kuran ebeveynler bu iddialarının sonucunda beklentilerine ulaşabilmişler midir? Elbette hayır...

Dozunda ve yerinde verilmiş sevgi çocuğu şımartmaz aksine ona güven verir, onun kendisiyle barışmasına yardımcı olur. Peki, çocuk ne zaman ya da hangi durumlarda şımarır? Eğer çocuğun doğuştan getirdiği özelliklerini övmeye ve onu emek vermeden elde ettiği özellikleri üzerinden değerlendirmeye kalkarsanız şımaracak hatta narsist eğilimler geliştirecektir. O nedenle çocuğu terbiye ederken, kişinin emek vererek elde ettiği değerlerin önemini vurgulamanız gerekir.

Mutlu çocuklar yetiştirmek için neler yapabiliriz?

1. Çocuklarınız özellikle 3-4 yaşlarındayken oyun arkadaşları olsun. Onlarla zaman geçirmesini

“DOZUNDA VE YERİNDE
VERİLMİŞ SEVGİ ÇOCUĞU
ŞİMARTMAZ AKSİNE ONA
GÜVEN VERİR, ONUN
KENDİSİYLE BARIŞMASINA
YARDIMCI OLUR.”

ve neşeli oyunlar oynamasını sağlayın. Bu onların hayata daha pozitif bakmaları yönünde tutum geliştirecektir.

2. Çocuklarınıza sürekli kıyafet almayın, ihtiyacı olduğunda arada bir kıyafet alın ki bunun kıymeti olsun. Yeni bir kıyafete kavuşmanın mutluluğunu yaşasın.
3. Çocuklarınızı oyuncağa boğmayın. İsteddiği bir oyuncağı hemen almayın. Para biriktirerek ve bir emekle oyuncaklara kavuşmasını sağlayın ki kıymetini bilip, o oyuncakla oynamaktan mutlu olsunlar.
4. Çocuklarınızın önce acıkmasını sağlayın, daha sonra yemek yedirin. Sürekli bir şeyler atıştıran ve karnı hiç acıkmayan çocuklar, onlar için hazıladığınız yemeğin kıymetini bilmezler. Örneğin parka giderken yanınıza yiyecek almayın orada oynarken iyice susayıp acıksın. Ondan sonra eve geldiğinde yemek yedirin. Yemek yiyebilmenin mutluluğunu yaşatın.
5. Onlara hayatın zorluklarını tattırın. Fiziksel olarak onları yoracak işler yaptırın, böylece evde boş oturmanın bile bir mutluluk kaynağı olabileceğini öğrensinler.

Eminim bu konuda kafa yoran birçok ebeveynin güzel önerileri olacaktır.

Allahuekber Allahuekber
Allahuekber Allahuekber
Eşhedüenlailaheillallah
Eşhedüenlailaheillallah
Eşhedüennemuhammeden Rasulullah
Eşhedüennemuhammeden Rasulullah
Hayye ales salah Hayye ales salah
Hayye alel felah Hayye alel felah
Allahuekber Allahuekber
Lailaheillallah
Essalatu vesselamu aleyk Ya seyyidene Ya Resulallah
Essalatu vesselamu aleyk Ya seyyidene Ya Habiballah
Essalatu vesselamu aleyk Ya seyyidene Ya Hatemel enbiya

Murat ÖZTÜRK / Eğitimci

SALA İLE İNFORMAL EĞİTİM

Erzurum'a yolu düşenler mutlaka aynı şaşkınlığı yaşamaktadırlar. Akşam namazı dışındaki tüm vakitlerde ezanın peşine sala (salavat getiriliyor) okunuyor. Bununla ilgili internette arama yaptığımızda farklı açıklamalarla karşılaşırız. Biz de Erzurum'da konuyu sokağa inerek araştırma gayretinde olduk. Her kesimden insanımızla konuşup detaylı ve doğru bilgiye ulaşmaya çalıştık.

Halk ile görüşüp bunun sebeplerini ve ezan peşine sala dinleyip, salavat getirince neler hissettiklerini sordüğümüzde, çoğunlukla şu cevaplarla karşılaşırız;

1. Erzurum'un Mekke ile aynı meridyende bulunduğu için ezanın bu şekilde salavat ile bitirildiği
2. Peygamber Efendimize saygı olsun diye böyle okunduğu
3. Çok eskilerde bir valinin, Peygamberimize saygısından merkezde bir camide, kendisinin

okuduğu ezanlardan sonra salavat getirdiği ve onun ölümünden sonra bunun gelenek olarak tüm camilerde hayata geçirildiği

4. Ezan vaktinin gireceği bir sonraki bölgeler ile aynı anda namaza durabilmek için ezanın sonuna sala eklendiği
5. Öyle bir okumanın olduğunu fark etmediklerini, ezanın, namaz vakti o şekilde okunduğunu düşündüklerini

Genel olarak hissettikleri duygular ise neredeyse hepsinde ortak payda olarak; ezanını dinleyip arkasından da salavat getirince huzur duydukları, Peygamber Efendimizi hatırladıkları, iyi ve güzele ait düşüncelerinin o anlarda hat safhalara ulaştığı, içlerinde anlamlandıramadıkları bir sevinç hissinin meydana geldiği, kötülüğe dair bir meyillerinin varsa bile birden ortadan kalktığı, toplumsal yaşama dair güzel umutlar besleyebildikleri...

Neden bu şekilde okunuyor?

Erzurum'un merkezinde, uzun yıllardır süregelen, bir gelenek hâlini almış, ezanın sonuna sala eklenerek okunması uygulamasının ne zaman ve ne gerekçe ile başladığına dair kesin bilgi bulunmamaktadır. Bundan 8 asır öncesine de tarih verip başlatanlar vardır, daha eskiyle bağdaştırılanlar da. Burada bizler, uygulamanın başlangıç zamanı ile ilgili netlik olmadığından o konuda bir tartışmaya girmeksizin, hâli hazırda yaşamda yer bulan, gelenek hâlini almış bu uygulamanın toplum üzerindeki uzlaştırıcı etkisine değineceğiz.

Araştırmamızda da sizler için Erzurum'da, Erzurum halkına sorduğumuz soruyu, ilgililerine de yönelttik. Şehrin önde gelen dini kuruluş yöneticilerine ve kanaat önderlerine sorduk; “Erzurum'da ezanlardan sonra neden sala okunuyor ve bunun ictimai yaşama katkısı - etkisi var mıdır, varsa nelerdir?”

Muhittin Hamdi Yıldırım, Din Görevlileri Birliği Derneği Genel Başkanı (DİN-BİRDER), Ankara

Sala genellikle cenazeler dolayısıyla vakit gözetmeksizin haber vermek için okunup, salanın sonunda da vefat eden kişinin ismi zikredilir. Cuma günleri Cuma Namazı'nı haber vermek için de sala okunur. Bazı bölgelerimizde Perşembe akşamları da cumayı hatırlatmak maksadıyla okunur. Ülkemizin bazı yerlerinde ise ezanın arkasına okunduğu da olur. Ancak sadece Erzurum'da her gün dört vakitte ezanın peşine okunmaktadır. Bizler Medine-i Münevvere'de tahsil görürken Erzurum Olur'lu hocamız, Hattat Mustafa Efendi Erzurum'daki bu gelenekten bahsederdi.

Sıddık Polat, Emekli Arapça Öğretmeni, Hatip, Erzurum

Ezanın bu şekilde sala okunarak tamamlanması uygulaması Erzurum'a mahsus bir uygulamadır. Çok eski zamanlardan bu yana var olan bir uygulama olarak Erzurum halkınca benimsenmiştir. Bu şekilde farklı olması Peygamber Efendimize saygı olarak tanımlanmaktadır. Erzurum'da eğer ki ezanı sala eklemeyen okursanız, halk ezanı sanki okunmamış ya da eksik okunmuş gibi adeder. O denli yer etmiştir benliklerinde. Sadatın adeti (büyüklerin adeti) adetin en büyüğüdür...

Ezan sonuna sala eklenerek, zaten var olan Peygamber Efendimize olan sevgi ve muhabbetlerini yinelemiş oluyorlar. Aynı zamanda hatıra-sına saygı olarak da yad edilmektedir.

İnsanımız, ezanı dinlerken zaten bir huşu içinde oluyor. Peşine salavat getirerek de bilerek ya da bilmeyerek salatu selam tesiri altında kalıyor. Peygamberimize saygısı yenileniyor, tazeleniyor.

İnsanımız, ezanı dinlerken zaten bir huşu içinde oluyor. Peşine salavat getirerek de bilerek ya da bilmeyerek salatu selam tesiri altında kalıyor. Peygamberimize saygısı yenileniyor, tazeleniyor. Muhabbetini de ifade ediyor. Salanın bu şekliyle ezan peşine okunmasıyla ictimai hayatta olumlu tesirler meydana geliyor. Salavat ile Peygamber Efendimize olan saygılarının aynısı etki yapmaktadır. Herkes içinden katılım sağlıyor bu salavatlara ve muazzam bir katkı oluyor. Peygamberimize olan duyarlılığımızın harekete geçmesine en büyük katkıdır.

Abdülhalim Acar, Erzurum İl Müftü Vekili, Erzurum

Erzurum'da gelenek hâline gelmiş olan bu uygulamanın, İran'daki “Ali Allah'ın Velisidir” şeklinde namaza davetin bir karşılığı olarak yerleştiği kanaatindeyiz. Şiadan ayrıldığını göstermek adına, ehli sünnet olduğumuzu tasdik namına ve de Peygamber Efendimizin resullüğüne tam manası ile inandığımızı kabul ve buna şahitlik ettiğimizi açıkça beyan etmeyi amaçlayan bir uygulamadır. Peygamber Efendimize olan saygımızın da aynı zamanda bir tezahürü olarak yaşatılmaktadır.

Neden bu uygulama sadece Erzurum'da? Bunun cevabını da komşumuzla olan sınırimızdan yola çıkarak açıklamak mümkündür. Eski zamanlarda bölge valiliği bulunan, İran'a sınır ilk şehir Erzurum'dur ve ehli sünnet memlekete girildiğinin işareti olarak bu şekilde ezana salavat eklenmiştir, şeklinde yorumlayabiliriz.

Neden Akşam Ezanında salavat eklenmediğine gelecek olursak; bununla da ilgili birkaç tane bilgiyi paylaşmak isteriz. Bilindiği üzere kıyametin akşam vakti kopacağına dair durum söz konusudur, namaza çabucak durmak hedeflenmektedir. Bir başka husus ise akşam namazı vaktinin daha az zamanı olduğundan vakti geçirmemek adına sala eklenmemiştir. Bir diğer durum ise ramazanda iftarı geciktirmemek adına ecdad bu şekilde davranmıştır, bu denli hassas düşünmüştür bu hususlarda.

Abdurrahman İkinci, Evrensel Hafızlar Derneği (EHAD) Erzurum Şube Başkanı, Erzurum

Şehirlerin anası Mekke ile aynı meridyen üzerinde olduğumuzdan, aynı anda ezanlar okunuyor. Mekke’de namaz kılmaya biraz geç başlanıldığından, aynı anda Mekke ile namaza başlayabilmek için, Erzurum’da akşam vakti hariç diğer vakitlerin hepsinde salatu selam okunur. Bu şekilde hem de Peygamber Efendimize salavat sevabı kazanılmaktadır. Hem okuyan müezzinin hem de dinleyenlerin Peygamber Efendimizi hatırlamaları amaçlanır.

Doç. Dr. Hacı Murat Kumbasar, Atatürk Üni. İlahiyat F. Öğretim Üyesi, Erzurum

Erzurum’umuzda uzun yıllardır yaşatılan ve gelenek hâlini almış olan, ezandan sonra sala, Peygamber Efendimize saygı olarak okunmaktadır. Halkımızla bütünleşmiş, şehrimizin insanının hepsinin adeta aynı anda salavat getirmesine imkan sunmuş bir uygulama olarak toplumsal hayatta etkililiğini devam ettirmektedir.

Mustafa Yılmaz, Din Görevlileri Birliği Derneği (DİN-BİR-DER) Erzurum Şube Başkanı, Erzurum

Ezandan sonra bazı illerimizde sala okunmaktadır. Ancak yalnızca Erzurum’da ezana her gün, akşam namazı dışında diğer vakitlerde salatu selam eklenmektedir. Bunu bidat-ı hasene olarak değerlendirmek yanlış olmaz. Peygamber Efendimizi hatırlayıp, O’na salatu selam okumak için güzel bir gelenek olarak varlığını sürdürmektedir.

Prof. Dr. Sinan Öge, Atatürk Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dekanı, Erzurum

Son bir- iki asırdır var olduğu düşünülen bir uygulamadır. İlave bir durumdur. Zamanla

sembolik bir değer olmuştur. Zararı olmayan, Kur’an-ı Kerim’e ve sünnete aykırı olmayan örfi bir yeniliktir, yerel örfi bir durumdur. Dini bir anlam yüklememek gerekmektedir. İran’da da “Ali Allahın Velisidir” şeklinde söylenen durum söz konusudur.

Ülkemizin manevi atmosferi güzel olan şehirlerinden Erzurum’umuzun, halkının peygamber sevgisi hat safhadadır. Uykudan uyanınca bismillah deyip salavat getiren bir toplum vardır burada. Ezandan sonra okunan salalar Erzurum’da Peygamber Efendimize saygının sözlü sembolüdür.

Salanın manasından ziyade sembolik durumu da önemlidir. Yakın tarihimizde 15 Temmuz’u yaşadık. Orada da gördük ki sala kitleleri uyandıran, uyaran, birleştirici manevi bir harç görevi gören önemli bir unsurdur. Bakınız, yıl dönümünde salalar yine okunmakta ve o zaman yaşananları hatırlatan sembol olarak herkes tarafından kabul görmektedir.

Abdullah İkinci, Şuurlu Öğretmenler Derneği (ÖĞ-DER) Erzurum Şube Başkanı, Erzurum

Hız. Osman döneminde Müslümanların geldiği bir şehirdir Erzurum. Abdurrahman Gazi Hazretlerinin de metfun bulunduğu ilimizde 10’dan fazla sahabe mezarı bulunmaktadır. Osmanlı döneminde serhat şehri, Kanuni döneminde imar edilip şehir hâline getirilerek vali atanan bir yerdir. Alvarlı Muhammed Lütfi Efendi şiirinde “Erzurum kilidi mülki İslamın...” diyerek Türkiye’nin İslam dünyasının manevi kilidi olduğunu, Erzurum’un da Türkiye’nin bu manada kilidi olduğunu ifade etmiştir.

İnsanlar doğduklarında kulaklarına ezan ve sala okunur. Bebeğe İslam ve Müslümanlık hatırlatılıyor. Erzurum’da ezan peşine sala okunarak, buradaki insanımıza ilk günden son güne kadar hep o ilk doğdukları gündeki şekliyle bir hatırlatma yapılmaktadır. Erzurum’un simgesi de bu anlamda saladır.

Uygulamanın başlangıç tarihi ile ilgili çok farklı söylem ve gerekçeler sıralanmaktadır. Toplumumuzun reflekslerini göz önünde tutarsak, 15 Temmuzdan 93 Harbi olarak adlandırılan 1877-1878 Osmanlı -Rus harbine uzanırsak, konuyu anlamlandırabilmek için makul bir açıklamaya kavuşmuş oluruz. Bilindiği üzere 93 Harbinde Rus ve Ermeni işgali sırasında düşman,

Erzurum şehir merkezinin hemen yanındaki tabyalara kadar dayanmıştı. Bu durumda, Ayazpaşa Camii müezzini Abdullah Efendi okunan sabah ezanı arkasına sala okuyarak halkı vatanı, namuslarını korumaya davet etmiş, insanımız da tabyalara koşarak Moskof işgaline karşı çıkmışlardır. Bundan sonra da ezandan sonra sala okunması gelenek olarak yaşatılmıştır.

İnformel eğitim açısından, çok muazzam bir uygulama olarak varlığını sürdürmektedir. Sala, okullarımızda yavrularımıza kazandırmak istediğimiz millî manevi değerlerin bilinçaltına yerleştirilmesinde çok önemli bir yer tutmaktadır. Manevi bir eğitimidir. Yukarıda 93 Harbine değindik ve sala ile ilişkilendirdik. Dikkat ederse-niz sala ile bilinçaltına bağımsızlık duygusu da yerleştiriliyor. Eğer ki, bizler evlatlarımıza dinlediği her salada o günleri ve benzeri durumları hatırlatabilecek imkanı, bilgiyi önceden verebilirsek zaten çok şeyi başarmışız demektir. Çünkü bilgi ile adet birleşirse ortaya eğitim ve şuur çıkar.

Hikmet Dalmış, Emekli İlahiyatçı, Kur'an Kursu Hocası, Hatip

Ne zaman başladığı net olarak bilinmeyen bir uygulamadır. Erzurum'da gelenek hâline gelmiştir. Peygamber Efendimize saygı olarak atfedilir. Hadise binaen hayata geçirilmiş, bidat-ı hasene olarak değerlendirilebilir.

Erzurum ilçelerinde olmayıp sadece merkezde var olan bir uygulamadır. İlmi ile amil çok sayıda alimimiz bu duruma şahitlik etmişlerdir ve kaldırılın denilmemiştir. Bu hususta reddiyeleri bulunmamaktadır. Her bidat dalalettir. Her bidat cehennemliktir. Buradaki uygulama, bidatı hasenedir. Çünkü her hangi bir sünneti ortadan kaldırmamaktadır. Ezan aynen okunmaktadır. Sünneti terk söz konusu değildir.

Allah'ın Resulü'nün tavsiyesi vardır fert fert salavat okunsun diye. Burada salatu selama teşvik vardır ve topluca yapılmaktadır. Ezanın peşinden söylenilen sözler Sünnete aykırı sözler değildir. Akaide aykırı bir söz de bulunmamaktadır.

Erzurum'da asırlardır var olan bu uygulama, 12 Eylül askeri darbesinde kaldırılmaya çalışıldı. Halk bu yasağa itiraz etti ve kısa süre sonra sala okunması eski şekliyle devam etti.

Güzel bir uygulama olduğunu düşündüğümüz ezan peşine salavat getirilmesinin, ictimai yaşama da çok olumlu etkisi olduğunu gözlemlemekteyiz. Farkında olmadan da olsa, her vesile ile Müslüman olduğunu hatırlatıyor ve insanların ümmet olma bilincini ruhunda hissetmesine fırsat sunuyor. İnsanları manevi noktada besliyor. "Kalpler ancak Allah'ı zikretmekle mutmain (tatmin) olur." ayeti kerimesi gereğince de bize her anlamda iyi geliyor ve de Peygamberimizi de hatırlatıyor. Asr-ı saadet dönemini ve toplumsal yaşamın gerçeklerini anımsatıyor, bizleri aykırı şeylerden uzak durmamız konusunda alıkoyucu uyarıcı etki yapıyor. Kalplerimize de ferahlık veriyor. "Hep birlikte Allah'ın ipine (Kur'an-ı Kerim'e) sınımsız sarılın, bölünüp parçalanmayın." deniliyor Kur'an-ı Kerim'de. Bizleri o istikamatte de birbirimize yaklaştırıyor.

Son olarak şu örnekle anlatımımızı tamamlayacak olursak, ictimai yaşama bu uygulamanın olumlu faydalarını daha iyi açıklayabiliriz. Sala manevi bir harçtır. Birlik, beraberlik ve ümmet olma şuuru vermektedir. 15 Temmuz darbe kalkışmasını hatırlayınız. Çok farklı düşünce ve yaşayış tarzına sahip her insanımız bir duygu etrafında toplandılar... ve hatırlayınız semada yankılanan salaları...

İnformel Eğitimin Böylesi

Görüştüğümüz kişilerin hemen hepsinin ortak söylemi özetle; ezan peşine sala dinleyip salavat getirince kendilerini daha bir huzurlu hissettikleri, ezan ile namaza davet edildiklerini, sala ile de salavat getirerek, toplumsal hayatının barış içinde sürmesi için İslami hayatın gerekliliğini, Peygamber Efendimizin örnek yaşamını anımsayarak fark edebildiklerini ifade etmektedirler.

Görüldüğü üzere ne zaman uygulamaya konulduğu ve okunma gerekçesinin tam olarak belirtilemediği ama asırlardır süregelen, tam bir gelenek olarak halen daha sosyal hayatta yer bulan, ezanın peşine sala okunması, ictimai hayatta tam bir duygu birlikteliği sağlamaktadır. Ezanı dinleyen insanımızın, ezanın hemen arkasından, Peygamber Efendimiz Hz. Muhammed'e (SAV) salavat getirmeleri, hem onları ruhen rahatlatabilmekte hem de farkına varmadan da olsa müslümanca yaşamaya dair sosyal yaşamın gereklerine uymaları konusunda uyarıcı etki yapmaktadır.

Ömer KANTARCI / Eğitimci

YENİ MİLLÎ EĞİTİM BAKANINDAN BEKLENTİLER

24 Haziran seçimleri sonrası Türkiye yeni bir sisteme, başkanlık sistemine resmî olarak geçti. Birbiri ardına kanunlar çıktı, yasalar değişti. Değişen sadece kanun, yönetmelikler değil; beklenen kabine değişikliği de gerçekleşti.

Eğitim camiası mensupları olarak şunu gördük ki son 16 yılda Millî Eğitim bakanları sürekli değişmiş -bakanların sürekli değişmesi sistemin problemli olduğunun bariz göstergesi- fakat bakanlığın / bakanların uyguladığı politikalar problemleri çözmemiş aksine daha da kördüğüm hâline getirmişti.

Eğitimdeki bu keşmekeş durumun iktidar mensupları tarafından da dile getirildiğine şahit olduk. Fakat şikâyet etmek sorunları çözmiyor. Yolunda gitmeyen şeyleri değiştirmek icap ediyordu.

2018-19 Eğitim Öğretim Yılı'na yeni bir bakan ve yeni ümitlerle başlamak güzel bir şey olsa gerek. Sayın Selçuk'un basın açıklamaları, ilk değerlendirmeleri öğretmenlere ümit vermiş, karşılaştığımız sorunların çözüleceğine dair inancımızı ziyadeleştirmiştir.

Öğretmenler ve eğitim yöneticileri olarak yeni Millî Eğitim Bakanı'ndan birikmiş olan problemleri çözmesini bekliyoruz. Bu problemlerin bazılarını kısaca tekrar hatırlayalım ve hatırlatalım:

Öğretmenin İtibarı: Son yirmi yılda öğretmenlerin itibarı günden güne yara almış, öğretmenler toplumda günah keçisi olarak ilan edilmişlerdir. Nurettin TOPÇU yıllar öncesinden öğretmenin toplumdaki yerini ne güzel ifade etmiş: "Devletleri ve medeniyetleri yapan da yıkan da muallimdir. Muallime değer verildiği, muallimin hürmet gördüğü ülkede insanlar mesut ve faziletlidir. Muallimin alçaltıldığı, mesleğinin hor görüldüğü milletler düşmüştür, alçalmıştır ve şüphe yok ki bedbahttır."

Ders sayısı ve saatlerinin fazla olması: Bugün haftalık ders saatleri ortaokullarda 35, liselerde ortalama 40 saattir. Özellikle ortaokul talebeleri için bu ciddi sıkıntılar oluşturmakta, çocuklarda son saatteki derslerde yorgunluk ve ilgisizlik görülmektedir. Ayrıca Resim, Müzik ve Beden Eğitimi derslerinin saatlerinin azaltılması öğrencileri olumsuz etkilemekte, okullar bu açığı seçmeli derslerle kapatmaya çalışmaktadır. Lise ve ortaokullarda ders saatlerinin ve ders sayısının azaltılması şarttır.

Eğitim yöneticilerinin atamaları: Yönetici atamalarında da ciddi şikâyet ve adaletsizlikler olmaktadır. Bakanlık mahkemelerde bu konuda uzun mesailer harcamak zorunda kalmıştır, kalmaktadır. Liyakatli, ehil kimselerin öncelendiği; adalet merkezli bir atama yönetmeliğinin hazırlanması ve takibatının bir an önce yapılması gerekmektedir.

Liselere geçiş sistemindeki boşluklar: TEOG'un kaldırılmasından sonra liselere geçiş sistemi yeniden hazırlandı. Eve en yakın okula öğrenciyi yerleştirmeyi hedeflemesi bu sistemin artılarından biridir. Fakat bazı eksiklerin olduğunu da söylemek durumundayız. Sınavla öğrenci alan okulların seçimi bazı bölgelerde ciddi tepkilerle karşılanmış, Fen Lisesi seviyesindeki Anadolu liseleri bu listeye girememiştir. Liselere geçiş sistemi tekrar gözden geçirilmeli, sistemdeki boşluklar bir an önce düzeltilmelidir.

Köy okullarının boşalması / kapanması: Köyden kente göçün önlenememesi köy okullarının kapanmasına dolayısıyla şehir merkezlerindeki okulların kalabalıklaşmasına neden olmaktadır. Bu durum devlete de mali yük getirmekte, sürekli yeni okullar yapılarak bu açık kapatılmaya çalışılmaktadır. Bu durum ülkemizdeki tarım, çevre ve şehircilik politikalarıyla da ilgili bir meseledir. Köyden kente, Doğu'dan Batı'ya göçün durdurulması, insanımızın doğduğu yerde doyması eğitim açısından da çok önemlidir.

Mesleki Eğitim: Son yıllarda İmam Hatip okullarının çoğalması müspet bir adımdır. Aynı şekilde öğrencilerimize ortaokul sıralarından itibaren mesleki yeterliliklerini ölçecek imkân verilerek onları meslek okullarına yönlendirmek de gerekir. Bu amaçla meslek okullarının cazibesini ve çeşitliliğini artırarak ilgili öğrencilerimizi o okullara yönlendirebiliriz. Sadece İmam Hatip okullarına değil diğer Meslek liselerine de ayrıcalıklar tanınmalıdır.

Öğretmenlerin ekonomik hakları: Öğretmenlere her 24 Kasım'da övgüler dizen siyasilere onların ekonomik haklarını iyileştirmek için pek bir şey yapmaması dikkat çekmektedir. Büyük şehirlerde görevini bin bir zorluklarla ifa etmeye çalışan eğitimciler ekonomik problemlerle uğraşmak zorunda kalmaktadır. Bu amaçla ek iş yapan birçok öğretmen arkadaşımız var. Bu sıkıntılı durumun bir an önce önüne geçilmeli ve seçimden önce vaat edilen 3600 ek göstergenin her öğretmeni kapsayacak şekilde bir an önce yasalaşması gerekmektedir.

Öğretmenlere uygulanan şiddet: Adliye koridorlarında, karakollarda, hastanelerde öğretmenleri çok sık görür olduk. Oysa muallimlerin mekânı okullardı. Eğitim okul dışına menfi bir şekilde taşındı. Ziya SELÇUK Bey'den öğretmenlere sahip çıkmasını istiyoruz.

Materyalist eğitim: Yıllar önce bir dergiye calib-i dikkat bir cümle ile karşılaşmıştım: "Çoraplarımızın rengiyle uyumlu değilse değişme-

si gereken kanunlardır." Eğitim sistemimizin, eğitim felsefemizin bu topraklar ile uyumlu olması salih nesiller için şarttır. Kendi kültür ve değerlerimizi, tarihten aldığımız manevi mirası müfredata dâhil etmeliyiz. Pozitivist, maddeci ve -haşa- Allah yokmuş gibi yazılan kitaplarla, kurulan müfredat ile bilim ve felsefe yapılamaz. Metafizik olmadan fizik olmaz, fiziksiz de metafizik olmaz.

"Millî" bir eğitim: Son yıllarda çok sık kullanılan bir kavram var: "yerli ve millî olmak". Bu kavramların derinlemesine analiz edilmesi ve anlaşılması gerekiyor. Eğitim camiası olarak mensup olduğumuz bakanlığın ana kelimelerinden biri de "millî"dir. Millî kavramının ne ifade ettiğini genişçe açıklamak bu yazının konusu değil fakat şu kadarını ifade edelim: Kısaca millî demek bağlı bulunduğumuz medeniyet değerleriyle, özellikle dinî ve kültürel değerlerle içkin olmak demektir. Kendi kültür, medeniyet ve tarihî değerleriyle bağdaşmayan, tercüme pedagojik kitaplar ışığında millî bir eğitimin vücuda gelemeyeceği aşîkârdır. Kitaplar tercüme edilsin yine fakat uygulamaya geçilirken ana renk "biz" olalım.

Basında öğretmenle ilgili menfi haberler: Bir milyonluk bir camiada maalesef yüz kızartıcı suçlar işleyen ya da bu tür olaylara karışan öğretmenler çıkabilmektedir. Basın mensuplarının bu tür haberleri verirken kullandıkları üsluba ve haberin doğuracağı sonuçlara dikkat etmeleri gerekmektedir. Basında bu tür haberler yerine binlerce fedakâr öğretmenin çalışmalarını görmek eğitimcileri daha çok motive edecektir.

Türkiye'de eğitim meseleleri yukarıda saydıklarımızdan ibaret değildir. Sözleşmeli öğretmenliğin getirdiği sorunlar, mülakatlar, ilk atama kategorisinde olanların atandıkları yerde 4+2 yıl çalışma mecburiyeti, zorunlu eğitim gibi sorunları da ayrı başlıklar altında ele alınabilir.

Yeni Millî Eğitim Bakanı Ziya SELÇUK, İsmet YILMAZ Bey'den görevi devralırken "Tek güvencem öğretmen arkadaşlarımız, meslektaşlarımız. İnşallah bu güveni sarsmamaya ve beklentileri karşılamaya gayret edeceğiz." diye açıklama yapmıştı. Daha sonra yaptığı basın toplantısında da dikkat çekici açıklamalarda bulunmuştu: "Temel kavramımız adalet olacak. Ben bakan olmaya değil, gören olmaya çalışacağım. Ahlakın üzerine inşa edilmemiş eğitim sisteminin geçerli olacağına inanmıyoruz. İnsan temelli bir eğitim anlayışı kuracağız."

Biz de tekrar hayırlı olsun diyor ve Bakan Bey'den eğitim camiasının sorunlarını çözmesini bekliyoruz.

ERGUVAN RENKLİ ŞEHİR

(İstanbul'la Hasbihal)

İbrahim KİLİK / Eğitimci

Ah İstanbul! Bin bir Gece Masallarının bin bir odalı efsunlu evi... Baharın ve yazın en albenili, revnaklı şehri... Mavi de yakışır sana eflâtun da. Dünya şehirleri içinde, içinden deniz geçen şehir olmak da sana özgü; aşkın ve albeninin payitahtı olmak da. İnce minarelerinin zarafeti ismine yansır. Sadece “İstanbul” kelimesi bile şiir tadı verir duyana. Boğazındaki mavi gerdanlıkla her devrin efsanevî gelinisin. Yeditepe yedi renk senin uhdende. Sanki bir peri masalı dinler adını duyan. Millet olarak “Biz İstanbul’u sevdik İstanbul bizi” sözünü söylemekten onur duyuyoruz.

Lâkin İstanbul! Sana karşı mahcubiyetim hadsiz. Keşke, sana böylesine hoyrat davranmasaydık. Beton yığınlarına boğmasaydık güzelliğini. Bana sorarsan, bize hakkını helal etme. Ruz-i mahşerde iki elin yakamızda olsun. Para kazanma hırsıyla senin güzelim suretini yaralayanlarla buna müsaade edenler aynı günahın sahipleri. Bizi siyah beyaz fotoğraflarına bakıp bakıp iç geçiremeye mahkûm edenler utansın. Ben de onlara hakkımı helal etmiyorum İstanbul! Sanıyorum hem onlardan hem bizden, senin üftaden olan ve “Ya İstanbul beni alacak ya ben İstanbul’u” diyen Fatih Sultan Mehmet Han, Bir taşına bütün Acem ülkesini feda eden divan şairi Nedim, “Sana dün bir tepeden baktım aziz İstanbul! Görmedim sevmediğim, gezmediğim hiçbir yer.” diyen Yahya Kemal dahi mahşerde davacıdır. Hüküm gerçek hâkimin...

Mecazen de gerçekten de seni dünyaya gelen her kul seviyor. Hem Musevî hem İsevî hem de mümin kulların gönlünde mutena bir yerin var.

Ayrıca seni bütün şehirlerin kışkandığı yönünde imanım var. Semerkant’ın, Buhara’nın gökyüzünü süsleyen yıldızların sana olan özlemini yazmak hurufatın harcı değil. Sen Mekke’nin, Medine’nin, Kudüs’ün, Şam’ın Üsküp’ün özlediği payitahtsın. Adının söylendiği her yerde hayallerde canlanırsın. Çünkü sen hem insanın hem İslam’ın yurdu yuvasısın. Tıpkı Yesrib’in Medine olması gibi sende Konstantinopolis’ten İslambol ve dahi İstanbul oldun. İstanbul adı sana pek de yakıştı. Nice revnaklı şehirleri geride bırakırsın incelikte, güzellikte ve muhteşemlikte. Senin bu durumunu Türk Şiirinde “Kuğunun son şarkısı” diye tavsif edilen ve en büyük hayranlarından merhum Yahya Kemal ne güzel dile getirir:

Nice revnaklı şehirler görülür dünyada,
Lakin efsunlu güzellikleri sensin yaratan.
Yaşamıştır derim, en hoş ve uzun rü’yada
Sende çok yıl yaşayan, sende ölen, sende yatan...

İstanbul sen erguvan renkli hayallerimi süsleyen efsane bir şehirsin. Seni sevenleri de seni de kışkırtıyorum. Sen nice cihangirlerin hayalinde yaşayan bir perisin. Ama Fatih Sultan Mehmet Han’a ram olmakla talihlisin. Yıldızlar mest-ü hayran olurlar seni seyrederken, mehtap mest olur. Ben dahi bir üftaden olmakla “mağrurum...” İstanbul ben aciz bir kalemim sana dair son sözü yine senin bir üftaden olan Yahya Kemal’e bırakıp aradan çekiliyorum. Sırf büyü bozulmasın diye...

“Sana dün bir tepeden baktım aziz İstanbul!
Görmedim gezmediğim, sevmediğim hiçbir yer.
Ömrüm oldukça, gönül tahtıma keyfince kurul!
Sade bir semtini sevmek bile bir ömre değer.”

Hayat Puhu

LANET ETMEK

İslam dini barış ve kardeşlik dinidir, kin ve nefret dini değildir. Lanet etmek, kınamak, hakir görmek ve bezeri davranışlar genel olarak İslam'ın benimsediği bir tarz değildir. Allah ve Resulünün lanet ettiği kimseler olmuştur. Genellikle bu kimseler İslam'a düşmanlıkta aşırıya gidenler, ıslahı mümkün olmayan zalimler, faiz gibi büyük günahları aleni işleyenlere yönelik olmuştur. Bunun dışında kimseye lanet edilmemiştir. Aşağıda mealleri verilen hadisleri dikkatlice okuyalım ve dilimizi lanet ve benzeri kınama sözcüklerinden koruyalım.

MÜSLİM; İMARE 46: Abdullah İbni Amr İbnil Aas (r.a)'dan rivayet edildiğine göre Resulullah (s.a.s) şöyle buyurdu: "Kim, cehennemden uzaklaştırılıp cennete konulmayı isterse; ölümünü, Allah'a ve ahirete inanmış olarak karşılasın. Bir de başkalarına karşı, kendisine nasıl davranılmasından hoşlanıyorsa öyle davransın."

EBU DAVUD; EDEB 45: Ebud Derda (r.a)'dan rivayet edildiğine göre Resulullah (s.a.s) şöyle buyurdu: "Kul, herhangi bir şeye lanet ettiğinde o lanet gökyüzüne çıkar. Semanın kapıları ona kapanır. Sonra yere iner, yeryüzünün kapıları da ona kapanır. Sonra sağa sola bakınır, girecek yer bulamaz da lanet edilen kişiye döner. Eğer gerçekten lanete layık ise onda kalır, değilse lanet edene döner."

BUHARİ, CENAİZ 84 / MÜSLİM, İMAN 176: Rıdvan biatinde bulunan sahabelerden Ebu Zeyd Sabit İbni Dahhak El Ensari (r.a)'dan rivayet edildiğine göre Resulullah (s.a.s) şöyle buyurdu: "Kim İslam'dan başka bir din adına bilerek yalan yere yemin ederse, o kişi dediği gibi (yalancının biri)dir. Kim, ne ile intihar ederse, kıyamet günü onunla azap olunur. Sahip olmadığı bir şeyi adayanın adağı geçersizdir. Mümine lanet etmek, onu öldürmek gibidir."

Bülent KARTUM / Eğitimci

TEKNOLOJİYE TESLİM YAŞANTILAR

Eski zamanlara hep özlem duyarız. Ninemizin bir eşyasına, nostaljik bir şarkıya veya eski bir geleneğe denk geldiğimizde hüznünlü duygular yaşarız.

Aslında sorun şudur: Teknoloji hayatımıza hazzırlıksız şekilde hızlı bir giriş yaptı. Evimize gelen kap kaçak pazarlamacıları gibiydi teknoloji; eli yüzü, kıyafeti düzgün, dili tatlı ama sonrası bir travma.

1980 yılında kendi evimize göçmüştük. 3 yıl elektriksiz yaşadık. İnsanlar canları sıkılmasın diye sırası ile birbirlerine akşam misafirliğine giderlerdi. Çocukların yerleri soba yanı idi. Neşe ile oyunlar oynanırdı, çaylar ve pötibör bisküviler yenirdi. Yarım dönümlük bir bahçemiz vardı. İçerisine en az 40 çeşit bitki sığdırırdık. Börtü böcek, tavuklar dostumuzdu. Sonra elektrikler geldi. Televizyon kısıtlı saatlerde yayın yapıyordu. Misafirlikler azaldı ama neşemiz daha bitmemişti.

Derken 1990'larda özel televizyonlar devamında 7-24 yayınlarla televizyonlar; pembe diziler ve televole magazinlerle toplum yozlaşmaya başladı. Misafirlikler bayramdan bayrama 5 dakikalık ziyaret olur durumuna geldi. 2000'lerle birlikte cep telefonu ve bilgisayar her eve girmeye başladı. İnsanların uyku ve çalışma saatleri dışındaki vakitlerini; televizyon, bilgisayar ve cep telefonu

paylaşıyor oldu. Önce beyinler sonra da vücutlar tembelleşti. Sosyal medya, sosyal ilişkileri hızlıca bitirdi. Artık bahçedeki karıncalar insanları rahatsız ediyordu. Apartman yaşantısı modalaştı. Evinden 300 metre uzaktaki marketten maydanozu araba ile almaya gitti, köylerden hızla kentlere göçtü insanlar. Aileler metrekare başına yoğun çok katlı binalarda yaşamaya başladı.

Sonuç olarak birbirini tanımayan komşular, bayramlarda bile nefsinin alçaltıp birbirini aramayan akrabalar, olaylara vurdumduymaz yaklaşan robotlaşmış bireyler. Büyük küçük ilişkisi geleceklerden kopmuş insanlar.

Zararın neresinden dönülürse kardır. Çözüm naçizane görüşüm şudur; hani çocuklara bir şey öğretmek için taklit yaptırırız. Birine teşekkür ederiz, çöpü yere değil çöp kutusuna atarız, o da bizi taklit eder kutuya atar. Biz de robotlaşmış ruhumuza insan taklidi yaptıralım. Her gün bir akrabamızı arayalım. Haftada 2 kez komşu ziyareti yapalım. Böylelikle sanal değil gerçek sohbet yapmış olalım. Yolda tanıdık tanımadık kimi görürsek güler yüzle selam verelim. Tanımadığımız insanlarla telefonda çetleşeceğimize, arkadaşlarımızla çay bahçelerinde çeneleşelim. Kitap okuyalım. Çoluk çocuğumuza kaliteli vakitler ayıralım.

Belki Allah sonumuzu hayreder?

HAMZA EFENDİ DONDURMA

Tam Tadında...

BİR MARKASIDIR

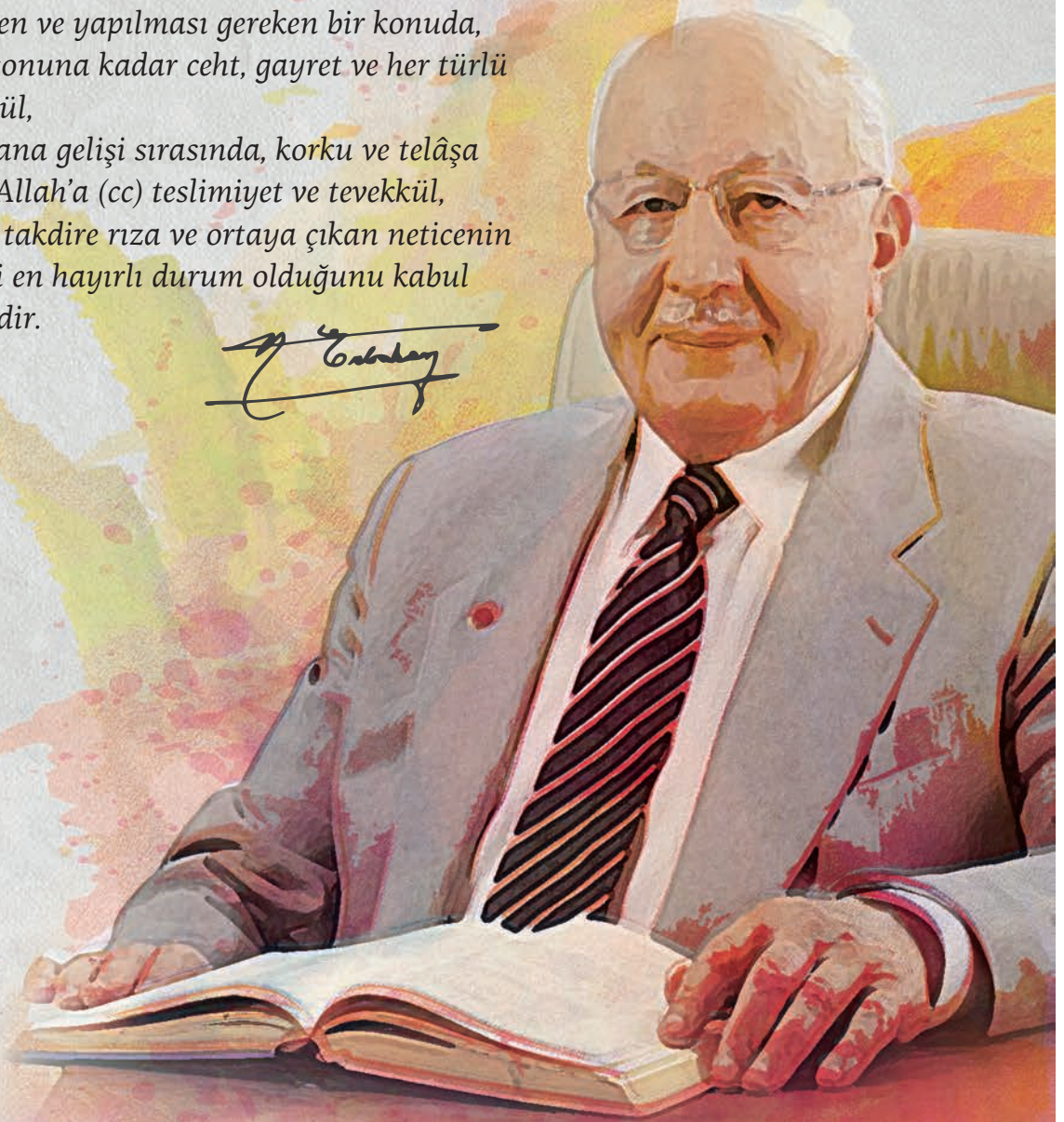
SÖZÜN GÜCÜ

Aydın FERŞADOĞLU

fmustafaaydin@gmail.com

Herhangi bir durumun oluşmasında ve gelişmesinde Müslümanların üç ayrı safhada, takınacağı, üç ayrı tavır vardır:

1. Önce emredilen ve yapılması gereken bir konuda, takatimizin sonuna kadar ceht, gayret ve her türlü esbaba tevessül,
2. Olayın meydana gelişi sırasında, korku ve telâşa kapılmadan Allah'a (cc) teslimiyet ve tevekkül,
3. Sonunda ise, takdire rıza ve ortaya çıkan neticenin hakkımızdaki en hayırlı durum olduğunu kabul etmek gereklidir.

Prof. Dr. Necmettin ERBAKAN

54. T.C. Başbakanı

Millî Görüş Lideri

KARAMETE
TANITIM & TASARIM

Ziya Bey Caddesi 26/4 Balgat / ANKARA Tel: 0312 287 40 47 Faks: 0312 287 41 88

www.karamete.com.tr
www.karametepromosyon.com

ÇİZİYÖN

Mustafa ALKAN / Eğitimci

***Bütün sıkıntılara rağmen verimli
ve üretken olabilmek...***